

ORVOSKARI, HIRMONDÓ

Pécs, 2024. november-december

Minden kedves Olvasónknak
áldott karácsonyi ünnepeket és
egészségben, sikerekben gazdag
boldog új évet kívánunk!

A TARTALOMBÓL

Díjak, elismerések:

Kitüntetések az Orvosnap és a Tudomány Ünnepe alkalmából

MTA Bolyai-plakett

Kalmár Rózsa-díj

Lissák-díj

10 éves a Cochrane Magyarország

20 éves a Pécs-Baranyai

Hospice Alapítvány

Fejlesztés, jó gyakorlat:

Cornea Bank

Az agy működésének és betegségeinek vizsgálata

Oktatás, egyetemi élet:

SkillRace

Kutatók Éjszakája

A régi elméleti tömb épületének története

Az új elméleti tömb névadója

A gyógyítás művészete

A „Tragédia” tudománya

A Doktori és Habilitációs Tanács ülései

A Kari Tanács ülései

Konferenciák, szimpóziumok, tudományos napok, kongresszusi beszámolók

Intézeti, klinikai hírek, információk

Búcsúunk:

Dr. Kelemen Géza

Dr. Kubászova Tamara

Studinger Ferencné

Fotósok a számban: a címlapon **Barthó Loránd**, a középső színes oldalon **Barthó Loránd**, **Mánfai György** és **Zahn Mária**, a hátsó borítón pedig **Mánfai György** képei láthatóak.

A karácsonyi mellékletet összeállította **Völgyi Ildikó** külső munkatárs (grafika: **Simon Adrienn**).

A Doktori és Habilitációs Tanács ülései

2024. szeptember 16.

1. Doktori ügy

Dr. Ashraf Amir Reza doktorvárományos (Gyógyszerészeti Intézet) értekezésének védeése 2024. szeptember 6-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

2. Habilitációs ügyek

Habilitációs pályázat lezárása

A Tanács egyhangú szavazással javasolja az EHHB-nak az alább nevezett részére a cím odaítélését:

dr. Maróti Péter Dezső, egyetemi adjunktus, Gyermekklinika

Habilitáció megfeleltetése

Dr. Tóth István Balázs (Élettani Intézet) 2024-ben a Debreceni Egyetemen habilitált. A teljesítménye alapján kéri annak megállapítását, hogy a munkássága az ÁOK habilitációs feltételeinek megfelel-e. Az OGYDHT határozata alapján nevezett teljesítménye az ÁOK habilitációs feltételeinek megfelel.

2024. október 21.

1. Doktori ügyek

Dr. Csizék Zsófia doktorvárományos (Élettani Intézet) értekezésének védeése 2024. szeptember 30-án 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Radácsi Andrea doktorvárományos (Fogászati és Szájsebészeti Klinika) értekezésének védeése 2024. október 1-jén 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Márovics Gergely Péter doktorvárományos (Orvosi Népegészségtani Intézet) értekezésének védeése 2024. október 4-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD-fokozat odaítélését.

Dr. Sindler Dóra Lili doktorvárományos (Sebészeti Klinika) értekezésének védeése 2024. október 14-én 100%-os eredménnyel megtörtént. A DHT ennek alapján egyhangúlag javasolja az EDT-nek a PhD fokozat odaítélését.

2. Habilitációs ügyek – Habilitációs pályázatok nyilvános részének indítása

A felkért bíráló bizottság véleményét is figyelembe véve a DHT engedélyezi az alább nevezetteknek a nyilvános előadások megtartását:

dr. Csécesei Péter, adjunktus, Idegsebészeti Klinika

dr. Ezer Erzsébet, adjunktus, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet

dr. Fülöp Vilmos, tudományos főmunkatárs, University of Warwick, ÁOK, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

dr. Kovács Krisztina, főorvos, Patológiai Intézet

dr. Major Tamás, főorvos, Markhot Ferenc Oktatók., Fül-Orr-Gégészeti O. Eger

dr. Radnai Balázs, adjunktus, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

dr. Schneider György, adjunktus, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet

Dr. Szekeres Júlia, egyetemi tanár,

a PTE, OGY Doktori és Habilitációs Tanácsának elnöke

Felelős szerkesztő: Bogár Lajos

Szerkesztők: Ábrahám Hajnalka, Barthó Loránd, Bátor Judit, Hollósy Tibor, Kozári Adrienne, Ludány Andrea

Technikai szerkesztő: Szegedi Edit Anna és Hrabovszki Kitti ■ Tördelő szerkesztő: Czulák Szilvia

PTE, Általános Orvostudományi Kar Sajtóirodája, 7624 Pécs, Szigeti út 12. ■ Tel.: 72/536-116 ■ E-mail: hirmondo@aok.pte.hu

Nyomtatta a PTE Nyomdája HU ISSN 1586-1031 ■ Elektronikus publikáció: www.aok.pte.hu/hirmondo HU ISSN 1586-1295

Az Orvostudományi Híradó legutóbbi számában megjelent a jubiláló diplomások névsora. Az akkori felsorolásból hiányzókkal kiegészített, teljes névsort közöljük most.

Aranydiplomások

(1974-ben végzettek)

Dr. Alacsony Mária	Dr. Gertig Judit Andrea	Dr. Krizmanich Mária	Dr. Schmauzer József
Dr. Bátor Győzőné	Dr. Gódor Ferenc	Dr. Kroll Katalin Mária	Dr. Schmidt Imre István
Dr. Varga Marianna	Dr. Gódor Ferencné	Dr. Kuch Béla	Dr. Sebestyén Ibolya
Dr. Bérczi Éva	Dr. Nagy Magdolna	Dr. Kulcsár Imre	Dr. Sipos Piroska
Dr. Bleyer Erzsébet Irén	Dr. Gusztanyi Ágnes	Dr. Kunvári Miklósné	Dr. Sonkoly Edit
Dr. Bolbás Katalin Borbála	Dr. Győri Eszter	Dr. Strasser Zsuzsanna	Dr. Steinecker Katalin
Dr. Bólyi Nándor Péter	Dr. Halász László Gyula	Dr. Láng Anikó (Ormosné)	Dr. Szabó Péter
Dr. Borda István Péter	Dr. Hoffmann Ilona	Dr. Lantos Júlia Rózsa	Dr. Szalay Edit
Dr. Bóta László János	Dr. Horváth Ágnes Andrea	Dr. Leiszter Ferenc Pál	Dr. Szalay Ferenc
Dr. Bóvíz Gábor	Dr. Horváth Anna	Dr. Markó László	Dr. Szeberényi József
Dr. Buzsáki György	Dr. Horváth Éva	Dr. Mátai Irén	Dr. Székely István
Dr. Cseh József	Dr. Imreh Ajtony Geyza	Dr. Máté András	Dr. Szilágyi Tivadar
Dr. Csernus Ipoly	Dr. Kenéz Éva	Dr. Mink Antal	Szilveszter
Dr. Csordás Gábor	Dr. Kereszturi Éva	Dr. Moll Veronika	Dr. Szűcs Ilona
Dr. Dános Zsuzsanna Mária	Dr. Kis Mária Sára	Dr. Molnár József	Dr. Tamási Péter
Dr. Dobos Ildikó	Dr. Kiss István Károly	Dr. Moser Tamás	Dr. Tóth Erzsébet Zsuzsanna
Dr. Faludi Gábor	Dr. Kiss Zsolt István	Dr. Nemes Zsuzsanna	Dr. Tóth Margit
Dr. Farkas József László	Dr. Kiss Zsuzsanna Franciska	Dr. Paál Julianna	Dr. Török Árpád László
Dr. Fekete Mátyás	Dr. Kollár Lajos	Dr. Péter László János	Dr. Varga Eszter
Dr. Ferencz Péter József	Dr. Komora Cecília Mária	Dr. Péterfai Éva	Dr. Varga Géza
Dr. Ferentzi Judit	Dr. Kondor Ilona	Dr. Pintér Tibor	Dr. Varsányi Ágnes Ilona
Dr. Fischer Irén Judit	Dr. Koppány Csaba János	Dr. Plank Gabriella	Dr. Végh Valéria
Dr. Fülöp Ágnes	Dr. Kovács Józsefné	Dr. Pohárnok László	Dr. Vezekényi Zsuzsanna
Dr. Gaborják Mária	Dr. Telkes Ilona	Dr. Pulai Mária	Dr. Vizi Ferenc
Zsuzsanna	Dr. Kovács Krisztina	Dr. Radnai Béla	Dr. Wittmann Mária
Dr. Garda Károly	Dr. Kövér Katalin		

Gyémántdiplomások

(1964-ben végzettek)

Dr. Békefi Ottó	Dr. Hazafi Klára	Dr. Nagy Jenő	Dr. Szendrői Erzsébet
Dr. Bíró Lajos	Dr. Herr Gyula	Dr. Papp Márta	Dr. Szilágyi Sándor
Dr. Borbás Alujzia	Dr. Horváth Gézáné	Dr. Pataki Géza János	Dr. Szilágyi Sándorné
Dr. Borsos Sándor	Dr. Balázs Mária	Dr. Pintér Éva Emília	Dr. Zsolt Njúra
Dr. Daradics Ferenc	Dr. Karoliny Gizella	Dr. Piszér István	Dr. Than Zoltán Kálmán
Dr. Gádoros Atala	Dr. Komora Miklós	Dr. Prugberger Emil	Dr. Tunyogi Csapó Miklós
Dr. Gasztonyi Vince	Dr. Kovács László	Dr. Prugberger Emilné	Dr. Turóczi Ilona
Dr. Gyenge Eszter	Dr. Köves Katalin	Dr. Svastics Egon	(Dr. Gasztonyi Vincéné)
Dr. Hadarits Erzsébet	Dr. Lodner Nándor	Dr. Szelényi Zoltán	Dr. Ujlaki Éva Mária
	Dr. Mohr József Tamás		Dr. Zsilavi Fábíán

Vasdiplomások

(1959-ben végzettek)

Dr. Böhm Klára	Dr. Götz Frigyes	Dr. Papp István Csongor
Dr. Donhoffer Hilda	Dr. Jancsó Miklós Ágoston	Dr. Simon Endre
Dr. Géczi Kornélia	Dr. Molnár Miklós	Dr. Vörös István
Dr. Görög Ildikó	Dr. Örkényi Rudolf	

Rubindiplomás

(1954-ben végzett)

Dr. Halász Béláné
Dr. Karácsonyi Etelka

55. Egyetemi Orvos- és Fogorvosnapok ünnepi ülése

Az 55. Egyetemi Orvos- és Fogorvosnapok ünnepi ülését a pécsi orvostudományi kar október 19-én tartották a dr. Romhányi György aulaiban. A köszöntők után az orvosok átvehették arany-, gyémánt-, vas- vagy rubindiplomájukat, majd kiosztották a Pro Facultate Medicinae emlékérmeket és számos más elismerést is.

Dr. Miseta Attila professzor, a PTE rektora köszöntőjében beszélt az elmúlt 15 év történéseiről: a megnövekedett hallgatói létszámról, a nemzetköziesítés jelentőségéről, a digitalizáció szerepének felértékelődéséről és arról is, hogy mindez nem kevés kihívás elé állítja az egyetem vezetőit és munkatársait. „Ez a nap az emlékezés ünnepe, amikor van módunk találkozni egykori csoporttársainkkal és megosztani velük a régi idők sztorijait, szép emlékeit. Fontos a múltidézés, de annál még fontosabb, hogy tudjunk előre is tekinteni. A tegnap elmúlt, csak a mai nap szolgál arra, hogy tegyünk valamit, a holnapot pedig megtervezhetjük, hogy az elképzeléseink szerint alakuljon. Ehhez összefogás és megértés szükséges, a fiatalok felkarolása és segítése. Erre kérlek Titeket!” – fogalmazott a rektor.

Dr. Reglődi Dóra professzor asszony, tudományos dékánhelyettes ünnepi beszédében kiemelte, hogy az itt jelenlévők az egyik legszebb és legnemesebb hivatást választották. „Gyerekként úgy nőttem fel, ahogyan talán az Önök gyermekei is. Édesanyámat számtalanszor behívták dolgozni este, hétfőn, ünnepnapokon és nyaralás közben is, a nagybátyámnak égett kisgyermekhez kellett sietnie a karácsonyi ebéd mellől, a nagymamám esténként rendelt, a nagypapám pedig az akkor még népbetegségnek számító TBC ellen vívott ádáz harcát. Csodálattal, tisztelettel, példaként tekintettem rájuk, nem is volt kérdés, hogy én is ezt a hivatást választom. Bár nem gyógyító orvosként dolgozom, ahogyan ők, hanem anatómusként, ám kárpótol az, hogy a jövő orvosainak a képzésében vehetek részt. Az Önök generációjától többek közt azt is megtanulhattuk, hogy a munka értékes és megbecsülendő. Azon vagyunk, hogy ezzel az útravalóval éljünk, egyben továbbadjuk az utódainknak, a következő generációknak” – mondta dr. Reglődi Dóra.

Idén 1 rubin-, 11 vas-, 35 gyémánt- és 96 aranydiplomát adományozott a kar azoknak, akik az egyetemen 70, 65, 60 és 50 évvel ezelőtt végeztek.

2024-ben a dékáni vezetés a Pro Facultate Medicinae emlékérem arany fokozatát Dr. Horváth Örs Péter emeritus professzornak adományozta, aki 1972-ben kapott általános orvosi diplomát Szegeden. A Szegedi Orvostudományi Egyetem I-es számú Sebészeti Klinikájához fűződik pályafutásának első fele. Itt szerzett sebészeti szakvizsgát és kötelezte el magát a gasztroenterológiai és onkológiai sebészet mellett. 1992-ben nevezték ki a POTE I. sz. Sebészeti Klinikáján igazgató egyetemi tanárrá, ezt a feladatkört 2012-ig töltötte be. Akadémiai disszertációját 1994-ben védte meg. Legnagyobb sikereit az onkológiai sebészetben érte el. Számos, világszerte újnak számító műtéti módszerről számolt be, melyek az onkológiai sebészet új elvét valósították meg, amelyekkel az életminőség fontosságát hangsúlyozta. Az addig rekonstruálhatatlannak tartott nyelősőrások kezelésére három, világviszonylatban újdonságnak számító műtéti formát dolgozott ki, ezek alkalmasak a nyeléléképesség visszaállítására. Irányítása alatt a

Sebészeti Klinika az ország meghatározó intézetévé vált, itt működik a legtöbb sebészeti profil. Vezetése alatt jött létre az egyetlen magyar sebészeti PhD-program. Számos nemzetközi tudományos társaság tagja és jelentős a kari közéletben betöltött szerepe is. Munkáiból 260 eredeti közlemény és 38 könyvfejezet jelent meg. A 2014-ben megjelent Littmann Sebészeti Műtétan főszerkesztője.

A Pro Facultate Medicinae emlékérem ezüst fokozatát három kiváló oktató, dr. Bogner Péter egyetemi tanár, dr. Gaszner Balázs egyetemi docens, és dr. Karádi Zoltán emeritus professzor kapta a hallgatók elméleti és gyakorlati képzésében hosszú évtizedek óta nagy odaadással és kiváló szakmai felkészültséggel végzett munkájáért.

A Pro Facultate Medicinae emlékérem bronz fokozatát Benkőné Ferencz Krisztina osztályvezető ápoló, Nagy Enikő asszisztens, Németh-Szolár Tímea ügyvivő szakértő és Szabó Attiláné ápolásszakmai igazgatóhelyettes vehette át, akik hosszú idő óta, példaértékűen teljesítenek munkaterületükön.

Dékáni dicséretben azok a dolgozók részesültek, akik mindennapi felelősségteljes munkájukkal, emberi magatartásukkal, kiemelkedő szakmai tudásukkal, példamutató jellemükkel, szolgálatkészségükkel, az egészségügyben nélkülözhetetlen empátiájukkal sokat tettek az orvoskar fejlődéséért, tekintélyének megtartásáért:

Bencze Zsolt osztályvezető – Oktatástechnikai és Szolgáltatási Osztály

Benczéné Ritter Rita diplomás ápoló – KK, Szívgyógyászati Klinika

Brauner Tiborné szakasszisztens – KK, Onkoterápiás Intézet
Csídei Livia irodavezető – Angol Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda

Csutora Edit szakasszisztens – KK, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet

Dr. Bognár Rita tudományos munkatárs – Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

Dr. Horváth Örs Péter emeritus professzor

Dr. Duga Zsófia osztályvezető – Dékáni Hivatal Marketing és Kommunikációs Osztály
Dr. Garaminé Pákai Eszter tudományos munkatárs – Transzlációs Medicina Intézet
Dr. Herbert Zsuzsanna radiológus szakorvos – KK, Orvosi Képpalkotó Klinika
Dr. Kovács Norbert egyetemi tanár – KK, Neurológiai Klinika
Dr. Kövesi Tamás egyetemi docens – KK, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
Dr. Kumánovics Gábor egyetemi docens – KK, Reumatológiai és Immunológiai Klinika
Dr. Morvay Géza klinikai főorvos – KK, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
Dr. Papné Nagy Rita diplomás osztályvezető ápoló – KK, Szívgyógyászati Klinika
Dr. Papp András egyetemi docens – KK, Sebészeti Klinika
Dr. Poór Viktória egyetemi adjunktus – Bioanalitikai Intézet
Dr. Sági Balázs egyetemi adjunktus – KK, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC
Dr. Vajda Péter László egyetemi tanár – KK, Gyermekgyógyászati Klinika
Ferencziné Tanó Gabriella Mária részlegvezető – KK, Idegsebészeti Klinika
Fuchs Tiborné asszisztens – KK, Onkoterápiás Intézet
Halászné Hegyháti Erika szakasszisztens – KK, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
Háberkorn Anita asszisztens – KK, Orvosi Képpalkotó Klinika
Harasztia Gyöngyi Rita szakasszisztens – KK, Gyermekgyógyászati Klinika
Illés Rita asszisztens – Élettani Intézet
Jermás Józsefné asszisztens – Alapellátási Intézet
Kifferné Andresz Andrea szakasszisztens – KK, Orvosi Képpalkotó Klinika
Kis-Marics Éva szakasszisztens – KK, Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet
Kleschné Vigan Patrícia igazgatási ügyintéző – KK, EHPI, Egészségügyi Személyügyi Osztály

Kovács Zsuzsanna ápolásszakmai igazgatóhelyettes – KK, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika
Kovácsné Korona Erzsébet laboratóriumi asszisztens – Élettani Intézet
Márton Zoltánné szakasszisztens – KK, Fül- Orr- Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinika
Nagy Katalin ügyvivő szakértő – Tanulmányi Hivatal
Papp Emese Mária szakasszisztens – Pathológiai Intézet
Riszt Irén osztályvezető ápoló – KK, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC
Somodi Klára osztályvezető – Dékáni Hivatal, Hallgatói Szolgáltató Osztály
Szalai-Szűcs Nóra ügyvivő szakértő – Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ
Szántóné dr. Csongor Alexandra adjunktus – Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet
Vida Tímea mb. osztályvezető – Dékáni Hivatal, Minőségirányítási és Intézményfejlesztési Osztály

Dékáni Elismerő Oklevelet vehetett át kiemelkedő munkája elismeréséül:

Ács Orsolya orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus – KK, Laboratóriumi Medicina Intézet
Balázs Noémi orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus – KK, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet
Borbás Katalin ápoló – KK, Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika
Csörge Tímea ügyviteli alkalmazott – Orvosi Népegészségtani Intézet
Dr. Czako Márta egyetemi adjunktus – KK, Orvosi Genetikai Intézet
Dr. Olasz Katalin Eszter egyetemi adjunktus – Dékáni Hivatal
Dr. Gajdócsi Erzsébet tudományos munkatárs – Immunológiai és Biotechnológiai Intézet
Dr. Molnár Gergő Attila egyetemi tanár – KK, II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC
Pesti Marianna Andrea ügyvivő szakértő – KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika

A végzős hallgatók titkos szavazata alapján elismerő oklevelet nyújtottak át a hallgatók elméleti és gyakorlati képzésében kiemelkedő teljesítményt nyújtó intézeteknek és klinikáknak.

A legjobban oktató elméleti intézetek:

Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet
Anatómiai Intézet
Transzlációs Medicina Intézet

A legjobban oktató klinikák:

Pathológiai Intézet
Neurológiai Klinika
II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC

A **Romhányi Emlékérm** évente egy-egy fő elméleti illetve klinikai tárgyat oktató munkatársnak adják át, akik a végzős hallgatók szavazatai alapján magas színvonalú oktatómunkát végeznek a tantermi előadások keretében. 2024-ben *dr. Pethő Gábor*, a Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet professzora, és *dr. Tényi Tamás* egyetemi tanár, a Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika igazgatója részesült az elismerésben.

A kiváló gyakorlatvezető címet a végzős hallgatók szavazatai alapján kaphatják azok az oktatók, akik kimagasló munkát végeznek a gyakorlati oktatás területén.

Kiváló gyakorlatvezetők:

Dr. Molnár Gergő egyetemi tanár – II. sz. Belgyógyászati Klinika és NDC
Dr. Pétervári Erika egyetemi docens – Transzlációs Medicina Intézet
Dr. Pethő Gábor egyetemi tanár – Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet
Dr. Rékási Zoltán egyetemi docens – Anatómiai Intézet
Dr. Kajtár Béla egyetemi docens – Pathológiai Intézet
Dr. Lempel Edina egyetemi docens – Fogászati és Szájsebészeti Klinika
Dr. Szapáry László egyetemi tanár – Neurológiai Klinika
Dr. Gaszner Balázs egyetemi docens – Anatómiai Intézet
Dr. Takátsy Anikó egyetemi docens – Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet
Dr. Mikó Éva egyetemi docens – Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet
Dr. Hollósy Tibor egyetemi adjunktus – Anatómiai Intézet
Dr. László Kristóf egyetemi docens – Élettani Intézet
Dr. Tóth Dénes egyetemi tanársegéd – Igazságügyi Orvostani Intézet

Az egyetem korábbi professzorának, dr. Karlinger Gy. Tihamérnak az örököse, dr. Karlinger Kinga, a pécsi orvoskar egyetemi magántanára, a Pro Medicina Quinqueecclesiensi Alapítvánnyal kötött támogatási szerződés keretein belül alapította meg az innovatív sebészeti eljárásokat kidolgozó és alkalmazó fiatal orvoskutatók, oktatók támogatását célzó **Karlinger Gy. Tihamér pályadíjat**, amit idén *dr. Halvax Péter Ákos*, a Sebészeti Klinika egyetemi adjunktusa nyert el, aki a minimálisan invazív kolorektális sebészet területén végző kutatásokat. Célja, hogy a robotasszisztált és transzanális sebészeti technikákban is továbbmélyítse tudását.

A felsőoktatás területén hosszabb időn át végzett, kiemelkedő tevékenységük elismeréseként a kulturális és innovációs miniszter az **Oktatói Szolgálati Emlékérem** felsőoktatá-

Dr. Pethő Gábor

Dr. Tényi Tamás

si tagozatának elismerését adományozta *dr. Barthó Loránd* és *dr. Emődy Levente* emeritus professzoroknak, valamint *dr. Horváth Judit* egyetemi docensnek.

A felsőoktatás területén hosszabb időn át végzett, kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréseként **Elismerő Oklevélben** részesültek *dr. Balaskó Márta* és *dr. Grama László* egyetemi docensek.

Az ünnepség végén – az 1956-os forradalom és szabadságharc 68. évfordulója alkalmából – az egyetem és az orvoskar vezetése, valamint a Hallgatói Önkormányzat képviselői elhelyezték a megemlékezés koszorúját a hősök emléktáblájánál.

További fotók.

A díjazottaknak szeretettel gratulálunk!

Schweier Rita

A Pro Facultate Medicinae idei kitüntetettjei

Arany fokozat

Dr. Horváth Örs Péter emeritus professzor 1972-ben szerzett általános orvosi diplomát Szegeden. A Szegedi Orvostudományi Egyetem I. sz. Sebészeti Klinikájához fűződik pályafutásának első fele, s itt szerzett sebészeti szakvizsgát és kötelezte el magát a gasztroenterológiai és onkológiai sebészet mellett. 1992-től 2012-ig klinikaigazgató egyetemi tanár a Pécsi Tudományegyetem, Klinikai Központ Sebészeti Klinikáján.

Kandidátusi értekezését 1983-ban védte meg. Korai kísérletes munkáinak többsége új antireflux-műtétek kidolgozására irányult. Új refluxmodellt dolgozott ki és a képzett biológiai gyűrű kedvező antireflux-hatását a későbbiekben széleskörű nemzetközi munkacsoporttal is igazolta. Humboldt Ösztöndíjjal egy évet töltött a Müncheni Egyetem Sebészeti Klinikáján. Az ott elsajátított módszereket hazánkban sikeresen bevezette. Akadémiai doktori disszertációját 1994-ben védte meg.

Legnagyobb sikereit az onkológiai sebészetben érte el. Elsőként végzett hazánkban sikeres sorozatot nyelőcső és gyomorrák neoadjuváns kezelésével, és ezzel sikerült megváltoztatni az e területen uralkodó hazai pesszimista szemléletet. Számos, világszerte újnak számító műtéti módszerről számolt be, amelyek megvalósítják az onkológiai sebészet új elvét: az életminőség fontosságát. Így pl. a gégemegtartó pharyngo-esophagectomia, amely onkológiai kompromisszum a gégemegtartás érdekében. Új rekonstrukciós módszert írt le totális gastrectomia után pótgyomor elhelyezésére. Tanulmányban kimutatta, hogy az új pótgyomor duodenum-bekötéssel együtt javítja a zsírfelszívódást, lassítja a passage-t; és több életminőségi paramétert kedvezően befolyásol, elősegítve a beteg hosszú távú gyógyulását. Az addig rekonstruálhatatlannak tartott nyelőcsőrákok kezelésére három, világviszonylatban újdonságnak számító műtéti formát dolgozott ki, amelyek alkalmasak a nyelésképesség visszaállítására. Nagyméretű hiatus herniák kezelésére új laparoskopos műtéti módszert (teres plasztika) dolgozott ki, felére csökkentve a sérvkiújulást, melyet számos európai sebészeti klinika átvett. Összefüggést mutatott ki a gastroesophagealis reflux és a hypertenzív alsó oesophagus-sphincter, valamint az achalasia között, s igazolta, hogy antireflux-műtét hatására a sphincter-

nyomása csökken. Leírta azokat a faktorokat, amelyek előfordulásakor feltételezhető, hogy az achalasiát reflux okozza, s ez befolyásolja a kezelést. Több évtizedes munkájának nemzetközi elismerését jelzi, hogy e témáról referáló közlemény írására kapott felkérést. Munkáiból 260 eredeti közlemény; 38 könyvfejezet jelent meg. A közlemények összesített impact faktora 123, független, külföldi idézettsége 980. A 2014-ben megjelent Littmann Sebészeti Műtétan főszerkesztője.

A pécsi Sebészeti Klinika az irányítása alatt az ország meghatározó sebészeti intézetévé vált. Itt működik a legtöbb sebészi profil, és az egyes szakterületek vezetői nemzetközileg elismertek. Munkatársai közül az elmúlt években 15-en szereztek PhD-fokozatot, öten lettek egyetemi tanárok és hatan habilitáltak. Vezetése alatt működik az egyetlen magyar sebészi PhD-program, amelyben jelenleg két ösztöndíjas hallgató és 13 egyéni felkészülő dolgozik. Pályázati tevékenysége jelentős: 7 OTKA, 4 ETT, 1 K+F és 1 NKFT pályázatot nyert. Az egyetemen angolul és németül oktat, évente több továbbképző tanfolyamot szervez. Vezetői tevékenységét 2012-ig végezte és azóta is aktív sebész és oktató.

A sebészeti közéleti tevékenysége is jelentős. A klinika 1998-ban a sebészeti szakképzést koordináló tanszék lett. Két periódusban volt elnöke a Sebészeti Szakmai Kollégiumnak. 2005 és 2007 között a Magyar Sebész Társaság elnöke. A Magyar Sebész és Gasztroenterológus Társaság minden magasabb kitüntetését elnyerte (Balassa, Hetényi, Petri, Pro Optimo Merito). Munkássága elismerésül megkapta a Magyar Köztársaság Tiszti Keresztjét. Több nemzetközi tudományos társaság tagja, 2008-ban a Budapesten rendezett ISDE (Nyelőcsőbetegségek Nemzetközi Társasága) világkongresszusának elnöke volt. Kiveszi a részét az egyetemi közéletben is: több bizottságot vezetett és három éven keresztül a PTE, Orvos és Egészségtudományi Centrum elnökhelyettese volt. Számos Egészségügy Minisztériumi és Akadémia Bizottság tagja. 2005 óta az MTA Orvosi Tudományok Osztályának állandó meghívottja, 2002 óta MTA közgyűlési képviselő. 2012 és 2017 között a PAB Orvosi Tudományok Szakbizottságának elnökeként dolgozott.

Ezüst fokozat

Dr. Bogner Péter egyetemi tanár 1987-ben szerzett diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, 1994-ben szakvizsgázott radiológiából, 1999-ben neuroradiológiából. 1996-ban PhD-fokozatot kapott, 2003-ban habilitált. 2006-ban a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási (Corvinus) Egyetemen egészségügyi menedzsment szakértő diplomát szerzett.

Orvosi képpalkotó szakmai tevékenységét 1991-ben kezdte a Kaposvári Egyetemen, ahol később az Egészségügyi Centrum Diagnosztikai és Onkoradiológiai Intézetében igazgatóhelyettesi beosztásban dolgozott 2009-ig. 2005-2012 között a Pécsi Tudományegyetem, Egészségtudományi Kar Diagnosztikai Képpalkotó Tanszéken egyetemi tanár és tanszékvezető-helyettes. Kiemelkedő szerepet játszott a tanszék megalakulásában, a diagnosztikai képpalkotó szakdolgozók felsőoktatási képzésében. 2012-ben kezdett dolgozni a Pé-

csi Tudományegyetemen, 2015-ig az Idegsebészeti Klinikán tanszékvezető egyetemi tanár, 2015 májusától a Radiológiai Klinika igazgatója, majd 2020-tól a radiológia és a nukleáris medicina összevonásával létrejött Orvosi Képpalkotó Klinikát vezette 2024 februárjáig.

Vezetése alatt 2016-ban TIOP pályázattal telepítették a klinikán az első MR-berendezést, a KEOP pályázattal új Samsung röntgenberendezésekkel, mobil röntgenekkel, CT- és mammográfkészülékekkel bővült a géppark, 2020-ban telepítették a 3. CT-készüléket. Több, a munkahatékonyt elősegítő újítást vezetett be: szakmai munkacsoportok, leletellenőrző csoport és CT/MR-diszpécserszolgálat megalakítása, rendszeres orvosi értekezletek szervezése, sürgősségi protokollok elkészítésének kezdeményezése, orvosi készenléti ügyelet szervezése a gyermekradiológiai részlegen. Vezetésével az egészségügyi szakmát kiemelten érintő Covid-19 ko-

ronavírus-járvány éveiben a képzőképző diagnosztikai ellátásra nehezedő terhelés ellenére a klinika a biztonságos betegellátás színvonalát megtartva látta el feladatait.

A radiológia tantárgy oktatásba integrálta a nukleáris medicinát, az előadások látogatottságának népszerűsítése érdekében azt kiegészítette a „Kahoot! online” játékalapú tanulási platform bevezetésével. A PTE, ÁOK, radiológiai szakképzésének grémiumvezetőjeként nagy figyelmet fordított a klinikán belüli utánpótlás nevelésre is. Részt vett a 2022 szeptemberében érvénybe lépett új szakképzési rendszer radiológiai szakra vonatkozó kialakításában, kritériumok kidolgozásában. Igazgatása alatt 29 radiológus rezidens és 4 másodszakvizsgás szakorvosjelölt kezdte meg képzését a pécsi klinikán, közülük eddig 12 fő szakvizsgázott. PhD-programvezetőként évenkénti rendszerességgel két meghirdetett kurzusára folyamatosan jelentkeznek PhD-hallgatók. Igazgatása alatt a klinikán 8 orvoskolléga szerzett PhD-fokozatot.

A szakma technikai fejlődését követő képzőképző diagnosztikai készülékek, alkalmazások bevezetésére való törekvéssel emelte a régió egészségügyi ellátásának és a kar oktatási tevékenységének minőségét. Igazgatóként a társklinikusokkal, orvoskollégáival és az általa vezetett klinika munkatársaival kiegyensúlyozott, jó kapcsolatot ápolt, pontos, lelkiismeretes helyállására mindig számítani lehetett. Az egyetemen végzett gyógyító, oktató és kutató tevékenységével messzemenően kiérdemelte a Pro Facultate ezüst fokozat elismerését.

Dr. Gaszner Balázs egyetemi docens 2000-ben csatlakozott az Anatómiai Intézethez, számos TDK, OTDK és hallgatói díjat nyert (Köztársasági Ösztöndíj, az évfolyam legjobb hallgatója, DDK ösztöndíj, TEVA díj). Summa cum laude orvosi diplomát 2004-ben szerzett karunkon. PhD-fokozatot 2008-ban a hollandiai Radboud Egyetemen szerzett, 2014-ben a PTE-n habilitált.

Tudományos munkáinak impakt faktora 299, idegen citációs száma 1422. Öt önálló kutatási pályázatot nyert (köztük 3 OTKA), többen társ pályázó (mint NAP és Kiválósági Központ csoportvezetés, EFOP, GINOP, ETT), számos bizottság tagja. Díjakban részesült: Bolyai ösztöndíj, Lenhossék díj, Berde Botond ösztöndíj, Marie-Curie Fellowship (Radboud Egyetem, Hollandia), Erasmus pályázatok, PAB Tudományos Díj, Környey emlékérem, Entz Béla publikációs díj.

Oktatómunkája kiemelkedő, TDK-s kora óta oktatja az intézeti tantárgyakat angolul, németül és magyarul; angol és német felsőfokú nyelvvizsgálója van, kollokviumi és szigorlati vizsgáztató. 3 fő tantárgy tantárgyfelelőse (angol és magyar anatómia-1, valamint német Neuroanatomie), elektív kurzusának címe: „Virtuális anatómia”. Számos oktatási anyagot készített, online oktatáshoz demonstrációs videókat, előadásokat, jegyzeteket. 9 alkalommal részesült „Kiváló gyakorlatvezető” és több alkalommal „Kiváló előadó” díjban a hallgatói szavazatok alapján. Külföldi egyetemeken is oktatott, PhD-kurzust vezet.

Jelentős a kari és utánpótlásnevelésben betöltött szerepe. 7 fő témavezetését végezte, közöttük 3-nak önállóan, jelenleg 4 PhD-s témavezetője. Számos alkalommal volt előbíráló, szigorlati vagy védési bizottsági tag. Több tucat demonstrátor hallgatót mentorált. TDK-témavezetőként eddigi hallgatóinak száma 40. 42 TDK-előadás hangzott el kari TDK-konferenciákon, melyből 6 I., 8 II., 4 III. és egy különdíjat nyert. 13 előadás került OTDK-ra, melyek közül 1 I., 5 II. és egy különdíjas

előadás volt. Egy hallgatója szerzett Pro Scientia Aranyérmét. Tehetség gondozási munkájáért 2017-ben Mestertanár Aranyérmét kapott. 10 pályamunka és szakkollegat konzulense volt (7 I., 1 II. és 1 III. díj). Számos ismeretterjesztő programban vesz részt, mint Kutatók Éjszakája, Nyílt Napok, Brain Bee, Szentágotthai Verseny, Agykutatás Hete.

Dr. Karádi Zoltán emeritus professzor 1979-ben „summa cum laude” minősítéssel végzett a POTE-n, ahol 1981-től az Élettani Intézetben dolgozik, amit 6 évig intézetigazgató-helyettesként és tíz évig (2009–2019) intézetigazgatóként irányított. Pályája 1975-ben tudományos diákkörösként Lénárd László vezetésével indult. Fő kutatási területe az éhség-motiválta magatartás- és testtömeg-szabályozás. Rágcsálóban és Rhesus-majmokban glukózmonitorozó idegsejteket azonosított. Meghatározó volt a japán kormányöztöndíja, ahol 1989-ben PhD-fokozatot szerzett, és ahova számos alkalommal „visiting professor”-ként is visszatért. Az MTA orvostudományok kandidátusa címet 1993-ban nyerte el, majd 1998-ban habilitált. Az utóbbi években az ún. „bél-agy tengely” magatartásra gyakorolt hatását vizsgálta, illetve klinikusok együttműködésével bioimpedancia vizsgálatokat kezdett.

Citálható publikációinak száma meghaladja a 350-et. Hazai és nemzetközi tudományos konferenciákon több mint száz esetben volt felkért ill. plenáris előadó. Számos hazai (ETT, OTKA, EFOP, VEKOP, TKP) valamint nemzetközi finanszírozású (Umami Foundation, Norvég Alap) kutatási és gyógyszerügyi (Richter Gedeon Rt., Ajinomoto Co. Inc) pályázatban volt vezető kutató és emellett több hazai és külföldi projekt megvalósításában vett ill. vesz részt. Számos hazai és nemzetközi tudományos rendezvény szervezésében közreműködött (pl. IUPS ICPFFI-SSIB 1998; a 4. Kórélettani Világkongresszus; a 83. Japán Élettani Kongresszus 2007; a 15. Európai Obezitás Kongresszus 2023; a Magyar Élettani Társaság LXXI. Vándorgyűlése 2007; az IBRO Workshop 2010). A hazai és nemzetközi szakmai közélet aktív résztvevője, számos kari, egyetemi, regionális és országos szervezet, bizottság tagjaként vagy tisztségviselőjeként dolgozott, illetve dolgozik jelenleg is (pl. POTE Külügyi Bizottság, Angol Program Bizottság, PTE, Munkahelyi Állatjóléti Bizottság, Habilitációs Bizottság, Kredit Bizottság; MTA PAB Munkabizottságai; OTKA zsűrijei; MITT, MÉT, Magyar Elhízástudományi Társaság, International Behavioral Neuroscience Society, Society for the Study of Ingestive Behavior, Európai Agy és Viselkedés Társaság, International Brain Research Society, Japanese Physiological Society). Számos nemzetközi folyóirat szerkesztőbizottsági tagja és rendszeres bírálói tevékenységet végez.

Az Élettani Intézetben 1977-től gyakorlatvezető, majd 1989-től angol nyelven is oktatott. Intézeti oktatási felelős volt 1998-2003-ig. Számítógépes képzési programok, komputervezérelte kísérleti paradigmák tanrendbe állításával alapvetően új szemléletet vezetett be és közreműködött élettani gyakorlatos jegyzet fejlesztésében is. A POTE, ETK dietetika, gyógytornász és védőnő szakos hallgatóinak élettani oktatásában is bekapcsolódott. A tudományos és oktatói utánpótlás nevelésében több évtizede tevékeny szerepet vállal. Több, mint 30 tudományos diákköröse számos díjat nyert, ő maga háromszor lett OTDT Kiváló Témavezetője. Öt tanítványa szerzett PhD-fokozatot és jelenleg 3 doktorandusz munkáját irányítja. A PTE, ÁOK Elméleti Doktori Iskola alapító tőrzstagja.

Az Egészségügyi Minisztérium Kiváló Ifjú Kutató kitüntetését nyerte el 1980-ban. Grastyán Kutatói Díjban részesült 1996-ban, 1998-ban nyerte el a Széchenyi Professzori Ösztöndíjat. Az IBNS „Fellow Award” diplomájával 2000-ben

tüntették ki. A MET Halmi László Emlékplakettjét 2015-ben vehette át, 2020-ban a PTE Aranykatedra Díját nyerte el, 2019-ben pedig a Magyar Érdemrend a Tiszti Kereszttel kitüntetésben részesült.

Bronz fokozat

Benkőné Ferencz Krisztina 1990-től, az egészségügyi tanulmányai befejezése óta áll munkaviszonyban a Pécsi Tudományegyetem és jogelődje különböző egészségügyi intézményeiben. Az Egészségtudományi Karon diplomás ápolói végzettséget szerzett. Ezt követően a Baranya Megyei Kerpel-Fronius Ödön Gyermekkorház Intenzív Osztályára került, ahol beosztott ápolóként dolgozott. Ez idő alatt a gyermekápolói szakképesítését is megszerezte. Szakmai rátermettsége, elhivatottsága révén 1 év múlva, már a Fül-Orr-Gégészeti Osztály főnővérévé nevezték ki. Majd az Idegsebészeti Klinika osztályvezető ápolójaként folytatta a munkáját. Jelenleg a Gyermekgyógyászati Klinika Pulmonológiai Osztályán dolgozik, ahol már a 13 éve látja el a főnővéri feladatokat.

Hallgatók, tanulók folyamatos oktatása és szakmai ismereteinek tovább bővítése érdekében 2015-ben elvégezte az egészségügyi gyakorlatvezetői képzést. Számos teendője mellett egészségügyi gyakorlatvezető koordinátorként is tevékenykedik. 2019-ben a gyermekintenzív szakápolói képesítést szerzett, kimagasló eredménnyel.

Hivatásteretével, megalapozott tudásával, a beteg gyermekek és szüleik iránti érzékenységgel, mindig biztos és támogató háttérrel jelent a szakdolgozók és az orvoskollégák számára is. Munkája rendkívül megbízható, világos látású és jó szervezőképességű. Kollégáival megértő, türelmes, segítőkész, alaptermeszetének köszönhetően mindig vidám és pozitív gondolkodású.

Nagy Enikő a partiumi Szilágysomlyón született. Tanulmányait a Nagyváradai Történelem-Filológia Középiskolában, majd a Nagyenyedi Bethlen Gábor Tanítóképzőben végezte, ezután került a Kolozsvári Agrártudományi és Állatorvosi Egyetemre, ahol állatélettant és anatómiát tanult valamint kémiai, biokémiai ismereteket szerzett. Ezen tárgyak ismerete miatt az Anatómia Intézet örömmel fogadta szakértelmét, ahol 1991 óta dolgozik, mivel a rendszerváltás körül családjával az anyaországba költözött.

Munkájával közvetlenül segíti az oktatók-kutatók munkáját, a hallgatók gyakorlati képzését (az orvostan- és gyógyszerészhallgatók szövettani gyakorlatainak előkészítéséért felelős). Kezdetől fogva kulcsfontosságú szerepe van a szövettan tantárgy oktatásához szükséges metszetek előkészítésében, amire az utóbbi évtizedben a hallgató létszám emelkedésével különösen nagy szükség van. Ezen túlmenően nemcsak az órarend szerinti gyakorlatainál, hanem a vizsgaidőszakban, sőt -- a Hallgatói Önkormányzat kérésére -- már a szemeszterek közepétől extra lehetőséget biztosító délutáni (vagy munkaidőn túli) a szövettani ismétlések szervezésében és megvalósításában is kulcsszerepet játszik.

Részt vesz kutatási projekteken is, önállóan végez kutatási részfeladatokat, egyedüli laboránsként dolgozik az intézet molekuláris biológiai laboratóriumában elsősorban ELISA és RT-PCR módszerekkel. A tudományos kísérleteket precíz, pontos munkájával segíti. Fontosnak tartja és lelkesen végzi a TDK- és PhD-hallgatók illetve a fiatalabb generációhoz tartozó

asszisztensek betanítását is. 34. éve megszakítás nélkül az intézetben dolgozik a kollégák és előjárói teljes megaláztatására. A közösség nélkülözhetetlen tagja, az intézeti programok egyik fő szervezője. Személye nagyban hozzájárul a kellemes munkahelyi légkörhöz. Ő az, akihez a fiatal és az idősebb kollégák bármikor fordulhatnak személyes problémáikkal is. Mindenkinek önzetlenül segít, bárki számíthat rá bármilyen helyzetben.

Egy fia van, aki a PTE, ÁOK-n végzett és a PhD-fokozat megszerzése mellett a Gyermekgyógyászati Klinikán szakorvos.

Németh-Szolár Tímea 2003 júniusától dolgozik a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán. Kezdetben a Gazdasági Igazgatóság majd a Tanulmányi Hivatal csapatát erősítette. 2009-től a PhD és Habilitációs Iroda ügyvivő szakértője. Szakmai tudása naprakész, a mai napig képezi magát. Példamutató lelkiismeretességgel, megbízhatóan, kötelességtudóan és precízen végzi munkáját. Remek kommunikációs készséggel rendelkezik, így nem csak kollégáival, de a doktori képzésben résztvevő hallgatókkal is megtalálja a közös hangot. Önállóan és csapatban is kiválóan dolgozik. Sokoldalú tevékenysége révén a PhD és Habilitációs Iroda által végzett munka színvonalának növelésében meghatározó szerepe van.

Szabó Attiláné 2013-óta a PTE, KK, Bör-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinikán, ápolásszakmai igazgatóhelyetteseként irányítja a szakdolgozók munkáját. Rendkívül megbízható, kimagasló szervezőképességgel és munkabírással rendelkezik. Szerteágazó ápolásszakmai igazgatóhelyettesi teendői mellett a klinika környezetvédelmi kapcsolattartója és leltárfelelőse. A minőségirányítás elkötelezett híveként, 10 éve a MIR vezetői feladatokat is ellátja. 2018 óta belső auditorsi végzettséggel rendelkezik.

2017-től a Bőrgyógyászat Fejlesztéséért Alapítvány kuratóriumi tagja. 2018-tól a Magyar Ápolási Egyesület küldötttagjává, 2018-tól az ÁOK Kari Tanácsának tagja. 2016-tól a Magyar Dermatológiai Társulat Szakdolgozói Szekciójának elnökhelyettese, majd 2019-től 2022-ig a elnöke volt. A MESZK Baranya Megyei Országos Tagozati küldöttjeként 4 évig a fekvőbetegellátást képviselte, majd negyedik éve a Pécsi Területi Szervezet helyi alelnöke. A Covid-19 járvány kezdetétől ápolásszakmai vezetőként a KEK ellátó egységében kiemelkedő szakmaisággal látta el a feladatait. Ezután az Akác utcai Oltóponton lelkiismeretes munkájával, magas színvonalon, meghatározó szakmai szerepet töltött be, mint vezető koordinátor.

Tudásával segíti a jövő generációjának nevelését, gyakorlatvezetőként, szorgalmazza az egészségügyi szakmai képzésben való részvételt. Segítőkész magatartásával a diákok felé is barátságos légkört sugároz. Szakmai tudását, hivatását, igyekszik átadni munkatársainak, akik tisztelik és becsülik a munkájáért. Emberi hozzáállása a kollégáikért mindig segítőkész, humánus, etikus magatartást tanúsít.

Dékáni Dicséret – 2024

Bencze Zsolt osztályvezető

ÁOK, DH, Oktatástechnikai és Szolgáltatási osztály

1997-ben kezdte el munkáját a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 2000-ig a Tanulmányi Hivatal akkori tesztrendszerre, majd az Egységes Tanulmányi Rendszer üzemeltetésében vett részt. 2006-ban megalapította a Kari Informatikai Csoportot, amely hatékonyan és magas színvonalon látta el a Kar informatikai támogatását és a honlapfejlesztéshez kapcsolódó tevékenységeket. A Kar életében mérföldkövet jelentő Új Elméleti Tömb 2021-ben került átadásra. Az épület tervezése és építése során Zsolt kiemelt szerepet játszott az épület ultramodern infokommunikációs, AV-rendszereinek megtervezésében és a kiépítésük koordinálásában. 2021-ben átvette az Oktatástechnikai és Szolgáltatási Osztály vezetését. A 19 fős oktatástechnikus csapatával biztosítja az orvos-, gyógyszerész- és fogorvosképzés helyszínein alkalmazott – fixen telepített és mobil – multimédia prezentációs eszközök működését, az oktatók technikai támogatását, a Kar rendezvényeinek lebonyolítását.

Az oktatástechnikai munkán kívül ellátja a kari Informatikai Bizottság titkári feladatait, amely keretében támogatást nyújtanak a dékáni vezetés számára az informatikai területen felmerülő kérdésekkel kapcsolatban. Feleltetési megbízható és tapasztalt munkatársnak ismerik és nagyra értékelik a munkáját. A Kar működésében és a kollégák számára igazi támaszt jelent, hogy tapasztalatával segíti az informatikai és oktatástechnikai területhez tartozó munkát és folyamatokat. Az itt töltött évek során fontos motorjává vált a Kar hatékony működésének, akinek köszönjük a munkáját és reméljük, hogy még sokáig erősíti a Kar közösségét.

Benczné Ritter Rita diplomás ápoló

KK, Szívgyógyászati Klinika

2001 óta dolgozik a Pécsi Tudományegyetem Klinikai Központ Szívgyógyászati Klinikán. Feladatát magas színvonalon végzi, meghatározó szerepe van a klinika munkaszervezési, oktatási és betegellátási tevékenységében ambulancia vezető asszisztensként. Részt vesz a JIR rendszer bevezetésében és annak koordinálásában. Munkaidejében és gyakran azon túl is jelentős segítséget nyújt a klinika valamennyi orvosa és szakdolgozója részére. Munkaévei során sok kolléga betanítását végezte, emellett hallgatók gyakorlati képzését nem csak szervezi, hanem aktívan részt vesz benne. Munkáját rendkívül nagy odaadással végzi, precíz, pontos, munkatársaival jó kapcsolatot ápol. Munkája során végig elkötelezett volt a kardiológiai ellátás mellett. Jelen kitüntetés egy ledolgozott élet kiváló szakmai munkáját ismeri el.

Brauner Tiborné szakasszisztens

KK, Onkoterápiás Intézet

Brauner Tiborné 1990 óta radiológiai, illetve sugárterápiás asszisztens, sok-sok éve az Onkoterápiás Intézet, illetve jogelődjének dolgozója. Sokezer daganatos beteg sugárterápiás kezelésnek volt aktív résztvevője, kivitelezője és a betegek mindig nagyon kedvelik közvetlenségéért, segítőkészségéért, vidám természetéért. Mindezen lelki támogatás a betegek számára felbecsülhetetlen, ezért és a közel 35 éves egészségügyben töltött tevékenységéért mindenképpen dicséretre méltó.

Csicei Livia irodavezető

ÁOK, DH, Angol Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Osztály

Több mint két évtizedes elkötelezett munkája során a PTE, ÁOK, Dékáni Hivatal kötelékében kiemelkedő szakmai hozzáértését és megbízhatóságát bizonyította. 2004. április 1-je óta dolgozik különböző adminisztrációs egységekben, mint az egykori Angol Iroda, a Tanulmányi Hivatal. Jelenleg az Angol Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda vezetője. Kiemelt feladatai közé tartozik az angol nyelvű programban részt vevő hallgatók ügyintézése, a jelentkezők nyilvántartása, a felvételi vizsgák megszervezése és kivitelezése, valamint az Angol Program Bizottság munkájának támogatása, ideértve a döntéshozatali dokumentáció előkészítését is. Emellett biztosítja a folyamatos kapcsolattartást a toborzó cégekkel és a külföldi képviselőkkel, ezzel is hozzájárulva a hallgatói létszám fenntartásához és a program nemzetközi hírnevének növeléséhez. Livia precizitása, együttműködési készsége és empatikus hozzáállása a hallgatók és kollégák számára egyaránt nélkülözhetetlen. Teljesítménye alapján méltán érdemes a dékáni dicséretre.

Csutora Edit aneszteziológiai szakasszisztens

KK, AITI

1988-ban általános ápoló és asszisztens szakképesítést szerzett. Első munkahelye a Baranya Megyei Gyermekkorház volt, ahol munka mellett 1990-ben gyermekszakápolói, majd 1994-ben aneszteziológus szakasszisztensi végzettséget szerzett. Ettől az évtől kezdve a POTE munkatársa lett. Az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetben 2007-től dolgozik jelenleg is. Munka mellett folyamatosan képezte magát. További szakképesítései: 1996 EKG szakasszisztens, 2003 diplomás ápoló. Munkáját lelkiismeretesen, szorgalmasan, nagyfokú hozzáértéssel végzi. Kollégái is minden esetben számíthatnak problémamegoldó segítőkézségére. Aktívan részt vesz az aneszteziológiai szakasszisztens hallgatók gyakorlati oktatásában, ahol sikerrel adja át megszerzett szakmai tapasztalatait.

Dr. Bognár Rita tudományos munkatárs

ÁOK, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

36 éve az Egyetem, 2004 óta a PTE, ÁOK elkötelezett dolgozója. Okleveles közgazdász és jogi szakokleveles közgazdász diplomával rendelkezik, közgazdaságtudományi PhD fokozatot szerzett. Tíz éven keresztül pályázati koordinátorként és innovációs menedzserként járult hozzá a Kar oktatás- és kutatásfejlesztéséhez. Sikeresen pályázott a Gyógyszerésztudományi Kar oktatásfejlesztési TÁMOP projektjével. Együttműködött a horvát-magyar közös tananyagfejlesztési projektben, és a biotechnológia mesterszak ipari igények szerinti fejlesztését célzó nemzetközi Erasmus projektben. 2013 óta önállóan fejleszt tananyagokat és kurzusokat az ÁOK, GYTK hallgatói részére. 2014 óta a Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet TÁMOP, GINOP nagyprojektjeinek sikeres megvalósulását segítette, emellett az intézet oktatási, ügyviteli adminisztrációs, pénzügyi és humánerőforrás gazdálkodási folyamatait támogatja jelenleg is. 2019-ben kapta meg a tudományos munkatársi kinevezését a PTE, ÁOK, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézetében, ahol jelenleg is lelkiismeretesen dolgozik, kutat és oktat. Munkája során megbízható, precíz, kiemelendő problémamegoldó képessége.

Kitűnő kommunikációs és kapcsolatteremtő képességgel bír, az egyetem minden munkatársával képes a közös hangot megtalálni.

lálni generációtól függetlenül, ezért bizalommal fordulnak hozzá kollégái és hallgatói. Jellemző rá a kreativitás, sokoldalú, rugalmas és logikus gondolkodásmód. Széleskörű munkája során mindig az egyetem és a Kar fejlődését helyezi előtérbe. Immár húszéves tapasztalatával az intézetnek nagyon nagy segítséget nyújt.

Dr. Duga Zsófia osztályvezető

ÁOK, Dékáni Hivatal, Marketing és Kommunikációs Osztály
2004 óta az Általános Orvostudományi Kar Dékáni Hivatalának munkatársa. 2004 és 2020 között a Magyar Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda vezetőjeként, 2020 óta a Stratégiai Marketing és Toborzó Iroda vezetőjeként dolgozott Karunkon. 2021. júliusában vette át a Marketing és Kommunikációs Osztály vezetését, melynek keretében felelős a kari marketing stratégia, márkaépítés és marketing mix kialakításáért. Innovatív és előremutató ötleteivel, munkájával támogatja a dékán és a kari vezetés döntés előkészítéseit stratégiai marketing javaslatokkal. Felelős mind az Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Kar rekrutációs koncepciójának és stratégiájának megtervezéséért és annak kivitelezéséért a Magyar, Német és Angol Program esetében.

Dr. Garaminé Pákai Eszter tudományos munkatárs

ÁOK, Transzlációs Medicina Intézet
Dietetikus diplomáját 2000-ben szerezte a Pécsi Tudományegyetem, Egészségtudományi Kar jogelődjeként működő Egészségügyi Főiskolán, majd abban az évben kezdett el dolgozni a PTE, ÁOK Kórélettan és Gerontológiai Intézetében (ma: Transzlációs Medicina Intézet), mint laboratóriumi asszisztens. 2007-től 2010-ig lehetősége volt kutatásokat folytatni dr. Andrej Romanovsky kutatócsoportjában az Egyesült Államokbeli Phoenixben. Visszatérése után 2013-ban Táplálkozástudományi Szakember MSc diplomát szerzett a PTE Egészségtudományi Karán, majd 2020-ban megszerezte PhD-fokozatát is. Jelenleg tudományos munkatársként dolgozik a Transzlációs Medicina Intézetben, 2022-ben bekapcsolódott a kórélettan tantárgy oktatásába magyar és angol nyelven. Évek óta, rendszeresen részt vesz a TDK hallgatók képzésében, szakdolgozatok témavezetésében, valamint a Nemzeti Tudósképző Akadémia junior mentora. Az elmúlt 20 évben kiemelkedő kutatási tevékenységével, emberi magatartásával sokat tett az Intézet fejlődéséért.

Dr. Herbert Zsuzsanna szakorvos

KK, Orvosi Képző Klinikai
2002-ben diplomázott a PTE-n és megkezdte radiológiai szakképzését központi gyakornokként, a Radiológiai Klinikára 2004-ben került státuszba. 2008-ban radiológia, 2012-ben gyermekradiológia szakvizsgát szerzett. Radiológia szakvizsgáját követően folyamatosan vesz részt a magyar és német nyelvű graduális képzésben. Őszi félévek során IV. éves magyar hallgatóinak egy csoportját oktatja és német nyelven gyermekradiológia témában tart előadást. Emellett a szakvizsgára készülő radiológus rezidensek gyakorlati képzésében vesz részt, és egy-egy mellé osztott rezidens tutorálását végzi. Gyermekradiológiai szakvizsga megszerzését követően napi munkáját a gyermekradiológia részlegén végezte, jelenleg megosztottan dolgozik a gyermek és a felnőtt röntgen, valamint ultrahang ellátásban, mely mellett gyermekradiológus készenléteket lát el. Kolléganő munkájában betegközpontú, alapos és gyakorlott szakember, akire úgy a mindennapok betegellátása során, mint az oktatási tevékenységben számíthat az Orvosi Képző Klinikai.

Dr. Kovács Norbert szakorvos/klinikaigazgató-helyettes

KK, Neurológiai Klinika

A Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar elvégzésétől folyamatosan a Neurológiai Klinika munkatársa. Fő érdeklődési területe a mozgászavarok, többek között a Parkinson-kór, klinikai vizsgálata, kutatása és kezelése, illetve a mély agyi stimulációs eljárások meghonosítása és a hatékonyságának növelése. Országosan is egyedülálló mozgászavar centrum és klinikai adatbázis felépítésével a PhD és rehabilitációs fokozatát, illetve az MTA doktora címet is a mozgászavarok klinikai kutatása révén szerezte meg. Számos magyar és nemzetközi kutatási program témavezetője. Jelenleg a Neurológiai Klinika igazgatóhelyettes egyetemi tanára, a Magyar Tudományos Parkinson Társaság Elnöke, az International Parkinson's Disease and Movement Disorders Society European Section Executive Committee tagja. Az Idegsebészeti Klinikával közösen létrehozott munkacsoportja a Boston Scientific és az Abbott multinacionális cégek Center of Excellence minősítését nyerte el. Az általa írt neurológiai betegvizsgálati jegyzet képezi a neurológiai gyakorlati oktatás alapját. Tantárgyfelelősként oroszul beszélő van abban, hogy a klinika majdnem minden évben elnyeri a „Legjobb Oktatói Klinika” címet. Több évtizedes munkája, szakmai tudása elismerésül méltón érdemi meg a Dékáni dicséretet.

Dr. Kövesi Tamás szakorvos/egyetemi docens

KK, AITI

1987-ben szerzett diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen. 2007-ig a Gyermekklinika alkalmazásában állt klinikai orvosként majd tanársegédként, illetve adjunktusként. Ettől kezdve az AITI dolgozója. 2008-ban egyetemi docensi kinevezést kapott. 1991-ben szakvizsgázott aneszteziológia és intenzív terápiából 1998-ban csecsemő-gyermekgyógyászatból. PhD fokozatát 2005-ben szerezte, 2012-ben habilitált. Jelenleg a Gyermekanesztézia tanszék vezetője. A gyermekanesztézia ismert képviselője, a Gyermekaneszteziológiai Társaság vezetőségének folyamatosan tagja. Klinikai munkáját a nagyfokú lelkiismeretesség, alaposág jellemzi. Oktatói tevékenységében mindig alapos, lelkiismeretes, rendszeresen részt vesz az V. évfolyamos hallgatók gyakorlati képzésében. Emellett fontos szerepet játszik a régió szakorvosjelöltjeinek posztgraduális képzésében.

Dr. Kumánovics Gábor szakorvos/egyetemi docens/ klinikaigazgató

KK, Reumatológiai és Immunológiai Klinika

Tanulmányait is a PTE-n (akkor még POTE-n) végezte, majd azóta is gyakorlatilag ugyanazon a munkahelyen dolgozik, immáron 28 éve. Munkája során sokféle pozíciót töltött be, melyek alatt végig a klinika érdekeit szem előtt tartva munkálkodott. A kezdetektől fogva aktívan részt vállalt az orvosképzésben, mind a graduális, mind a postgraduális oktatásban kiemelt szerepet töltött be, tantárgyfelelősként pedig a képzést a szakma új igényeinek megfelelően, a hallgatók naprakész felkészítését szem előtt tartva a tantárgyi ismereteket, oktatási módszereket folyamatosan megújítva vezeti klinikánkon. E mellett hiánypótló szakmai jegyzetet készített a német nyelvű reumatológiai részképzéshez kapcsolódóan, mely szakanyagot az ország több egyetemén használnak. Klinikusként a betegellátást sokáig osztály- és ambulanciavezetőként segítette. A klinika tudományos teljesítményének szinten tartásában szintén jelentős szerepe van, melyet a megszületett közlemények mellett a PhD képzésben résztvevő

kollégák számának növekvő aránya is visszaigazol. Az elmúlt 5 évben, mint klinikaigazgató dolgozott, mindjárt ezen időszak elején a Covid okozta szervezési nehézségekkel kellett szembe-sülnie. Ezek ellenére az elmúlt években a gyakornokok létszáma örvendetesen meg tudott emelkedni, mely hosszabb távon a terület jobb szakmai ellátottságát fogja biztosítani.

Dr. Morvay Géza, klinikai főorvos

KK, AITI

1985-ben szerzett diplomát a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, ezután, 1991-ig a Kísérletes Sebészeti Intézetben dolgozott. Ettől kezdve előbb az Urológiai Klinika alkalmazásában, majd az AITI dolgozójaként aneszteziológusként tevékenykedett tanársegédként, adjunktusként, illetve főorvosként. Klinikai munkáját a nagyfokú lelkiismeretesség, alaposág jellemzi. Oktatói tevékenységében mindig alapos, lelkiismeretes, rendszeresen részt vesz az V. évfolyamos hallgatók gyakorlati képzésében.

Dr. Papp András egyetemi docens

KK, Sebészeti Klinika

Az orvosi egyetem elvégzése óta dolgozik a Pécsi Tudományegyetem Sebészeti Klinikáján. 2002-ben általános sebészetből, 2007-ben gasztroenterológiából szerzett szakvizsgát. 2000-ben a Bécsi Egyetem Sebészeti Klinikáján mellkassebészettel és tüdőtranszplantációval foglalkozott. 2003-ban Münchenben a minimál invazív sebészeti technikákban és nyelőcsősebészetben fejlesztette tudását. Számos hazai és külföldi szakmai társaság tagja, vezetőségi tagja: Magyar Gasztroenterológiai Társaság, Magyar Onkológiai Társaság, Magyar Transzplantációs Társaság, International Hepato-Pancreato-Biliary Association (IHPBA), International Society for Disease of the Esophagus. A Magyar Sebész Társaság megválasztott elnöke. A Klinika nyelőcsősebészeti munkacsoportjának és májsebészeti munkacsoportjának vezető munkatársa. 2022 óta a PTE, KK Robotsebészeti Munkacsoportjának vezetője. A multidiszciplinális robotműhely kialakításában és fenntartásában vezető szerepet játszott. A Sebészeti Klinika oktatási feladatainak jelentős részét segíti, az oktatás egységesítésében, megújításában vezető szerepet tölt be. Több PhD hallgató munkáját irányítja sikeres fokozatszerzésekkel. Számos klinikai vizsgálat vezetője, koordinátora.

Országos Szakfelügyelő Főorvos, melynek kapcsán kimerítő munkát végez a szakma minőségbiztosításában, ill. a nehezedő körülmények javításában. 2018-ban Kiváló Oktatásért díjat, 2020-ban Kiváló Oktatásszervezésért elismerést kapott.

Dr. Pappné Nagy Rita osztályvezető ápoló

KK, Szívgyógyászati Klinika

Az Egészségügyi Főiskolai Karon diplomás ápolóként végzett. Kardiológiai szakasszisztens. 2001 óta dolgozik a Pécsi Tudományegyetemen. Munkáját osztályvezető helyettes főnővérként kezdte a Szívgyógyászati Klinika Kardiológiai Osztályán, 2017-től osztályvezető főnővér a Kardiológiai osztályon. 2018 óta az ápolásszakmai igazgatóhelyettes távollétében a helyettesítési feladatokat látja el. Feladatát magas színvonalon végzi, meghatározó szerepe van a klinika oktatási és betegellátási tevékenységében. Munkaidejében és gyakran azon túl is jelentős segítséget nyújt a klinika valamennyi orvosa és szakdolgozója részére. Munkáját rendkívül nagy odaadással végzi, precíz, pontos, munkatársaival jó kapcsolatot ápol.

Dr. Poór Viktória intézetigazgató-helyettes

ÁOK, Bioanalitikai Intézet

2000 óta a Bioanalitikai Intézet munkatársa, jelenleg intézetigazgató-helyettes, egyetemi adjunktus. Több mint 24 éve részt vesz az Intézet oktatási, kutatási, labor diagnosztikai feladatainak ellátásában. Az Intézetben végzett, az OEP által finanszírozott vizeletszteroid-profil diagnosztika, illetve a két nyelven folyó műszeres analitika oktatás szervezését évek óta lelkiismeretesen végzi, illetve oktatóként aktívan részt is vesz a tantárgy oktatásában.

Gázkromatográfia választható kurzust tanít magyar és angol nyelven, illetve gázkromatográfia PhD kurzust tanít szintén magyar és angol nyelven is. Kutatási tevékenysége a korszerű bioanalitikához, az elválasztástechnikai módszerekhez (gázkromatográfia, folyadékkromatográfia, tömegspektrometria, kapilláris elektroforézis) kapcsolódik.

Munkáját a kezdetektől fogva felelősségteljesen végzi. Véleményével, tanácsaival segíti az intézetvezető munkáját. Kollégáinak is mindig szívesen és nagy türelemmel ad segítséget.

Dr. Sági Balázs egyetemi adjunktus

KK, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai, Diabetológiai Centrum

21 éve munkatársa a Klinikának. Magas színvonalú gyógyító tevékenysége mellett kiváló oktató mind a magyar, mind az angol programokon. Tudományos tevékenysége kiemelkedő a vesebetegséggel foglalkozik és nemzetközileg elismert folyóiratokban közölt. A pécsi dialízis állomás igazgatóhelyettese, így vezetői tapasztalatra is szert tett. A Klinika minőségbiztosítási felelőse, amely tevékenységet hibátlanul végzi. Több, mint két évtizede tartó gyógyító és oktató munkája hűen tükrözi a karhoz való lojalitását.

Ferencziné Tanó Gabriella szakasszisztens – mb. részlegvezető

KK, Idegsebészeti Klinika

Több mint 30 éve az egészségügyben eltöltött munkaviszonya alatt bebizonyította, hogy munkáját mind szakmailag, mind emberileg kiemelkedő szinten végzi. A klinikán elkezdődött, majd az egyre kiteljesedő endovaszkuláris intervenció tevékenység kulcsfigurája és a többi munkatárs helyi kiképzője lett.

Rendkívül felelősségteljes és nagy szervezőkészséget igénylő munkakörét a szakmai elvárásoknak megfelelően a legnagyobb gondossággal, pontossággal és precizitással végzi. Munkatapasztalata, valamint a szakterületén szerzett speciális ismerete alapján méltó a Dékáni dicséret elismerésre.

Fuchs Tiborné asszisztens

KK, Onkoterápiás Intézet

2002-től, az Intézet megalapítása óta az Onkoterápiás Intézet dolgozója, egészségügyi végzettséggel elsősorban betegirányítási, labor feladási feladatokat lát el, rendszeresen Ő az, akivel először találkozunk a betegek, hozzátartozók, amikor megjelennek a szakrendeléseken. A betegekkel mindig rendkívül közvetlen, segítőkész, számtalan, szinte mindennapos pozitív visszajelzéseket kapunk a pozitív hozzáállásáról, kedvességéről. Több mint 20 éves, lelkiileg érintett betegek segítségével kapcsolatos munkájáért mindenképpen dicséretet érdemel.

Halászné Hegyháti Erika aneszteziológiai szakasszisztens *KK, AITI*

1985-ben az Egészségügyi Szakközépiskola elvégzése után kezdett dolgozni a POTE Traumatológiai Klinikáján ápolóként. 1987-ben felnőtt szakápoló lett. 1989-től dolgozik az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetben, kezdetben ápolóként, majd 1991-től a szakképesítés megszerzését követően jelenleg is aneszteziológiai szakasszisztensként. Nagyfokú szakmai hozzáértéssel és empatikus magatartással vesz részt a betegek ellátásában, nagy lelkesedéssel adja át tudását a jövő nemzedékének. Kollégáival is jó kapcsolatot ápol.

Háberkorn Anita analitikai asszisztens

KK, Orvosi Képzőközpont Klinikája

1993-ban végzett általános ápoló és asszisztens szakon, majd 1997-ben röntgen asszisztensi, 1999-ben képi diagnosztikai asszisztensi végzettséget szerzett. 1993-ban a Mohácsi Kórházban kezdte pályáját, majd 1994-től a POTE, Radiológiai Klinikára, 1994-2008 között a Szívgyógyászati Klinikára és 2009-től az Orvosi Képzőközpont Klinikájára dolgozott. Munka mellett két diplomát szerzett: 2002-ben diplomás ápolóit, majd 2006-ban diagnosztikai képzőközpontot. Pályája során dolgozott fekvő és járó beteg részlegeken, röntgenben, angiográfián, CT-laborban, haemodinamikai laborban, angiográfiás és intervenciós laborban. Évtizedeken keresztül és jelenleg is oktatói tevékenységet folytat gyakorlatvezetőként. Hivatását több évtizede alázattal gyakorolja. Folyamatosan képezte magát, ennek eredményeként szakmai tapasztalata kimagasló. Tudása legjavát adja nap mint nap a gyógyítás és a betegek érdekében egyaránt. Betegekkel empatikus, munkatársai mindig számíthatnak rá, kötelességtudata kiemelkedő. A járványhelyzet alatt a Covid-os betegellátásban nyújtott érdemei kiemelkedőek. Munkája elismeréseként korábbiakban elnöki kitüntetésben részesült.

Harasztia Gyöngyi Rita műtős szakasszisztens

KK, Gyermekgyógyászati Klinikája

37 éve dolgozik a Pécsi Tudományegyetemen. 1987-ben végzett általános ápoló és általános asszisztensként, ezt követően felnőtt ápoló, majd 1997-ben műtős szakasszisztens szakképesítést szerzett. Kezdetekben a Fül-Orr-Gégészeti Klinikán dolgozott műszakos ápolóként, majd 1994-től a II. Sebészeti és Szívsebészeti Klinikán helyezkedett el, ahol már műtős szakasszisztensként dolgozott. A Gyermekgyógyászati Klinikán 11 éve segíti a műtői team munkáját. Szakmai pályafutása alatt bebizonyította, hogy felelős munkakörét a legnagyobb precizitással, mindig a szakmai elvárásoknak megfelelően végzi. Hivatástudata, empátiája, segítőkészsége és toleranciája továbbá gyerekszeretete minden kollégának példaképül szolgál. Folyamatosan képezi magát és részt vesz a műtőszakasszisztensek szakmai képzésében és gondos figyelmességgel adja át szakmai tudását. Nagy teherbíró képességével, jó szervező készségével kiemelkedő tagja a műtői munkacsoportnak. Munkatársai mind a munkában, mind a magánéletben számíthatnak közvetlen segítőkészségére. Rendszeresen vállal önkéntes feladatokat a műtő zökkenőmentes munkájának javára.

Eddigi pályafutása során végzett munkája, elhivatottsága méltó az elismerésre.

Illés Rita kutatási asszisztens

ÁOK, Élettani Intézet

Általános vegyipari technikus végzettségének és agrármérnök diplomájának megszerzése után 1999-ben csatlakozott a Pécsi Orvostudományi Egyetem Szívsebészeti Klinikájához, ahol 19 éven keresztül vett részt a szívkatéteres beavatkozások programjának előkészítésében és a betegek és orvosok közötti kapcsolattartásban. Újabb szakmai kihívásokat keresve helyezkedett el az Élettani Intézetben kutatási asszisztensként, ahol főként a Látásélettani és a Humán Elektrofiziológiai Kutatócsoportok munkáját segíti. Ahogy klinikai feladatkörében, úgy a kutatómunka támogatásában is kitűnik lelkiismeretességével, odaadásával, szervezőképességével, melyek szerénységgel és nagyszerű kommunikációs érzékkel párosulnak. Igazi csapatjátékos, aki mindig nyitott az új szakmai kihívásokra, így tevékenysége kiterjed kísérletek megszervezésére és lebonyolítására, az oktatómunka támogatására és az adminisztratív feladatokra is. Hozzáértése, emberi hozzáállása és példaértékű munkamorálja alapján méltán érdemli meg a Dékáni Dicséretet.

Jermás Józsefné asszisztens

ÁOK, Alapellátási Intézet

1970 óta dolgozik egyetemünkön, mint laboratóriumi és orvos asszisztens. Munkahelye 33 éven át az I. sz. Belgyógyászati Klinikára volt, majd 2003-ban átkerült a Családorvostani Intézet és III. sz. Belgyógyászati Klinikára és a jogutód Alapellátási Intézetbe. Az utóbbi években is a járóbeteg szakellátásban és az intézet oktatási feladatainak adminisztrálásában tevékenykedik.

Munkájában pontos és szorgalmas, mind a kollégák mind a betegek irányában figyelmes és nagymértékben segítőkész. Mindenki tiszteli és szereti.

Kifferné Andrezs Andrea szakasszisztens/mb. részlegvezető

KK, Orvosi Képzőközpont Klinikája

1993-ban végzett általános ápoló és asszisztens szakon a pécsi Egészségügyi Szakközépiskolában. Napjainkig a POTE, majd a PTE, KK, Radiológiai Klinikára kiváló munkatársa. 1995-ben szerzett röntgen asszisztensi, majd 2000-ben képi diagnosztikai asszisztensi végzettséget. Pályája során a Radiológiai Klinikára számos egységében dolgozott, járó és fekvő beteg hagyományos röntgen részlegen, illetve mammográfián. 2021 óta a Képzőközpont Klinikára mammográfia részlegvezetőjeként tevékenykedik. Hivatását majd 30 éve alázattal gyakorolja. Emberi hozzáállása, szakmai munkája példamutató. Szakmai tapasztalata kimagasló, tudása legjavát adja. A betegek érdekében folyamatosan képezte is magát, évek óta gyakorlatvezetőként a klinikára érkező tanulók és hallgatók oktatásában is részt vesz. Munkájára nagyon igényes, munkatársai mindig számíthatnak rá, kötelességtudata kiemelkedő. Elismerésként két éve a MESZK Semmelweis-napi kitüntetését is kiérdemelte.

Kis-Marics Éva aneszteziológiai szakasszisztens

KK, AITI

1979-ben a Baranya Megyei Kórház Sebészeti osztályán kezdett dolgozni segédápolóként. 1981-ben általános ápoló, 1982-ben felnőtt szakápoló végzettséget szerzett. 1983-tól segédaneszteziológiai asszisztensként tevékenykedett, 1985-től szakképzett aneszteziológiai szakasszisztensként dolgozik. 2010-től az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézet munkatársa jelenleg is. Immár 45 éve példaértékű szorgalommal és szakmai hozzáértéssel végzi a munkáját, kiemelkedő a szakma

iránti elhivatottsága. Nagyfokú empátiával fordul a betegek felé. A legjobb tudása szerint igyekszik minden felmerülő problémára megoldást találni. Kollégái is maximálisan számíthatnak a segítőkészségére.

Kleschné Vigan Patrícia területi munkaügyi ügyintéző

KK, AITI

2001-ben orvosírnokként kezdett dolgozni az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Intézetben. 2015-től az Egészségügyi Humánpolitikai Igazgatóság területi munkaügyi ügyintézőjeként tevékenykedik Intézetünkben. Feladatait rendkívül precízen, pontosan végzi, kiemelt figyelmet fordít a határidők betartására, pozitív hozzáállásával segíti az intézet dolgozóit a munkaügyi problémák megoldásában. A kollégák és a vezetőség is mindig számíthatnak alaposágára és megbízhatóságára.

Kovács Zsuzsanna ápolásszakmai igazgatóhelyettes

KK, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika

Egészségügyi pályáját 40 évvel ezelőtt, szülésznőként kezdte a Megyei Kórházban. Elhivatottsága és folyamatos szakmai fejlődése eredményeként megszerezte az okleveles ápolói végzettséget. Pályája során következetesen haladt előre, mígnem elérte az ápolásszakmai igazgatóhelyettesi pozíciót.

A szakdolgozói kamara elkötelezett tagja, célkitűzéseivel teljes mértékben azonosul, és aktívan támogatja a kamarai tagságot, melynek fekvőbeteg ellátásért felelős alelnöke.

2018-tól klinikai főnővérként irányítja a klinikai dolgozók munkáját és felügyeli a klinika mindennapi működését. Egyik fő célkitűzése a dél-dunántúli szülésznői létszám növelése, amelynek érdekében segített újraindítani a pécsi szülésznői oktatást.

Kiváló szakmai tudása, lelkiismeretes, gondos és precíz munkája példaértékű. Kiemelkedő odaadással dolgozik a baba-barát szemlélet megvalósításán és az anyatejes táplálás elősegítésén. Negyven éve vesz részt a szülészeti és nőgyógyászati szakma fejlődésében, gyakran alkalmazva innovatív megoldásokat.

Elkötelezett a hallgatók oktatása iránt is: kiemelt figyelemmel és odaadással vezeti a gyakorlati képzést, külön hangsúlyt fektetve az elméleti tudás gyakorlati alkalmazására.

Felelősségteljes, precíz munkája és emberséges magatartása méltóvá teszi a szakmai közösség elismerésére. A betegekért és a közösségért végzett alázatos munkájának a dékáni dicséret méltó elismerése.

Kovácsné Korona Erzsébet laboratóriumi asszisztens

ÁOK, Élettani Intézet

Általános laboratóriumi asszisztensként 1987-ben csatlakozott a Pécsi Orvostudományi Egyetem Szülészeti Klinikáján működő diagnosztikai laboratóriumhoz, amelynek egészen 2010-ig volt megbecsült tagja. Sokoldalú munkája mellett 2006-ban egészségtan tanári diplomát is szerzett. Újabb szakmai kihívásokat keresve helyezkedett el az Élettani Intézetben laboratóriumi technikusként, ahol elsajátította az ott folyó kutatómunkához nélkülözhetetlen általános szövettani és immunhisztokémiai technikákat is. Szűken vett feladatkörén túlmutatóan mindig készségesen segít kollégáinak és hallgatóinknak, példamutatóan képviselve a szakma etikai és szakmai értékeit. Munkájában a lelkiismeretesség és az állandó tudásvágy vezérli. Elismerésre méltó szakmai munkája mellett legendás humorérzékével járul hozzá a közösség fejlődéséhez.

Márton Zoltánné audiológiai szakasszisztens

KK, Fül- Orr- Gégészeti és Fej-, Nyaksebészeti Klinika

2002 óta dolgozik a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika Audiológiáján. Kiemelkedő színvonalú munkája meghatározó szerepet tölt be a hallásvizsgálati részlegünk minden napjaiban, mind a graduális, mind a postgraduális képzésben. Nagy lelkesedéssel sajátít el és alkalmaz új vizsgáló módszereket. Szakmai tudása naprakész, sok évnnyi tapasztalatát jól hasznosítja munkája során. Az objektív audiológiai részlegben dolgozva fontos feladat hárul rá a kisgyermek, újszülöttek vizsgálatában, valamint a cochleáris implantációs programban. Az eltöltött évek alatt bizonyította lelkiismeretességét, ezzel mind kollégái, mind a betegek elismerését egyaránt kivívta. Az évtizedek során munkájával szemben sem szakmai, sem etika kifogás soha nem merült fel. Több évtizedes áldozatos munkájának méltó elismerése a Dékáni Dicséret.

Nagy Katalin ügyvivő szakértő

ÁOK, DH, Tanulmányi Hivatal

1994-től dolgozik a Pécsi Orvostudományi Egyetem Tanulmányi Hivatalában. 2002-ig a magyar nyelvű képzés hallgatóinak tanulmányi ügyintézőjeként végezte a feladatait és ezzel párhuzamosan az angol nyelvű képzésen dolgozó kollégák munkáját támogatta a háttérből. Ez az időszak izgalmas volt, hiszen akkor kezdtek körvonalazódni a mai kreditrendszer alapjai. 2002-2006 között háttérmunkatársként és egy ideig csoportvezetőként is segítette a Tanulmányi Hivatal ügyintézőinek a munkáját. 2006-2009 között ismét a hallgatók ügyeit intézte, de immár az angol nyelvű képzésen. 2009-től a Tanulmányi Hivatal Back Office-ának oszlopos tagja.

Hivatali munkája mellett 30 éve segít az avatások lebonyolításában, részt vesz szakkiállításokon, különböző, a hivatali munkát támogató rendszerek kialakításában, találkozók szervezésében, egyéb kari és egyetemi rendezvényeken aktív szervezőként és résztvevőként, technikai szerkesztőként az Orvoskari Hírmondó munkájában és 5 évig mentorként az Erasmus Programban. Felettesei és munkatársai megbízható és tapasztalt kollégának ismerik és nagyra értékelik a munkáját. A Kar oktatásszervezése számára igazi támaszt jelent, hogy tapasztalatával segíti a munkát. Az itt töltött évek alatt oszlopos tagjává vált a Kar adminisztrációjának, akinek köszönjük a munkáját és reméljük, hogy még sokáig erősíti a Kar közösségét.

Papp Emese Mária szakasszisztens

KK, Pathológiai Intézet

1994 óta dolgozik a Pécsi Tudományegyetemen. A rutin diagnosztikai tevékenységet igen rövid idő alatt elsajátította, majd az immunhisztokémiai vizsgálatokban is jártasságot szerzett. Feladatait kellő hivatástudattal látja el, amely köszönhető szorgalmának, kitartásának. Példaértékű a precizitása, pontossága és megbízhatósága. Munkájára minden körülmények közt számítani lehet. Megbízható kolléga, akivel nagyon jól megoldhatók a változó munkaterhelésből adódó helyzetek, amelyeket rugalmasan kezel. Munkatársaival a kapcsolata kitűnő.

Riszt Irén nephrológiai, diabetológiai szakápoló

KK, II. sz. Belgyógyászati Klinika és Nephrológiai, Diabetológiai Centrum

1994 óta dolgozik a Klinikán, 1997 óta osztályvezető ápoló. 2002-ben a nephrológiai szakápoló, 2006-ban a diabetológiai szakápoló, 2007-ben a gyógyászati segédeszköz forgalmazó

képzéseket végezte el. Elkötelezett a diabetológiai betegek edukálása mellett. Közel 20 éve oktatja klinikánkon a cukor-betegeket, ápoló és orvostanhallgatókat. Többször tartott gyakorlati esetbemutatókat háziorvosoknak is. Több alkalommal vezetett workshopok-at különböző diabétesz témájú kongresszusokon, továbbképzéseken. Előadásmódjára a jól érthetőség, egyszerűség jellemző. Spontán hoz létre szituációkat, melybe a hallgatókat bevonja, érdeklődésüket felkelti. Különös hangsúlyt fektet a PEN-ek kifogástalan állapotára, beadástechnikára stb. Munkájára a lelkiismeretesség, precizitás, jó problémamegoldó képesség jellemző. A Diabetológiai osztály szakdolgozói csapatát összetartja, kollégái hallgatnak rá. Kitartó és lelkes munkájának méltó elismerése a Dékáni dicséret.

Somodi Klára osztályvezető

ÁOK, DH, Hallgatói Szolgáltató Osztály

2004 óta az Általános Orvostudományi Kar munkatársa, 2005 óta a Dékáni Hivatal csapatát erősíti. 2005 és 2016 között a Kar Angol Felvételi és Hallgatói Szolgáltató Iroda irodavezetőjeként, 2016 óta pedig a kar nemzetközi alumni tevékenységének és a kapcsolatok ápolásának motorjaként tevékenykedik, 2020 óta az Alumni Iroda vezetője. Széles kapcsolatrendszerrel rendelkezik, munkáját rendkívüli odaadással, hozzáértéssel, végzett és jelenlegi hallgatók, valamint munkatársak legnagyobb meglepedésére végzi.

2023 augusztusában vette át a Hallgatói Szolgáltató Osztály vezetését, melynek keretében egy több, mint 10 fős csapatot irányít, fókuszálva a hallgatói szolgáltatások körének megújítására és fejlesztésére, szem előtt tartva mind az egyetemi, mind a kari stratégiát.

Szalai-Szűcs Nóra ügyvivő szakértő

ÁOK, Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ

Több mint két évtizede a kar különböző adminisztrációs egységeiben végez, a kar érdekeit szem előtt tartó, elkötelezett munkát, melyet kötelességteljesítés, proaktív és mindig rendelkezésre álló, segíteni akaró hozzáállás jellemez. 2004-től a PTE, ÁOK, Gazdasági Hivatal munkatársa, majd miután a Kancellária átvette az adminisztráció ezen részét a Karoktól, új munkáltatóval folytatta tovább a kari feladatait. 2022-től jelenleg is az Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ adminisztrációs csapatának tagja. Munkájával a kari és egyetemi kapcsolattartásban, az adminisztrációs egységek szinte valamennyi területén megszerzett tapasztalataival kiemelkedően fontos és megbízható ügymenet kezelésével, példamutató magatartásával az Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ nélkülözhetetlen dolgozója. Jogelődjének (PTE, ÁOK, Szimulációs Oktatási Központ – SZOK) megalapítása során kiemelkedő támogatást nyújtott az alapításban résztvevő hallgató és oktató kollégák számára pénzügyi területen, hozzájárulva a jelenlegi intézet sikeres megalapozásához. Kollegiális, segítőkész hozzáállása jelentős hozzáadott értéket biztosított a különböző résztvevők – dékáni vezetés, oktatók, hallgatók – egyeztetéséhez, ezáltal pedig a projektek megvalósuláshoz. Hosszú évek óta teljeskörű, rendszeres támogatást nyújt a PTE, SZOK / OKIK gazdasági/pénzügyi feladatok kezelésében, menedzselésében emellett készséggel segíti a munkához csatlakozó kutatócsoportok és intézetek (például PTE, 3D Nyomatási és Vizualizációs Központ) tevékenységét is. A pénzügyi és gazdasági területén szerzett tapasztalata az OKIK bevételt képező kurzusainak előkészítésében, szervezésében és lebonyolításá-

ban nélkülözhetetlen, különös tekintettel a jövőben fejlesztendő cadaver kurzusok háttérének kidolgozására is. Személyében egy rendkívül segítőkész, kiemelten szorgalmas munkatársat ismerhettünk meg, aki munkáját lelkiismeretesen és kiemelt precizitással végzi. A rá bízott feladatokat mindig határidőre, kiváló szakmai színvonalon valósítja meg. A munkatársi közösségünk meghatározó tagja, fontos szerepet tölt be a pozitív, jó hangulatú munkahelyi légkör megteremtésében. Kollégái bármikor bizalommal fordulhatnak hozzá segítségért.

Szántóné Dr. Csongor Alexandra egyetemi adjunktus

ÁOK, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet

2002 óta dolgozik a PTE, ÁOK, Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézetben. Munkáját mindig kreativitás, motiváció és szakszerűség jellemezte.

Szakmai ismereteit az eltelt 22 évben folyamatosan fejlesztette, kutató munkájáról számos tudományos közleményben és konferencia előadáson számolt be. Ezek közül különösen jelentősek a külföldi publikációk és előadások.

Szakmai érdeklődésének fókuszja az orvosi írásbeli kommunikáció diskurzuselemzése, illetve az új kommunikációs formák és 21. századi készségek az orvos-beteg kommunikációban, a telemedicina, valamint az együttes tanulás (peer learning) szerepének kutatása az orvosi szaknyelv vonatkozásában. A fenti témákban szerzett elméleti ismereteit kiemelkedő módon alkalmazza a gyakorlati oktatásban is, a gyakorlati orvosi kommunikáció oktatása során a PTE, ÁOK Alapellátási, Magatartástudományi és Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézetei által létrehozott Szinergia Projekt keretében, ahol a 21. századi kihívások az orvosi kommunikáció modul tagja. Továbbá, az említett kutatási területen témavezető volt a Pécsi Tudományegyetem, Egészségtudományi Kar Egészségtudományi Doktori Iskolájában, Priscila Biancovilli doktori értekezését sikeresen megvédte.

2018 óta angol szaknyelvi csoportvezetőként is segíti az intézet munkáját. A csoportvezetői feladatokat lelkiismeretesen végzi és szakmai tapasztalataival segíti kollégáit. Oktatóként rendkívül igényes, innovatív, és nem utolsó sorban népszerű a hallgatók körében, tíz kurzus tantárgyfelelőse. Színes oktatói tevékenységét egészíti ki az ÁOK demonstrátor, valamint szimulációs laikus betegek képzésében nyújtott kiemelkedő munkája.

Közéleti tevékenysége is kimagasló. Ezen kívül, kutatócsoport vezető és mentorként irányítja a demonstrátor hallgatók munkáját.

Dr. Vajda Péter László szakorvos/egyetemi tanár

KK, Gyermekgyógyászati Klinika

Az MTA doktora, a Gyermekgyógyászati Klinika Manuális betegellátását irányítja. Az általa vezetett egységben nemcsak több mint 2500 műtét történik egy évben, hanem van olyan ügyeleti időszak, amikor 24 órán belül száznál több beteget látnak el. A gyermeksebészeti betegellátásnak van olyan területe, ahol a pécsi Gyermekgyógyászati Klinika az ország egész területéről egyedüli betegellátóként fogad műtetre váró gyermekeket. Az igen jelentős mértékű és magas színvonalú betegellátás mellett a Manuális Tanszék részt vesz az orvosképzés és szakorvosképzés legkülönbözőbb szintjein zajló oktatómunkában, beleértve az európai gyermeksebészeti szakképesítés képzőhelyeként betöltött funkciót is. A gyermeksebészeti területén folyó tudományos kutatómunka kiemelkedő színvonalú,

mind a húgyúti fejlődési rendellenességek ellátása, mind pedig a gyermektraumatológia területén folyamatosan jelennek meg nemzetközi közlemények. A fenti tevékenységek irányítójaként és összefogójaként kiemelkedő színvonalú munkát végez.

Vida Tímea mb. osztályvezető

Minőségirányítási és Intézményfejlesztési Osztály

1994 óta dolgozott az Egyetem jogelőd egységében, a Baranya Megyei Kórházban, majd az integrációt követően 2010-től a Pécsi Tudományegyetemen. Kezdetben munkaügyi tevékenységet látott el a Klinikai Központ Orvosigazgatásán, majd 2012-

től a Minőségirányítási Igazgatáson kezdett minőségirányítási feladatokkal foglalkozni. Az Orvoskaron 2016-ban megalakult Minőségirányítási Csoport munkájának megszervezésében kezdetektől tevékenyen részt vesz. Jelenleg a Minőségirányítási és Intézményfejlesztési Osztály megbízott vezetője. Fő feladata a minőségmenedzsmentben a rendszer kiépítése, belső auditokon keresztüli működtetése, valamint a minőségkultúra erősítése, a kari menedzsment támogatása. Munkáját mindig lelkiismeretesen, körültekintéssel, pontosan végzi. Kollégái, valamint az intézeti minőségirányítási felelősök minden esetben számíthatnak készséges segítségére, kiváló szakmai felkészültségére.

Dékáni Elismerő Oklevél – 2024

Ács Orsolya orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus

KK, Laboratóriumi Medicina Intézet

2004 óta dolgozik a Klinikai Központ, Laboratóriumi Medicina Intézetben, mint orvosdiagnosztikai laboratóriumi analitikus. A hematológiai vizsgálatok reszortfelelőseként igen magas színvonalú szakmai munkája példa értékű. Rendszeresen részt vesz reszortjához kapcsolódó kutatásokban, szakmai rendezvényeken, konferenciákon előadással, poszterrel mutatja be tudományos munkáját. Részt vesz a szakdolgozók és hallgatók gyakorlati oktatásában is. Munkatársaival és feletteseivel való kapcsolata kiváló.

Balázs Noémi orvosdiagnosztikai labor analitikus

KK, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

2018 novembere óta dolgozik az Immunológiai és Biotechnológiai Intézetben, klinikai laboratóriumi kutató MsC végzettséggel rendelkezik, biológusi feladatokat lát el. Vezeti a citometriás laboratóriumot, valamint feladatai közé tartozik a Bio-Rad S3E Sorter sejtszeparáló készülék rendszeres ellenőrzése, karbantartása, kalibrálása. A „Humán Reprodukciós Nemzeti Laboratórium” című program keretében végzi a pajzsmirigy betegek és kontrol terhesek klinikai szérumináiban az autoimmun pajzsmirigy betegségekre jellemző patológiás és természetes autoantitestek mérését.

Személyében egy visszafogott, de rendkívül kitaró és lelkiismeretes munkatársat ismerhettünk meg, aki csendesége ellenére mindig magas színvonalon végzi a rá bízott feladatokat. Munkája iránti elkötelezettsége és precizitása kiemelkedő, mindig odafigyel a részletekre, és igyekszik a legjobbat nyújtani minden helyzetben. Mindennapi munkájával, példamutató magatartásával sokat tesz Karunk fejlődéséért, tekintélyének megtartásáért.

Borbás Katalin általános ápoló

KK, Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika

A Klinikai Központ, Bőr-, Nemikórtani és Onkodermatológiai Klinika bőrgyógyászati fekvőbeteg osztály általános ápolója. Szakmai téren komoly elvárásokat támaszt maga felé, ebben is tükröződik a szakma iránti elhivatottsága. Tudása, embersége és vidám természete miatt a kollégák és a betegek is szívesen fordulnak hozzá. A jövő generációjának örömmel adja át azt a hosszú évek alatt megszerzett tudást, mely a Klinikán is nélkülözhetetlen.

Csörge Tímea laboratóriumi asszisztens

ÁOK, Orvosi Népegészségügyi Intézet

Közel 20 éve dolgozik laboratóriumi asszisztensként az Orvosi Népegészségtani Intézetben (korábban Közegészségtani Intézet). Ezen időszak alatt több adminisztratív feladatot látott el, de ezek közül a leglényegesebb, hogy már 15 éve az Intézet tanulmányi felelőse. Tanulmányi felelősként munkaköri feladatait meghaladóan számos terhet levesz az oktató kollégák válláról, nemcsak a kötelező tárgyak tekintetében, de erejéhez mérten a fakultatív tárgyaknál is. Mindig próbál a hallgatók kéréseire megoldást találni, mindent megtesz, ami a hatáskörébe belefér, hogy az oktatással kapcsolatos adminisztratív nehézségeken átsegítse a hozzá forduló hallgatókat. Döntő szerepe van az intézeti vizsgák megszervezésében, előkészítésében – rengeteg terhet átvállalva az oktatóktól. A hallgatóktól kapott visszajelzései, illetve tapasztalatai alapján számos olyan javaslatot tett, amelyek zökkenőmentesebbé tették az oktatásszervezési, technikai feladatok lebonyolítását.

Dr. Czákó Márta adjunktus

KK, Orvosi Genetikai Intézet

1998 óta, a PTE, ÁOK, Orvosi Genetikai Intézet megalapítása óta áll jogviszonyban az Általános Orvostudományi Karral. Munkáját a cytogenetikai laboratóriumban kezdte biológusként, azóta is ott dolgozik, a labor már hosszú évek óta vezetésével működik. Az ország egyik vezető cytogenetikusa lett, a terület minden szegmensét magas szinten műveli. Mindennapi munkája során szerzett megfigyeléseit rendszeresen publikálja színvonalas nemzetközi folyóiratokban. 2006-ban PhD-fokozatot, 2019-ben pedig klinikai biokémikus szakvizsgát szerzett. Betegellátó munkája mellett több, mint 20 évig az Intézet tanulmányi felelőse volt. Oktatásszervezési tevékenységével aktívan részt vesz az Intézet több karon végzett oktatómunkájában is. A német nyelvű képzés bevezetése óta az előadások tartása mellett nagy segítséget nyújt kollégái előadásainak szaknyelvi lektorálásában. Feladatainak eredményes ellátása érdekében gyarapítja tudását és ezt kollégáival mindig szívesen megosztja. Szakmai hozzáértésével, precizitásával példaként szolgál kollégái számára.

Dr. Molnár Gergő Attila szakorvos/egyetemi tanár

KK, II. sz. Belgyógyászat és Nephrológiai, Diabetológiai Centrum

Hosszú évtizedek óta magas színvonalú gyógyító tevékenysége mellett kiváló oktatója és kutatója a Klinikának. Folyama-

tosan részt vesz a magyar, angol és német évfolyamok elméleti és gyakorlati oktatásában ill. vizsgáztatásában. Szervezi a végzős évfolyamok konzultációt, gyakorlatait és vizsgáztatását. Számátalan alkalommal ítélte oda számára a Kar a hallgatók véleménye alapján a „Legjobb oktató és gyakorlatvezető” címet, továbbá elnyerte a Kar Romhányi-díját is. Tudomány-metriai mutatói igen kiemelkedőek. Kimagasló szakmai tevékenységet és példamutató emberi magatartást tanúsít.

Dr. Olasz Katalin adjunktus

KK, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

2004 óta dolgozik az Immunológiai és Biotechnológiai Intézetben, kezdetben mint TDK-s, majd PhD-hallgató. 2012-ben szerezte meg PhD-fokozatát „Fiziológiás és pathológiás autoimmun modellek összehasonlító vizsgálata” témában.

Több kötelező és választható tantárgyat tanít magyar, angol és német nyelven. Kiválóan oktat és hatékonyan adja át a hallgatók számára az ismereteket, mindemellett az oktatásszervezési feladatokban is részt vállal. Kutatásai során autoimmun folyamatok vizsgálatával foglalkozik, főképp a rheumatoid arthritis kialakulásának és kezelési lehetőségeinek a feltérképezésével, valamint a mikrobiom szerepe és hatása az emberi szervezetre. Részt vesz a tudományos utánpótlás nevelésben TDK és PhD hallgatók témavezetésével. Rendszeresen tart tudományos ismeretterjesztő előadásokat immunológiai témákban.

Mindennapi munkájával, példamutató magatartásával sokat tesz Karunk fejlődéséért, tekintélyének megtartásáért.

Gajdócsi Erzsébet tudományos munkatárs

KK, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

2017 óta dolgozik az Immunológiai és Biotechnológiai Intézetben. Feladatai közé tartozik az Intézet által működtetett SPF Állatház vezetői teendőinek ellátása, az állatházi dolgozók munkájának koordinálása, felügyelete, együttműködés a

PTE állatjóléti felelősével. Kutatási feladatai közé tartozik a transzgen állatok genotipizálása, mintavétel, PCR vizsgálatok végzése kutatói igény szerint. Emellett ellátja a Biotechnológia MSc képzés Minőségirányítási és szervezési, feladatait. Részt vesz az általános orvosképzésben az Immunológia alapjai tantárgy oktatásában magyar és angol nyelven, valamint az angol nyelvű Biotechnológia MSc képzésben számos tantárgy oktatásában előadások tartásával és gyakorlatok vezetésével. Aktív szervezője és résztvevője a felvételi- és államilagvizsgák lebonyolításának, és adminisztrációjának. Évek óta részt vesz a képzés népszerűsítésében, oktatásfejlesztésben. Kidolgozta a Biotechnológia MSc hallgatók oktatási visszajelzését is, ami elősegíti az oktatási minőség-javulást. Jelenleg a Szak Alumni rendszer összeállításán és a képzés hatékonyabb népszerűsítésén dolgozik.

Mindennapi kitartó munkájával, oktatásban való újjító javaslataival sokat tesz Karunk fejlődéséért, tekintélyének megtartásáért.

Pesti Marianna irodavezető

KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika

Angol bölcész és nyelvtanár diplomával, posztgraduális angol tolmács és szakfordítói oklevéllel, valamint nemzetközi angol nyelvtanári oklevéllel (University of Cambridge, Anglia) rendelkezik.

2014 óta dolgozik az I.sz. Belgyógyászati Klinikán oktatási és tudományos titkárként, a Klinika Oktatási Irodájának vezetőjeként. Fontos szerepet tölt be a Klinika graduális és posztgraduális oktatásszervezési tevékenységében, valamint tudományos pályázati tevékenységében.

Munkája megbízható, pontos, jó szervezőkészséggel és munkabírással rendelkezik, nagyon jó a kapcsolata a klinika dolgozóival.

A kitüntetetteknek gratulálunk!

MTA Bolyai-plakett kitüntetést vehetett át dr. Lempel Edina

A Magyar Tudományos Akadémia Bolyai-napja alkalmából Bolyai Ösztöndíjakat, illetve az ösztöndíjas időszakot kiváló minősítéssel záró kutatók elismeréseit adták át szeptember 18-án a Pesti Vigadó dísztermében. Bolyai-plakettet vehetett át dr. Lempel Edina, a PTE Fogászati és Szájsebészeti Klinikájának egyetemi docense is.

A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj Kuratóriuma 2001-ben döntött arról, hogy a záró kutatói jelentésükre kiemelkedő minősítést kapott ösztöndíjasoknak emléklapot adományoz. Közülük a legjobbak MTA Bolyai-plakett kitüntetésben részesülnek. Idén 158 kutatói jelentést értékelték, melyek közül 82-en kaptak emléklapot, és közülük 14-en vehettek át Bolyai-plakettet. A Bolyai-plakettesek közül hárman tartottak felkért előadást témájukból, köztük dr. Lempel Edina is.

Dr. Lempel Edinának szívből gratulálunk!

Videó.

Részletes beszámoló,
további díjazottak:

Épület és szobor is őrzi Grastyán professzor emlékét

Szeptember 20-án tartották a pécsi orvoskar új elméleti és oktatási tömbjének hivatalos névadóját, valamint szobrot is avattak *dr. Grastyán Endre* nemzetközileg is elismert tudós, idegfiziológus emlékére, születésének 100. évfordulója alkalmából. A professzor az egykori Pécsi Orvostudományi Egyetem Élettani Intézetének és a Magyar Tudományos Akadémia Idegéletani Kutatócsoportjának vezetője volt. A kar tavaly januárban országos, anonim szoborpályázatot hirdetett olyan szobor megmunkálására, amely méltón állít emléket *dr. Grastyán Endre* személyének, tudományos, oktatói tevékenységének. A pályázatot a Magyar Képzőművészeti Egyetem Vizuális Művészet Tanszékének oktatója, *dr. Orosz Klára* nyerte. A Théta című alkotás az új elméleti és oktatási tömb előtti közösségi parkban kapott helyet.

Az ünnepségen *dr. Miseta Attila* professzor, a Pécsi Tudományegyetem rektora beszédében felidézte egyetemista korának emlékeit, *dr. Grastyán Endre* emlékeztető előadásait. „Grastyán Endre mindannyiunk számára szimpatikus személyiség volt, azon túl is, hogy kiváló oktató és tudós. Tudásának átadásával jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy az itt végzetek később hatékonyan szolgálják az orvostudományt és a betegellátást. Nagyon fontos, hogy valós vagy áttételes művészeti alkotások révén is emlékezzünk azokra, akik egyetemünket naggyá tették” – fogalmazott. *Dr. Nyitrai Miklós* professzor, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának dékánja köszönetét fejezte ki a műalkotás megálmodójának, *dr. Orosz Klára* szobrászművésznének, aki munkájával jelentős részt vállalt abban, hogy tovább szépüljön és gazdagodjon a kar környezete. „Ha valaki felüti az álmainkat összefoglaló szakmai anyagot, a PotePillars-t, akkor látja, hogy nagy figyelmet szentelünk az épített környezetnek és annak is, hogy második otthonunk teremtünk az orvoskar polgárainak. Mostantól ez a gyönyörű szobor is része ennek a koncepciónak, segítve céljaink elérését. Grastyán Endre iránti tiszteletünket azzal is kifejeztük, hogy közös döntés nyomán az új elméleti tömbünket is róla neveztük el” – mondta, hozzáfűzve, hogy a nemzetközileg is elismert tudós születésének 100. évfordulója mellett idén nemzetközi képzéseinek jubileumait is ünnepli

a kar: a 40 éves angol és a 20 éves német nyelvű általános orvos- és fogorvosképzés, valamint a 15 éves angol nyelvű gyógyszerész- és az ugyancsak 15 éves angol biotechnológus mesterképzés évfordulóit.

Dr. Lénárd László, a pécsi orvoskar Élettani Intézetének emeritus professzora mestereként szólt *dr. Grastyán Endréről*, méltatta életútját, beszélt oktatói és tudományos tevékenységéről, szerény, vonzó és szuggesztív személyiségéről. Mint mondta, Grastyán Endrétől a rangkorság végtelenül távol állt. Aki a közelébe került, azonnal egyenrangúnak érezhette magát, gyorsan feloldotta mások szorongását. Olyan volt, mint egy közeli ismerős, vagy idősebb testvér. Emberként, oktatóként és tudósként is sokat tanultak tőle. „Rendkívüli alkotás született, ami remélhetőleg újabb impulzusokat és flow-élményt ad az itt tanulóknak és mindenkinek, aki megtekinti. Nagyon örülök, hogy megszületéséhez helyet adhattunk. Ez a szobor azért is különleges, mert egyesíti magában a játékot, az elmélyültséget és újabb impulzusok megszerzésének lehetőségét. Remélem, hogy produktívabbá és élménydúsabbá teszi azoknak az életét, akik itt megfordulnak” – fogalmazott *dr. Szemerey Zoltán*, a Pécsi Söröződe Zrt. ügyvezető igazgatója, a Szalon Art Factory műtermi ház tulajdonosa.

Készmann József művészettörténész, kurátor, a budapesti Ludwig Múzeum főosztályvezetője a Théta szobor sok szempontú egységéről beszélt. Hangsúlyozta: ritka, hogy egy jelentős tudományos személyiségnek korszerű módon állítanak emléket, és a kortárs művészet világában sem mindennapos, hogy egy ilyen volumenű és minőségű, nyilvános térre kitalált munkát avassanak. „Ez a szobor eszköz arra, hogy átélhetővé tegyük azt, amivel Grastyán Endre foglalkozott, amit kutatott, és összekapcsolhassuk a múltat a jelenrel: a játékban elmerülve flow-ba kerülünk és az agyunk Théta-hullámokat generál. A tér interaktív helyszínné válik, ami *dr. Orosz Klára* korábbi munkáira is jellemző volt. Nem pusztán kívülről láthatjuk és csodálhatjuk az alkotást, de bele is tudunk feküdni, a részévé tudunk válni” – mondta.

Az avatási ünnepség végén *dr. Orosz Klára* szobrászművész mondott köszönetet mindazoknak, akik hozzájárultak alkotása megvalósulásához.

További fotók:

Fotó: Verébi Dávid

Lissák-díj 2024

Az Élettani Intézet nemzetközi hírű professzoráról elnevezett Lissák-díjjal jutalmazza a kollokviumon és szigorlaton kiemelkedően teljesítő általános orvos-, fogorvos-, gyógyszerészhallgatókat. A 2023/24-es tanév legjobbjai 2024. október 4-én kis ünnepségen vehették át a díjukat.

Fotó: dr. Fusz-Katalin

Magyar orvos

1. Káposztás Kristóf Zsolt
2. Böröcz Dávid
3. Dancs Levente

Angol orvos

1. As Markus
2. Myat Min Htut
3. Berge Maria

Német orvos

1. Ledderboge Grete Rabea
2. Fischer Luca Joel
3. Maldener Anna

Magyar fogorvos

1. Bacsó Bence
2. Fogarasi Kinga
3. Gábor Kata Borbála

Magyar gyógyszerész

1. Gyurka Zsófia

Angol fogorvos

1. Ansarian Radmehr

Német fogorvos

1. Fischer Pascal Felix
2. Ickler Paul
3. Neumann Jason Kevin

Lénárd László professzor 80. és Karádi Zoltán professzor 70. születésnapja

Az idegtudomány területének kiválóságai tisztelegtek Lénárd László professzor 80., valamint Karádi Zoltán professzor 70. születésnapja alkalmából október 21-én rendezett „Reinforcement, Learning, and Memory, and Related Structures and Functions” nemzetközi szimpóziumon a professzorok gazdag oktatói és kutatói életpályája előtt.

Az előadások során a résztvevők elsősorban a megerősítés, tanulás és memória neurobiológiai mechanizmusainak legújabb eredményeit ismerhették meg, ugyanakkor olyan kapcsolódó izgalmas területekbe is betekintést nyerhettek, mint az ízpercepció, ételválasztás, vagy az opioidok által kiváltott alvászavarok, illetve olyan neuropszichiátriai zavarok, mint a depresszió vagy az addikció. Az előadók, mint egykori tanítványok, kollégák és barátok a professzorok életpályáját méltatták és munkásságuk jelentős hatásáról emlékeztek meg.

A rangos eseményen neves előadók szerepeltek: *Edmund T. Rolls* (Oxford Centre for Computational Neuroscience), *Buzsáki György* (New York University), *Takashi Yamamoto* (Kio University), *Trevor Robbins* (University of Cambridge), *Vida Imre* (Charité – Universitätsmedizin Berlin), *Shuji Aou* (Kyushu Institute of Technology), *Vígh József* (Colorado State University), *Horváth Gyöngyi* (SZTE, ÁOK), *Hernádi István* (PTE, TTK) és *Cserjési Renáta* (ELTE).

A konferencia programjának szerves részét képezte az ünnepélyes laudáció és a professzorok életútjának méltatása, amely során többek között *Freund Tamás* a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, *Miseta Attila* a PTE rektora és *Nyitrai Miklós* a PTE, ÁOK dékánja mondott ünnepi köszöntő beszédet.

Lénárd és Karádi professzorok gazdag oktatói, tudományos és vezetői életpályája szakmailag és emberileg is példaként áll előttünk, reméljük, hogy tudásukkal, tanácsaikkal még sokáig segítik intézetünk és az egész egyetem munkáját. Isten éltesse sokáig Professzor Urakat!

Fotó: Verébi Dávid

daként áll előttünk, reméljük, hogy tudásukkal, tanácsaikkal még sokáig segítik intézetünk és az egész egyetem munkáját. Isten éltesse sokáig Professzor Urakat!

László Kristóf és Péczely László
PTE, ÁOK, Élettani Intézet

Videó (UnivTV).

További fotók:

Interdiszciplináris tananyagfejlesztés a szülészet-nőgyógyászatban

Lezárult az Erasmus+ program keretében a „Challenges of Human Reproductive Medicine in a Changing Europe (COHRICE): an innovative professional curriculum for graduate medical education” elnevezésű projekt, ami interdiszciplináris szülészeti-nőgyógyászati tananyag összeállítására jött létre, a humán reprodukív gyógyászatra fókuszálva. A program a Pécsi Tudományegyetem Humán Reprodukciós Nemzeti Laboratóriumának, a marosvásárhelyi George Emil Palade Orvosi, Gyógyszerészeti, Tudomány- és Technológiai Egyetemnek, és a Bécsi Orvostudományi Egyetemnek az együttműködésében valósult meg, közel 327 ezer euróból.

A 2021-ben indult COHRICE projekt olyan jelentős társadalmi változásokkal foglalkozik, mint a migráció, ami hatással van a népesség demográfiai jellemzőire, a kultúrára és az orvosi gyakorlatokra. Célja, hogy felvértesse a leendő orvosokat a betegek igényeinek megértéséhez és kielégítéséhez szükséges kulturális kompetenciákkal, különösen

olyan területeken, mint a meddőség és a fájdalomérzékelés. A tanterv integrálja a regionális szakértelmet a különböző szülészeti kihívások kezelésére. Az anyagok szabadon hozzáférhetőek az interneten, forrásokat biztosítva a diákok és a tanárok számára Európa-szerte.

A PTE által koordinált, a humán reprodukciós orvostudomány kihívásairól szóló, felsőfokú, 8 különböző e-tananyag négy nyelven, angolul, németül, magyarul és románul érhető el. A képzési anyag újszerűsége, hogy hozzájárul az emberi reprodukció érzékeny kérdéseivel kapcsolatos szemléletváltáshoz, a reprodukív problémákat és attitűdöket társadalmi és kulturális kontextusba helyezi, érzékenyvé teszi az orvosok következő generációját a reprodukív problémák holisztikus megközelítésére, továbbá az emberi reprodukciós terápiák és diagnosztikai módszerek új perspektíváiról is tájékoztatja az egészségügyi szakembereket.

A tananyag itt elérhető:

Új Cornea Bankot adtak át a Szemészeti Klinikán

2024. szeptember 19-én a Szemészeti Klinikán ünnepélyesen megnyitották az új Cornea Bankot. Az eseményen jelen volt Miseta Attila, a PTE rektora, Sebestyén Andor, a KK elnöke, valamint Csutak Adrienne, a Szemészeti Klinika igazgatója. Az átadás során kiemelték az intézmény stratégiai jelentőségét a dél-dunántúli régió szemészeti ellátásában, különösen a szaruhártya-transzplantációkban, ami mérföldkő a régió egészségügyi fejlesztésében.

A szaruhártya (cornea) átlátszó, domború szövet, mely a külvilág felé határolja a mélyebben fekvő struktúrákat, ezáltal mechanikai barrierként funkcionál a különböző kórokozókkal szemben, valamint fontos szerepe van a szem fénytörésében. Sérülései, betegségei a látásélesség jelentős csökkenéséhez, akár vaksághoz is vezethetnek. Bár a szaruhártya megbetegedéseinek megelőzése az optimális megoldás, a már kialakult opacitás esetén a szaruhártya-átültetés (keratoplasztika) nyújthat hatékony megoldást. A keratoplasztika olyan műtéti eljárás, mely során a sérült vagy beteg szaruhártyát a donoréval helyettesítik.

A szaruhártya-átültetés lehet áthatoló, ilyen a perforáló keratoplasztika, ebben az esetben a teljes vastagságú szaruhártyaszövetet kell átültetni, illetve lehet lamelláris, amikor a szaruhártyának csak bizonyos rétegeit transzplantáljuk. A lamelláris keratoplasztikákat (LKP) tovább osztályozhatjuk elülső illetve hátsó LKP-ra. Elülső LKP-val csak a szaruhártya elülső rétegeit (epithelium és stroma) ültetjük át, miközben a legbelső réteg, az endothelium érintetlen marad. A hátsó LKP vagy endothelialis keratoplasztika esetében a beteg endotheliumot cserélik egészséges donorszövettel. A szaruhártya-transzplantáció típusát a beteg szaruhártyájának károsodása és az egyéni tényezők határozzák meg. A pécsi Szemészeti Klinikán végeznek mind perforáló, mind lamelláris keratoplasztikát.

A szaruhártya-transzplantáció története 1905-re nyúlik vissza, amikor Eduard Zirm osztrák szemész végrehajtotta az első sikeres beavatkozást, ezzel megalapozva a modern keratoplasztikai eljárásokat. Magyarországon az első ilyen be-

avatkozást Fejér Gyula végezte el 1909-ben. Az eljárás széles körben elérhetővé válását azonban Alberth Béla nevéhez köthetjük, aki több mint 4000 szaruhártya-átültetést hajtott végre pályafutása során. Napjainkban világszerte évente több száz ezer keratoplasztikai műtétet végeznek, míg Magyarországon évente több száz ilyen beavatkozás történik.

A transzplantációk sikerességét növeli, hogy a szaruhártyára immunprivilegizált szövetként tekintünk. Immunprivilegizált státusza több okból fakad, ilyen például az avascularis környezet és a lokális immunszuppresszív molekulák, amelyek összességében segítenek megvédeni a transzplantált szaruhártyát az immunrendszer-mediált kilökődéstől. Az immunprivilegizáció azt jelenti, hogy egy adott szövet, jelen esetben a szaruhártya, kevésbé hajlamos immunológiai támadásokra, vagyis az immunrendszer kevésbé aktív ellene más szervekkel szemben. Habár a szaruhártya-átültetést megelőzően általában nem alkalmaznak HLA-típus meghatározást, és a műtétet követően szisztémás immunszuppresszív gyógyszereket sem kap rutinszerűen a beteg, a szaruhártya-allograftok 90%-a életben marad. Ennek ellenére előfordulhat cornea-transzplantációt követően is kilökődés, bár mértéke az LKP-k után lényegesen enyhébb, mint a teljes vastagságú szaruhártya-átültetés esetében.

A Cornea Bankok létfontosságú szerepet játszanak a szaruhártya-transzplantációs ellátásban, mivel lehetőséget biztosítanak a transzplantációhoz szükséges donorszövetek hatékony gyűjtésére, tárolására és elosztására. A pécsi Cornea Bank létrehozása jelentős előrelépést jelent a régió betegellátásában, mivel közvetlen hozzáférést biztosít a helyi betegek számára a szükséges szövetekhez, csökkentve ezzel a transzplantációra váró betegek várakozási idejét. Az intézmény modern infrastruktúrával rendelkezik, amely biztosítja a legmagasabb minőségű donorszaruhártyák rendelkezésre állását, elősegítve a műtétek sikerességét és a páciensek gyorsabb felépülését, ezáltal jelentősen javítva az érintett betegek életminőségét.

Fotók, videó:

„Fontos, hogy a munkánkat élvezettel végezzük” – doktor- és díszdoktoravató ünnepi szenátusi ülés

A Pécsi Tudományegyetem november 7-én tartotta a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából rendezett doktor- és díszdoktoravató ünnepi szenátusi ülését, melyen átadták a doktori fokozatokat, a habilitált doktori okleveleket, számos elismerést, és két díszdoktort is avattak. Az eseményről az univpecs.com készített összefoglalót.

„Fontos, hogy ne fosszuk meg magunkat az örömeinktől, és a munkánkat, hivatásunkat élvezettel végezzük. Szeretném hinni, hogy ti, akik most itt ültök előttem, olyasmivel foglalkoztok, amit szívből szerettek csinálni, és amivel a jövőben még sokáig fogtok tevékenykedni” – szólt az avatandókhöz a beszédében *Miseta Attila*, a PTE rektora.

Az ünnepségen PhD-oklevelet vehetett át

Az egészségtudományok területén

Lendvai-Emmert Dominika, a KK, Idegsebészeti Klinika biológusa

Az elméleti orvostudományok területén

Bórávi-Biri Judit, az ÁOK, Gyógyszerészeti Biotechnológiai Intézet egyetemi tanársegédje

Dombi Ágnes, a GYTK, Gyógyszerhatástani Tanszék egyetemi tanársegédje

Kilián Balázné Raics Katalin, az ÁOK, Biofizikai Intézet egyetemi tanársegédje

Marosvölgyi Tamás, az ÁOK, Bioanalitikai Intézet tanársegédje

Nörenberg Jasper Maximilian, a KK, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika rezidens orvosa

Patkó Evelin Viktória, az ÁOK, Anatómiai Intézet asszisztense

Shima Rashidiani, az ÁOK, Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet PhD-hallgatója

A gyógyszerészeti tudományok területén

Ashraf Amir Reza, a GYTK, Gyógyszerészeti Intézet egyetemi tanársegédje

Fotó: Csortos Szabolcs

Frank D. Ferris átveszi a díszdoktori oklevelet

A klinikai orvostudományok területén

Fodor Dávid, a KK, Onkoterápiás Intézet onkológus szakorvosa

Kovács Márton, a KK, Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika egyetemi tanársegédje

Környei Bálint Soma, a KK, Orvosi Képző Intézet rezidens orvosa

Makk Evelin, a KK, Orvosi Képző Intézet rezidense

Habilitált doktori oklevelet vehetett át

Az elméleti orvostudományok területén

Maróti Péter Dezső, az ÁOK, Készségfejlesztő és Innovációs Központ igazgatóhelyettese

Pro Cura Ingenii elismerést vehetett át

Az ÁOK-ról

Borbély Éva, a Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet egyetemi docense

Gaszner Balázs, az Anatómiai Intézet egyetemi docense

A GYTK-ról

Rozmer Zsuzsanna, a Gyógyszerészeti Kémiai Intézet egyetemi docense

Csikós Eszter, a Farmakognóziás Intézet adjunktusa.

Az esemény részeként adták át a PTE Publikációs Díjait is, melyeket 2024-ben azok nyerhettek el, akik a 2023-as naptári évben jelentős szellemi alkotást jelentettek meg, amit a Magyar Tudományos Művek Tárában, helyes PTE-hivatkozással, a pályázóhoz kapcsolva rögzítettek. Az összegyűjtött **Pekár Mihály Díjat** *Turesiné Czapári Dóra*, az ÁOK, Transzlációs Medicina Intézet PhD-hallgatója és *Garami András*, az ÁOK, Transzlációs Medicina Intézet egyetemi docense vehette át.

Entz Béla Díjat kapott *Poór Viktor Soma*, az ÁOK, Igazságügyi Orvostani Intézet tanársegédje.

Cholnoky László Díjban részesült *Vida Róbert*, a GYTK, Gyógyszerészeti Intézet egyetemi docense.

Az **Ángyán János Díjat** vehette át *Kupó Péter*, a Szívgyógyászati Klinika tanársegédje.

Az ünnepségen átadták a Kulturális és Innovációs Minisztérium által adományozott elismeréseket is. **Miniszteri Elismerő Oklevelet** vehetett át *Herendi Eszter Adrienne*, a KK, Onkoterápiás Intézet szakorvosa, kiemelkedő szakmai tevékenysége elismeréseként.

A PTE szenátusának határozata alapján két díszdoktora is lett az egyetemnek. Közöttük **Doctor et Professor Honoris Causa** címben részesült *Frank D. Ferris* onkológus, palliatív orvos, a palliatív medicina tudományterületének nemzetközi elismertségű oktatója és kutatója, aki munkásságával és személyes támogatásával nagymértékben hozzájárult a Magyarországon egyedülként a PTE, ÁOK-n működő Hospice-Palliatív Tanszék oktatási és kutatási programjainak kialakításához, fejlesztéséhez, valamint a palliatív medicina graduális és posztgraduális oktatásához. „Nagy öröm számomra, hogy

itt lehetek a hagyomány és az innováció egyik otthonában, a Pécsi Tudományegyetemen. 2009-ben ismertem meg *dr. Csikós Ágnest* San Diegóban, akinek volt egy nagy álma: integrálni a palliatív-hospice ellátást az egészségügy minden területére Pécsen és Magyarországon. Megtiszteltetés itt lenni ezen a fantasztikus egyetemen, ami támogatja a modern orvoslást,

és amelynek munkatársai azon dolgoznak, hogy a betegek a lehető legjobb ellátásban részesüljenek a palliatív orvoslás minden területén” – hangsúlyozta Frank D. Ferris.

*Díszdoktoravató
Ünnepi Szenátusi Ülés.*

*Doktoravató Ünnepi
Szenátusi ülés:*

„Együtt az emberi méltóságért” – 20 éves a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány

A Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány 20 éve azért dolgozik, hogy az emberi méltóságot megőrizve segítse a betegek és családok hétköznapjait. A kerek jubileumot október 8-án, a pécsi orvoskar *dr. Romhányi György* aulájában közel 400 vendéggel, egyetemi, orvoskari és városi vezetőkkel, alapítványi munkatársakkal, valamint a korábban, illetve a jelenleg gondozott családokkal és az érdeklődőkkel ünnepelték. A köszöntők és beszámolók mellett változatos prózai és zenei műsor is színesítette a meghitt, emlékezetes együttléte.

Az alapítvány húsz munkatársa Baranya vármegye három városában, Pécsen, Komlón és Mohácson, valamint a környező községekben végez otthoni szakápolást. Az orvosok, pszichológusok, szakápolók, gyógytornászok és diabetikusok 300 beteg és családtag hétköznapjait könnyítik meg. A jubileumi programban köszönetet mondtak nekik és mindazoknak, akik tevékenységüket jelenleg is támogatják.

Ünnepi beszédet *Miseta Attila* professzor, a PTE rektora, *Tényi Tamás* professzor, a PTE, ÁOK általános, diákjóléti és külkapcsolatokért felelős dékánhelyettese, *dr. Sebestyén Andor*, a PTE, KK elnöke, *dr. Lovász István*, Pécs város jegyzője valamint *Frank D. Ferris* professzor, a San Diego-i The Elizabeth Hospice akadémiai oktatási igazgatója, a palliatív medicina tudományterületének nemzetközi elismertségű oktatója és kutatója, az ünnepség díszvendége mondott. Az alapítvány két évtizedes szakmai munkásságát *dr. Csikós Ágnes* egyetemi docens, a kuratórium elnöke és *Lukács Miklós*, a kuratórium titkára mutatta be.

A művészeti programban fellépett *Füsti Molnár Éva*, Jászai Mari-díjas színművésznő, *Tilesch Dorottya*, a PTE Kultúra-tudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Karának harmadéves hallgatója, *Kémendi Tamás* harmonikaművész,

Fotó: Müller Andrea

Kusnyér Anna, a Pesti Magyar Színház színművésze, a Vivat Bacchus Énekegyüttes, a VoiSingers, az ország innovációs popkórusa, valamint az összkar, amit a 2024 februárjában alakult MINDENKI kórus hívott életre.

A műsor sikeréhez a szervezők, a fellépő művészek és a támogatók is nagyban hozzájárultak. „Az ünnepség megerősített bennünket abban, hogy fontos és jó az, amit csinálunk, egyben erőt, motivációt adott munkánk folytatásához. Felemelő érzés volt ünnepi hangulatban visszatekinteni az elmúlt húsz évre, találkozni régi és jelenlegi kollégáinkkal, akikkel az elmúlt években együtt építkeztünk. Torokszorító, megható, emlékezetes pillanatokot élhettünk át együtt” – nyilatkozta *Lukács Miklós*, a Pécs-Baranyai Hospice Alapítvány kuratóriumi titkára.

„A jubileum módot adott arra, hogy megálljunk egy pillanatra, átgondoljuk az eddig történeteket, egyben méltósággal megünnepeljük, hogy a munkánk mennyi emberre hat. Hálát érzek, hogy ennek a csapatnak a tagja lehetek. Nagyon sokat adott az ünnepség élménye, az ilyen pillanatokból lehet töltődni és megerősödni abban, hogy a nehézségek ellenére is érdemes dolgozni” – mondta *dr. Fülöp Balázs*, a PTE, ÁOK Alapellátási Intézetének egyetemi adjunktusa.

Schweier Rita

A Tölösi Péter Alapítvány kitüntetése

Szeptember 1-én a Tölösi Péter Alapítvány részére a **Kalmár Rózsa-díjat – Pécs Város Humanitárius Díját** adományozták. Az alapítvány 34 éve végzi segítő munkáját a városunkban. A dél-dunántúli régióból érkező, Pécsen kezelés alatt álló leukémiás és tumoros megbetegedésű gyermekek gyógyítását, ápolási körülményeik javítását és rehabilitációját tűzte ki zászlajára. Az alapítvány olyan központot működtet, melyben komplex rehabilitációs szolgáltatását nem csak a beteg gyermek, de családtagjait, egészséges testvéreik, szülők és nagyszülők is igénybe vehetik. Elhivatott szakembereik, orvosok, pszichiáter, szociális munkás, gyógytornászok a munkájukkal mind arra törekuszenek, hogy a beteg gyermek minél hamarabb vissza tudjon illeszkedni a betegség előtti életébe, családjá körébe, iskolai közösségébe. Az alapítvány a generációkon át-

ívelő, támogató tevékenysége során hosszú utat járt be, és több mérföldkő is meghatározta útját, csak néhányat említve: anyaszálló létrehozásában aktív közreműködés, gyermekonkológiai osztály felújítása, gyógyításhoz szükséges műszerek vásárlása, szakmai továbbképzések, konferenciák megszervezése, rehabilitációs központ létrehozása és működtetése. Társ civil szervezetekkel együttműködve segítette az ágy melletti oktatást, évszakokhoz igazítva családi napokat és napköziket szervez az érintetteknek. A szervezet városunkban betöltött szerepét csak erősíti évtizedeken átívelő munkássága, szakmaisága, megbízhatósága, amit a mai napig és a jövőben is folytatni kíván, hogy minél több család, gyermek számára reményt adjon a gyógyulásra.

További díjazottak, fotók:

„A hallgatóknak fontosak a személyes, pozitív, fejlesztő visszajelzések”

Mint ismeretes, a 339/2022. (IX. 7.) kormányrendelet több szempontból is módosította a felsőoktatási felvételi rendszert, 2024-től nagyobb teret biztosítva az egyetemeknek arra, hogy meghatározzák, milyen tantárgyak középiskolai, érettségi eredményei, illetve milyen további teljesítmények számítanak bele a felvételin elérhető 500 pontba. A száz intézményi pontból ötvenet a kötelező szóbeli meghallgatáson érhetek el a diákok, akiknek ezúttal nem a tárgyi tudását mérték fel, hanem a kompetenciáikra, a készségeikre és a motivációjukra voltak kíváncsiak. Két felvételizővel, valamint dr. Nyitrai Miklóssal, a pécsi orvoskar dékánjával, dr. Czopf László oktatási dékánhelyetttessel és dr. Csathó Árpáddal, a Magatartástudományi Intézet igazgatójával beszélgettünk a tapasztalatokról, és azok oktatásban való alkalmazhatóságáról.

„A vizsga első felében az önéletrajzunkban leírt életeseményekről, a motivációinkról, és általában önmagunkról kellett beszélni. Közben a vizsgabizottság tagjai is kérdeztek, segítve a beszélgetés továbbgördülését. Ezután következett a szituációs feladat, amikor is arra voltak kíváncsiak, hogy milyen az értékítéletünk, hogyan döntenénk egy problémás helyzetben. Különböző lehetőségek közül választhattunk, ezeket kellett rangsorolnunk a számunkra legjobbnak gondolt reakciótól a várható legrosszabbig. Az egész vizsga jó hangulatban telt, számomra pozitív élmény marad, amit a maximális pontszám, amit végül kaptam, csak megkoronázott” – mesélte tapasztalatairól Csirmaz Benedek. Mezei Boglárka is boldog volt, mivel ő is 50 pontot kapott a teljesítményéért. „Nem volt olyan kérdés vagy feladat, ami távol állt tőlem, mindenre szívesen válaszoltam. Az elején nagyon izgultam, de gyorsan feloldódtam, mert kedvesek voltak és viccelődtek is, úgy éreztem, hogy tényleg kíváncsiak rám. A vizsga közben is adtak pozitív visszajelzéseket, ami ugyancsak szimpatikus volt, ahogyan az is, hogy a problémamegoldó képességemre és a motivációimra voltak leginkább kíváncsiak” – mondta.

Nyitottság és őszinteség mindkét fél részéről

Az ország négy orvosképzője közösen döntött arról, hogy ne a tárgyi tudást, hanem a diákok általános alkalmasságát teszteljék a szóbelizetés során, mivel előbbi számtalan alkalommal felméri a középiskolában, utóbbit viszont eddig még nem. A tapasztalatok alapján az új vizsgáztatási módszer egy kötetlen, a bizalmon, és nem a félelmen alapuló találkozást eredményezett a diákok és a vizsgáztatók között. „Négy elemből állt az a strukturált beszélgetés, amit a diákokkal folytattunk: egyik az önértékelésre fókuszált, azaz hogyan tudja elhelyezni magát a fiatal a későbbiekben az orvosi pályán, miként tud az esetlegesen adódó nehézségekkel szembenézni; a másik a motivációra, az elhivatottságra vonatkozott; a tanulási stílus és módszertan volt a harmadik elem; a negyedik pedig – ami az előző háromban is megjelent – a kommunikációs képesség” – foglalta össze a szóbeli felvételi szempontrendszerét dr. Csathó Árpád, hozzáfűzve, hogy szingapúri és bécsi egyetemi koncepciót használtak mintaként, mivel náluk ez már évek óta bevett módszertan. Példaként említette az Amerikai Orvostársaságot is, amely 15, a

miénkhez hasonló kompetenciát tesztel az orvosképzésbe való belépés előtt.

„Talán egyesek számára meglepő, de a pszichológiai jellegű felmérések sem nélkülözik az objektív értékelés lehetőségét, ezért nem zárom ki, hogy a jövőben még inkább elmozduljunk ebbe az irányba. Számomra óriási élmény volt, hogy ez a számonkérési mód formatív típusú beszélgetéssé alakult, támogató légkörben, kölcsönös érdeklődés és nyitottság mellett zajlott, félelem és hatalmi játszma nélkül. Ugyan itthon még újdonságnak számít, de a formatív számonkérés kultúrája egyre inkább terjed a világban” – tette hozzá dr. Czopf László.

Legfőbb céljuk az volt, hogy a fokozott stresszhelyzetet kerüljék, éppen ezért egyszerű kérdéseket tettek fel a diákoknak, és a szituációs helyzetek sem voltak bonyolultak. A strukturált, szakmai részt az orvoskarok Magatartástudományi Intézeteinek munkatársai állították össze. „A strukturált beszélgetés középpontjában egyszerű, főként az orvos-beteg kommunikációval kapcsolatos szituációs helyzet állt, melyben döntést kellett a diáknak hoznia. Többféle válaszlehetősége volt, megbeszéltük, hogy miért épp az egyiket vagy a másikat választotta. Ez esetben azt vizsgáltuk, hogy mennyire tud a fiatal logikusan érvelni, és döntését kellően alá tudja-e támasztani” – mondta dr. Csathó Árpád.

A vizsgáztatók számára is szolgált meglepetésekkel ez a számonkérési forma. Eleinte úgy gondolták, hogy a generációs különbségekből adódóan – bár egy hallgatói tagja is volt a vizsgabizottságnak – hűvös, tárgyilagos lesz a légkör, ám ennek épp az ellenkezőjét tapasztalták: nyitottságot és őszinteséget mindkét fél részéről, ami lehetőséget adott a hallgatók jobb megismerésére. Az oldott légkörhöz hozzájárult az is, hogy a hallgatók között nem kellett különösképp differenciálniuk, hiszen ez a középiskolai eredményeik alapján már megtörtént. „Fontos volt, hogy a Magatartástudományi Intézet munkatársai folyamatosan jelen legyenek a vizsgabizottságban a pszichológiai aspektus és a kommunikációs szakértelem képviselője miatt, ami az orvosképzésben, a beteg-orvos kapcsolatban is lényeges. Az intézet szakemberei egyébként az oktatás több pontján is támogatják a dékáni vezetést abban, hogy ez az emberi szempont ne süllyedjen el a nagy fokú tudományosság és hűvös objektivitás útvesztőjében” – hangsúlyozta dr. Czopf László.

Az új típusú szóbeli felvételi eljárás személyes elbeszélésteit áprilisban tartották a pécsi orvoskaron, majd a többi or-

vosképző csatlakozásával gazdagodott a közös felvételiztetési tapasztalat. Mint mondták, kiválóan vizsgázott ebben az a háttércsapat is, melynek tagjai az adminisztratív és szervezői munkát látták el. „Pozitív tapasztalatként értékelem, hogy az oktatók és a diákok személyes találkozása a szóbeli felvételi folytán korábbra került, és erről mindkét fél hasonlóan vélekedett. Az oktatók elégedettek voltak azért is, mert sok tehetséges diákkal találkoztak. Hasonlóan jó vélemények érkeztek a fiataloktól is, akik szerint kiváló volt a felvételi lebonyolítása, remek a lehetőség, hogy az egyetemi képzés megkezdése előtt benyomásokat és információkat szerezhessenek a karról, és nem mellesleg dicsérték a környezetet is, ahol tanulni fognak” – nyilatkozta dr. Nyitrai Miklós dékán.

A szóbeli felvételi tapasztalatainak hasznosítása az oktatás területén

A kar vezetése fontosnak tartja, hogy a pécsi orvosképző fejlődjön a formatív jellegű együttlétek és számonkérés terén. A PTE, ÁOK stratégiai tervének, a PotePillars-nak egyik fontos eleme a *Tanulási kultúra koncepció*, melyben nagy szerep jut annak, hogy a hallgató saját maga legyen motivált, és ne a külső kényszerek hatására tanuljon. A cél az, hogy még több támogatást kaphassanak ebben a diákok. Dr. Czopf László szerint előnyös lesz a jövőben, ha az oktatók az eddigieknél több, tét nélküli visszajelzést adnak a hallgatóknak, olyanokat, amelyek semmiféle negatív megítélést nem tartalmaznak. Hozzátette: a formatív irányú számonkérések felé mozdulnak el a nyugati egyetemek is. Példaként az objektív strukturált klinikai vizsga egyik típusát említette (Objective Structured Clinical Examination, azaz OSCE), ami nemzetközileg elterjedt, komplex vizsgáztatási módszertan. Ennek során a hallgatók teljesítményét több életszerű, szimulált klinikai szituációban figyelik meg, majd az ezekben résztvevőktől egyénre szabott és fejlesztő jellegű visszajelzéseket kapnak. A pécsi orvosképzőn való alkalmazásáról is pozitívan vélekedett, mint mondta, volt remek helyszíne (OKIK), jól szervezett kerete, arányos programja, motiváló légköre, és a résztvevőknek hasznos tapasztalatokat

nyújtott. Mind ott, mind a felvételi beszélgetésekben átélhetővé vált, hogy ez a más típusú együttléte is lehet strukturált, egyetemi színvonalú és pozitív hatású.

Dr. Csathó Árpád kiemelte azt is, hogy a szóbeli felvételik során nemcsak felmérték azt, hogy a diákok mennyire rendelkeznek a különféle tanulási-, illetve kommunikációs kompetenciákkal, de arról is benyomást szereztek, hogy milyen irányba szükséges a hatéves curriculum alatt fejleszteni ezeket a kompetenciákat. „A sok infrastrukturális fejlesztés és digitális beszerzés csak az alapjait adják meg annak, amit a jövőről gondolunk. A lényeg az egyetemek minőségi munkájában, oktatási módszertanában és versenyképességében, az újdonságokhoz való alkalmazkodásában, valamint a célok iránti elkötelezettségében rejlik. Ez komoly kihívást jelent. Úgy kell tanítanunk, ahogyan a fiataljaink tanulni szeretnek. A mai kor egyik nagy kihívása – és itt kell megtalálnunk az egyensúlyt –, hogy mennyit engedünk be a minket körbe vevő digitalizációból, és mennyi marad az emberi kontaktusokból, ami az orvosképzés lényege. Vízióm alapján az oktatás gerincét a jövőben is a személyes, a közvetlen tanár-diák kapcsolat adja, a digitalizáció pedig csak ennek kiegészítéseként, támasztékként szolgál” – taglalta a jövő oktatásának egyik kulcskérdését dr. Nyitrai Miklós. A dékán hozzáfűzte: olyan célokat és rendszereket kell mutatni, kínálni az oktatóknak és a hallgatóknak, amelyeket a saját érdekükben és megfontolásuk szerint fognak használni. Úgy látja, hogy ez már jelenleg is működik.

Dr. Czopf László aláhúzta, hogy kurzusokkal és oktatásfejlesztési workshopokkal is hozzájárulnak az oktatók tanulási kultúrával és formatív számonkéréssel kapcsolatos kompetenciáinak a fejlesztéséhez. Az ezekben való közreműködés a szakmai előmeneteli feltételrendszer része is. Az irányt ehhez a Magatartástudományi Intézet által működtetett Orvosi Oktatásfejlesztési és Kommunikációs Tanszék mutatja, melynek szakemberei strukturált programokkal és egyénileg is segítik a kar munkatársait.

Schweier Rita

XII. TDK Börze – 2024

Tizenkettedik alkalommal rendezték a TDK Börzét október 22-én 13 és 17 óra között a dr. Romhányi György aulában. Az esemény célja volt, hogy megismertesse a hallgatókkal, milyen kutatási lehetőségekkel élhetnek egyetemi tanulmányaik során, amelyek később a diploma- vagy PhD-munkájuknak is alapjául szolgálhat. A TDK Börzét a Magyar Hallgatói és Szolgáltató Iroda szervezte a Tudományos Diákköri Tanács

Fotó: Verébi Dávid

megbízásából, a rendezvényre minden általános orvos, fogorvos, gyógyszerész és biotechnológia szakos hallgatót vártak az Általános Orvostudományi Kar és a Gyógyszerésztudományi Kar intézetei és klinikái.

A kiállított standoknál nemcsak érdeklődni tudtak a hallgatók, hanem ki is próbálhatták a kiállított eszközöket. Azért is érdemes volt a börzén tájékozódni, mert megkezdett kutatómunkához számos készséget lehetett megismerni, sőt gyakorolni is, amik a későbbiekben is hasznosíthatóak. A rendezvényen a látogatók tájékozódhattak a klinikai kutatások módszertanáról és alaptudományos ötleteket is szerezhettek.

TDK-munkát nemcsak a szakdolgozat elkészítése előtt álló ötöd- és hatodévesek végezhetnek, hanem mindazok, akik az adott intézetnél vagy klinikánál előzőleg teljesítik az elvárt tárgyat. A börze résztvevői az oktatóktól kaptak tájékoztatást, hogy egyes intézeteknek, klinikáknak mi a kutatási profiljuk, milyen jellegű munkát tudnak kínálni a hallgatók számára, és mik az előzetes követelményeik.

További fotók:

Háromnapos kommunikációs készségfejlesztő továbbképzés cambridge-i oktatókkal

Az Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet szervezésében 2024 augusztusában háromnapos, angol nyelvű továbbképzést tartott a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karán három kiváló cambridge-i szakember: *Mandy Williams*, *dr. Sandra Winterburn* professzor és *Kim Taylor*, a szimulációs betegképzés (SP) egyik tapasztalt trénera. A „How to Teach: Experiential Communication Skills Teaching” című kurzus a kommunikációs készségek oktatásának hatékony módszertani megközelítéseit tárgyalta, különös figyelmet fordítva a kiscsoportos együttlétre és a szimulációs betegek bevonására.

A háromnapos képzés során az Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet munkatársai megismerkedhettek az élményalapú kommunikációs készségfejlesztés alapelveivel, melyek különösen fontosak az egészségügyi szakemberek oktatásában. Az interaktív workshop célja az volt, hogy a résztvevők a gyakorlatban alkalmazható stratégiákat sajátítsanak el, amikkel hatékonyan támogathatják tanítványaikat a kommunikációs készségek fejlesztésében. Lehetőséget kaptak arra, hogy különböző módszereket alkalmazzanak, mint például a szerepjáték, a videóelemzés, a kiscsoportos munka és a szimulációs betegek bevonása.

„A kurzus végére a résztvevők olyan oktatásméleti alapelveket sajátíthattak el, amelyek a kommunikációs tréningek tervezésében és lebonyolításában alkalmazhatóak, ilyenek: hatékony visszajelzéseket adni a hallgatónak, kezelni a csoportdinamikai kihívásokat. A visszajelzések szerint a részt-

Fotó: Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet

vevők rendkívül hasznosnak találták az élményalapú megközelítést, kiemelték a kiscsoportos munka hatékonyságát. A továbbképzés során megszerzett gyakorlati tudás jelentős mértékben hozzájárul a kommunikációs készségek magas szintű fejlesztéséhez a graduális és posztgraduális orvosképzésben. A tréning kiváló lehetőség és példa volt a CLIL típusú képzésre is, a magas szintű szakmai és nyelvi képzés egyidejű megvalósulására” – nyilatkozta *dr. Warta Vilmos*, az Egészségügyi Nyelvi és Kommunikációs Intézet igazgatója.

A pozitív visszajelzések alapján a pécsi orvoskar a későbbiekben is szeretne együttműködni a cambridge-i oktatókkal. Az ilyen jellegű nemzetközi kooperációk hozzájárulnak a kar oktatási palettájának erősödéséhez, az orvos-beteg kommunikáció magasabb szintű gyakorlati alkalmazásához az egészségügyi képzések során.

További fotók:

Pécsi csapat lett a SkillRace legjobbjá

Immár második alkalommal rendezték meg a SkillRace-t október 4-én és 5-én az ÁOK Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ (OKIK) termeiben, aminek célja az orvosi manuális készségek felmérése volt. A megmérkőző csapatok között a pécsiek teljesítettek a legjobban.

A SkillRace olyan versenysorozat, amelyben az ország négy orvoskarának csapatai mérkőznek egymással, azaz a Semmelweis és a Debreceni Egyetem, illetve a Szegedi és a Pécsi Tudományegyetem orvos és fogorvos hallgatói. Idén is olyan feladatokat kellett elvégezniük a versenyzőknek, mint például légútbiztosítás, sebvarrás, újraélesztés, transzfúzió, méhnyakvizsgálat vagy fogtömés. „Az egész napos, nagy fizikai és szellemi odafigyelést igénylő vetélkedő idei győztese az általános orvostudományi és fogorvos kategóriában is pécsi csapat volt. A verseny pártatlan lebonyolításának érdekében az orvosképző helyek, megyei oktatókórházak, az országos mentőszolgálat munkatársai és oktatói, valamint a PTE, KK klinikai specialistái bírálták a versenyszámokat” – mondta *Abuczki Fruzsina*, aki a PTE, OKIK munkatársa és a verseny egyik szervezője. Arra is rámutatott, hogy a tavalyi évhez képest újítottak a programokon: a második napon interaktív workshopokat tartottak, ahol a Békés Vármegyei Központi Kórház csapata, a Védelmi Innovációs Kutatóintézet és az OKIK saját Művelési Medicina csoportja is képviseltette magát. Emellett a pécsi orvosképző oktatói, kiegészülve a társegyetemek résztvevőivel

kerekasztal-beszélgetést szerveztek a napi szintű, oktatási kérdések körében, ami nagy érdeklődést vonzott.

Az esemény pécsi kezdeményezés, teljesen egyedülálló az országban, amit a PTE, ÁOK, OKIK szervezett a Medikus Kupa mintájára. „Azon kezdtünk el gondolkozni, hogy mi lenne, ha valami hasonló eseményt szerveznénk, csak éppenséggel az orvosi képességek terén mérnék össze tudásukat az egyes csapatok. Az volt a célunk, hogy az orvos- és a fogorvos-hallgatók játékos formában mutathassák meg, egyben pedig fejleszthessék tovább gyakorlati képességeiket” – nyilatkozta korábban *dr. Rendeki Szilárd*, az OKIK igazgatója.

A SkillRace-t nagy sikere miatt jövőre is megrendezik.

További fotók:

Fotó: Kerekes Film & Fotó

Elindult a pécsi orvoskar Innovációs Klubja

A PTE Általános Orvostudományi Kara szeptember 10-én indította útjára az Innovációs Klub elnevezésű eseménysorozatát, ami – a pécsi orvoskar fejlesztési stratégiájának, a PotePillars-nak a vezérelve mentén – kifejezetten az orvostudományi innovációs és kutatásfejlesztési tevékenységek támogatását célozza. A program-sorozat első, az ÁOK innovációs stratégiáját ismertető alkalma sok érdeklődőt vonzott, a pécsi orvoskar vezetői, oktatói és kutatói mellett jelen voltak a Gyógyszerstudományi Kar és a PTE, KK munkatársai is.

Fotó: Verébi Dávid

A találkozón *dr. Liber Noémi* és *dr. Maróti Péter* az ÁOK közelmúltban kidolgozott innovációs stratégiáját ismertette, Kottásné *dr. Vass Orsolya*, a PTE Kutatáshasznosítási és Technológiatranszfer Főosztályának vezetője a finanszírozási lehetőségekről adott tájékoztatást, *Balogh Virginia*, a Simonyi Üzlet- és Gazdaságfejlesztési Központ igazgatója pedig a hallgatók vállalkozói kompetenciafejlesztését célzó képzésekről beszélt.

A klub célja, hogy összefogja az innovátorokat, az ötletgazdákat, illetve lehetőséget nyújtson az ötletbörzére és projektgenerálásra. Rendszeres, negyedévente jelentkező programként a klub kiváló lehetőséget kínál arra, hogy az ÁOK egyes egységeiben zajló kutatások, kutatási eredmények, és azok piaci vagy klinikai hasznosulási lehetőségei feltérképezhetőek legyenek. Az ötlettel, projekttel rendelkező oktató, kutató, adminisztratív munkatárs, vagy valamely klinika orvosa, szakdolgozója támogatást kapjon a megvalósításra, a betegellátás kihívásai megjelenjenek a kutatási szegmensben, illetve arra is, hogy a pécsi orvoskaron folyó vizsgálatok a hallgatók látóterébe kerüljenek.

További fotók.

Schweier Rita

„Prime Site” minősítést kapott a PTE Klinikai Központja

Szeptember 11-én hirdették ki a PTE Klinikai Központjának „Prime Site” minősítést a PTE Általános Orvostudományi Karán. Az IQVIA, amerikai multinacionális vállalatként – az egészségügyi információs technológia és a klinikai kutatás kombinált iparágait szolgálja ki – elit vizsgálóhelyi kört, úgynevezett „Prime Site”-okat választott ki, melyek kiemelt szerepet kapnak a tanulmányok sikeres lebonyolításában. Európa 13 országában eddig összesen 19 ilyen vizsgálóhely működik, a most megkötött megállapodás értelmében Magyarországról a PTE csatlakozik hozzájuk harmadikként.

Az írás szerint az együttműködés célja, hogy elősegítsék a PTE betegek és vizsgálatvezetői számára a klinikai vizsgálatokhoz való hozzáférést, valamint javítsák ezek minőségét és hatékonyságát. Lehetővé teszi azt is, hogy a betegek gyorsabban hozzáférjenek az innovatív terápiákhoz, valamint hozzájárul ahhoz is, hogy a klinikai vizsgálatok mielőbb elindulhassanak.

Fotó: Csortás Szabolcs

Dr. *Bódis József*, az Universitas Quinqueecclesiensis Alapítvány kuratóriumának elnöke köszöntőjében kiemelte, hogy a PTE és a hozzá tartozó KK több évtizede kiváló tudományos műhelyként működik. „Köszönöm a partnerünknek, hogy ebben a tevékenységben munkájukkal, minőségükkel járulnak hozzá ahhoz, hogy egy új dimenzióban tudjunk megjelenni” – mondta.

Dr. Miseta Attila, a PTE rektora a beszédében kitért arra, szeretné, ha a jövőben sokkal jobban kihasználnák a PTE Klinikai Központjában rejlő lehetőségeket a klinikai kutatások terén. *Dr. Boncz Imre* professzor, a PTE, Klinikai Központ stratégiai elnökhelyettese üdvözölte, hogy az intézmény egy olyan partnerrel dolgozhat a jövőben, melynek nagy tapasztalata van az ún. big data-elemzések terén. „Az egyetem egyik legfontosabb feladata a K+F tevékenység, mely amellet, hogy jelentős tudományos eredményekkel szolgál, bevételhez is juttatja az intézményt” – mondta *dr. Tóth Kálmán* professzor, a PTE Klinikai Kutatások Tanácsadó Testületének elnöke, aki szerint a pénzügyi források megfelelőbb elosztásával több szakembert lehetne visszaterelni a humán klinikai vizsgálatok irányába.

Dr. Veres László, az IQVIA RDS (Research and Development Solutions) Magyarország ügyvezető igazgatója hangsúlyozta: több, mint 30 éve foglalkoznak kiszervezett klinikai vizsgálatokkal világszerte, a „Prime Site” programot pedig – ami lényegében egy „exkluzív klub” – 15 évvel ezelőtt indították azzal a céllal, hogy hosszú távú stratégiai együttműködést folytathassanak olyan kórházakkal, intézményekkel, amelyeket klinikai és technológiai kiválóság jellemez.

További fotók.

univpecs.com

„Évről évre egyre több érdeklődőt vonz a Kutatók Éjszakája”

Idén is nagy érdeklődés kísérte a pécsi orvos- és gyógyszerészkar Kutatók Éjszakája rendezvényét szeptember 27-én. A több mint 140 programon – amiket 247 különböző időpontban tartottak – a 38 intézetből, illetve klinikából 231-en működtek közre abban, hogy a kíváncsiskodóknak tartalmas perceket szerezzenek. Összesen 2480-an regisztráltak, jelen voltak az óvodások, a középiskolások és az idősebb korosztály képviselői is. Az első esemény délelőtt kezdődött kicsiknek, „Egerek a könyvtárban” címmel, az utolsó pedig a „Zseblámpás könyvtartúra” 22 órakor.

A tehéntejfogyasztás és az egyes immunrendszeri betegségek közötti összefüggést, a szervezetünkben jelen lévő zsírok összetételét, az általános sebészet, az égés- és rekonstrukciós sebészet legmodernebb kulisszatitkait, az emberi agy és koponya felépítését, valamint az egyes gyógyszerek hatóanyagait és gyógyító mechanizmusait is megosztották az érdeklődőkkel a PTE, AOK és GYTK munkatársai az idei Kutatók Éjszakáján, amit hagyományosan szeptember végén rendeznek minden évben Európában és Magyarországon.

2024-ben országosan 200 helyszínen, és mintegy 2500 ingyenes programmal készültek. A pécsi orvosin és a gyógyszerészkaron a tavalyinál is szélesebb volt a paletta: több mint 140 programot kínáltak, 38 intézetből, illetve klinikából, 231 közreműködéssel. „A Kutatók Éjszakája programsorozat évről-évre egyre több érdeklődőt vonz. A PTE Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Karai először 2016-ban szerepeltek szervezeten a rendezvényen, akkor 40 programot hirdettünk. Ezek folyamatosan bővültek, és néhány éve már a Klinikai Központ intézményei is színesítik a palettát. Idén közel ötször több eseménnyel sikerült előrukkolnunk, ami elhivatott munkatársainknak köszönhető” – nyilatkozta dr. Tamás Andrea, az Anatómiai Intézet egyetemi docense, a programok fő szervezője. Mint mondta, minden korosztálynak más az érdeklődési területe. A legkisebbek örök kedvence a Teddy Maci Kórház, de idén találkozhattak zölden világító Jedy-egerekkel, plüss baktériumokkal, és Nerf-puskával is harcolhattak a kórokozók ellen.

Az iskolás korosztálynak vetélkedőt szerveztek, melynek során az emberi testtel kapcsolatos tudásukat gyarapíthatták, bepilanthattak az állatkísérleti laborok munkájába és kipróbálhatták a legmodernebb vizsgálati módszereket. Minden évben sokakat vonz az Orvosi Készségfejlesztő és Innovációs Központ, valamint az anatómiával és az igazságügyi orvostannal kapcsolatos rendezvények. Sok érdeklődő volt a klinikai részeken is, megtekinthették a helikopterleszállót, a különböző sürgősségi ellátóhelyeket, a diagnosztikai eszközöket, valamint a robotműtőt is. „Mindig nagy öröm látni a boldog és érdeklődő arcokat. Sok visszatérő vendéggel találkozom, akik precíz tervvel érkeznek, hogy minél több programon részt vehessenek. Vannak olyan látogatók is, akik először jönnek el a gyermekeikkel vagy a barátaikkal, mert sok jót hallottak a rendezvényről” – fűzte hozzá.

Dr. Tamás Andrea számára a Kutatók Éjszakája nagybetűs ünnep. 2016 óta dolgoznak együtt a PTE, AOK Marketing és Kommunikációs Osztályának munkatársaival azért, hogy minél színesebben sikerüljön bemutatniuk a karok mindennapi életét, az orvostudomány kulisszatitkait, szépségeit. Büszke arra, hogy elhivatott munkájukat egyre nagyobb érdeklődés kíséri, ez jelenti számukra a valódi elismerést.

Schweier Rita

További fotók.

Kutatók Éjszakája az Orvosi Képző Klinikán

Nagy örömünkre szolgált, hogy klinikánk idén is megjelent a Kutatók Éjszakája című évente ismétlődő rendezvény helyszínei között. Az országos eseményen szeptember 27-én este 3 óras interaktív programmal fogadtuk az érdeklődő vendégeket. Megtisztelő volt, hogy idén a bővített létszámú csoportok (összesen 60 fő) ellenére is teltház volt a program. Sőt, néhányan még ezen felül is bekéretöztek!

A változatos korcsoportú érdeklődők Balog Andrea asszisztens segítségével a röntgenvizsgálatok rejtjelmeibe nyerhettek bepillantást, ezt követően dr. Szekeres Gábor radiológus szakorvos ultrahang-bemutatóján vehettek részt, melyet dr. Bencze Gábor és Kaczur Dávid asszisztens CT-MR demonstrációja követett. A csoportok fogadását, beosztásukat, valamint a helyszíni koordinációt Molnár Zsófia röntgen-asszisztensnek köszönhattük.

A program sikerét és az érdeklődést az is mutatja, hogy az eredetileg este 10-kor végződő program a vendégek kíváncsi-

ságának és az érdekes beszélgetéseknek köszönhetően végül 23:30-kor zárult. Köszönjük, hogy ennyien kíváncsiak voltak ránk, jövőre ismét várjuk az érdeklődőket!

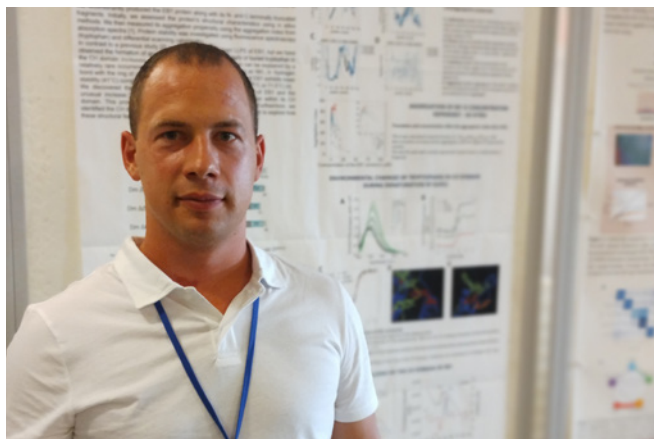
Bencze Gábor

Orvosi Képző Klinikán

Regionális Biofizikai Konferencia

Gaszler Péter (Orvosi Biológiai Intézet, Aktin-dinamika Kutatócsoport) részt vett a Regional Biophysics Conference (RBC) találkozón, a horvátországi Splitben. Péter a legfris-

sebb eredményeit poszteren mutatta be „Structural analysis of the EB1 protein” címmel. A munka a HUN-REN Szegei Biológiai Kutatóközponttal (vezető: *Mihály József*) és a PTE, TTK, Fizikai Intézettel (vezető: *Erostyák János*) együttműködve valósult meg. A kutatómunkát a PTE Belső Tudományos Pályázatok, Kutatási Alap Pályázat (azonosító: 015_2024_PTE_RK/13) támogatja. A konferencia-részvétel a PTE, ÁOK, Kutatási Alap „Konferencia részvétel és kutatási együttműködési látogatás támogatása” segítette.

Az RBC az európai biofizikus közösség egyik legjelentősebb szakmai fóruma. A régió országai által (Ausztria, Horvátország, Magyarország, Olaszország, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia) két évente megrendezett konferencia több mint 10 éves múltra tekint vissza. A regionális jellegén túlmutatóan a világ legkiválóbb intézeteiből érkező kutatók részvételével zajlik.

Az RBC tradíciójáról bővebben:

Debreceni Emlő Napok

Szeptember 5-7-én rendezték meg Hajdúszoboszlón a háromnapos, két évente aktuális Debreceni Emlő Napokat. A multidiszciplináris konferencián az emlődaganatos betegek ellátásában résztvevő szakemberek jelennek meg az ország minden pontjáról. Az eseményen rendkívül nivós előadások hangzottak el nem csak szigorúan orvosi szakmai témákat érintve, hanem az egyéb, szorosan kötődő területeket is kielemlve, mint a jogi ismeretek vagy a pszichológia és a gyógytorna kérdésköre. Az Orvosi Képzőközpont Klinikai Emlődiagnosztikai Munkacsoportból *dr. Friedszám Zsófia*, *dr. Bencze Gábor* és *dr. Varga Eszter Fanni* szélesítette a látókörét és mélyítette el ismereteit a rendezvényen. Köszönjük a lehetőséget!

Varga Eszter Fanni, Orvosi Képzőközpont Klinikai

Balról jobbra: *dr. Bencze Gábor Tamás*, *dr. Friedszám Zsófia* és *dr. Varga Eszter Fanni* radiológus szakorvosok

Felső Végtag Sebészeti Kongresszus

A 30., jubileumi kézsebészeti kongresszust Bükfürdőn rendezték. A 70 éves fennállását ünneplő szombathelyi traumatológiai osztály szervezte szeptember 11-13. között. Így valósult meg a Kézsebészeti Társaság és a Váll- és Könyöksebészeti Egyesület támogatásával az I. Felső Végtag Sebészeti Kongresszus.

A PTE Traumatológiai és Kézsebészeti Klinikájáról több kolléga vett részt, a Gyermekgyógyászati Klinika Manuális Tanácskét *Lamberti Anna Gabriella* és *Józsa Gergő* képviselte. Velük együtt az Anatómiai Intézetben dolgozó, a gyermektraumatológiai iránt érdeklődő *Márton Zsombor* is részt vett a kongresszuson. Összesen öt előadás hangzott el a Gyermekgyógyászati Klinikáról. A kongresszuson vezetőségválasztó közgyűlést is tartottak. *Szabó Tamás* egyetemi adjunktust, a Traumatológiai Klinika Kézsebészeti Osztályának vezetőjét ismételten a vezetőség tagjai közé választották.

Nagyon büszkék lehetünk, hogy a kézsebészeti Fialatok Fóruma I. helyezésért járó vándordíjat *Márton Zsombor* kapta, aki egy magas színvonalú és igényes előadást tartott angol nyelven egy komplex kézfejlődési rendellenesség operatív ellátásáról, amiből korábban közlemény is született. „*Márton Z, Kassai T, Lőrincz A, Józsa G. Mirror Hand Disorder's Surgical Management with Metacarpal Wedging. Life (Basel). 2024 May 4;14(5):588. doi: 10.3390/life14050588. PMID: 38792609; PMCID: PMC11122523.*”

dr. Józsa Gergő
a Gyermektraumatológiai Részleg vezetője

XXII. Gyermekradiológiai Szimpózium

Kollégáinkkal 2024. szeptember 12-14. között Kecskeméten jártunk, ahol a Four Points by Sheraton Hotelben rendezték meg a Magyar Radiológusok Társasága Gyermekradiológiai Szekciójának idei, 22. szimpóziумát. A két és fél napos program fő témája a gyermekkori gasztrointesztinális betegségek képzőközpontja volt. Klinikánkról többen is előadtunk, *Dömötör Andrea*: „Onkohematológiai megbetegedések és azok kezelése közben észlelt gastrointestinális elváltozások radiológiai szemmel”, *Deáki Lilla*: „Appendicitis acuta – az egyik leggyakoribb akut gyermekkori betegség néha meglepő fordulatokkal”, *Szekeres Gábor*: „Karácsonyi meglepetés: all-in-one kid”, *Nemes Katalin*: „Malignus UH-kép – benignus lágyrészelváltozás, avagy a fasciitis no-

dularis két esete” és a radiográfusi szekcióban *Lugosi Dávid*: „Gyermek CT-vizsgálatok a CT-operátor szemszögéből”. Klinikánk jelenlétét erősítette részvételével *Cholnoky Eszter* és *Varga Enikő*.

Az előadássorozat után első este különleges gin-kóstolóban volt részünk, második este, a gálavacsora előtt a Szegedi Bartók Béla Nőikar előadását hallgathattuk meg Valkai Dávid vezényleésével, Dinya Milán zongorakíséretében. A vacsora után jókedvvel kísért kvízkérdésekben mérhetjük meg magunkat, melyen a pécsi csapat igen jól teljesített. Köszönjük a szervezést!

dr. Nemes Katalin
Orvosi Képzőközpont Klinikája

VIII. Gyermeksürgősségi Konferencia

Idén a Bethesda Gyermekkorház szervezésében Mátraházán tartotta éves kongresszusát a Gyermeksürgősségi Szekció szeptember 19-21. között. A PTE, KK Gyermekgyógyászati Klinikája 10 fővel, köztük 5 szakdolgozóval képviselte magát a rendezvényen. A Manuális Tanszékünk munkatársai közül *dr. Molnár Enikő* egy traumás patellaficam, valamint a vákuumkezelés lehetőségeiről mutatott be eseteket. *Dr. Lamberti Anna* az égési sérülések ellátásáról, illetve a könyökficamok primer ellátásáról tartott egy-egy előadást. A gyermekműsürgősségi részlegünkről *dr. Balogh Dorottya* mutatott be egy diagnosztikus dilemmát okozó pseudo-Barter szindrómás esetet. Felkért előadást tartott a PTE, KK, Sürgősségi Orvostani Tanszék vezetője, *dr. Kanizsai Péter* Quo vadis sürgősség? címmel.

A konferencián a szekció vezetősége elégedetten nyugtázta, hogy a 2024 májusa óta ráépített szakvizsgaként megszereshető gyermekműsürgősségi orvostan szakvizsgát eddig 49-en szereztek meg, ugyanakkor a jelenlegi gyermekműsürgősségi ellátóként működő kórházak számára további szakorvosokra van szükség. A kongresszusra 300 kolléga jelentkezett. Az előadások mellett ismét részt vehettünk kics csoportos workshopokon, és gyakorlati tudást szerezhettünk újraélesztésből, helyszíni UH-használatról, de akár kommunikációs tréningek is rendelkezésünkre álltak. Az előadások után jutott idő a kikapcsolódásra is. A gyönyörű szikrázó napsütésben 5 km-es túrával a Kékestetőt is meghódítottuk.

Dr. Lamberti Anna

dr. Molnár Enikő

dr. Balogh Dorottya

Pécsi Kardiológiai Kongresszus

Az MKT, Kardiovaszkuláris Prevenció és Rehabilitációs Munkacsoport, a Magyar Kardiovaszkuláris Rehabilitációs Társaság ill. a PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika és a Szívgyógyászati Klinika közös rendezvénye

Kilencedik alkalommal rendezték a Pécsi Kardiológiai Kongresszust 2024. szeptember 27-29. között, idén új helyszínén, az ÁOK Grastyán Endre új elméleti tömbjében, mely kiváló helyszínnek bizonyult. A kongresszus fővédnökei a PTE rektora, dr. Miseta Attila, az ÁOK dékánja, dr. Nyitrai Miklós, a Magyar Kardiológusok Társaságának (MKT) elnöke, dr. Becker Dávid professzor és az MKT korábbi elnöke, dr. Tóth Kálmán professzor voltak. A szervező bizottság tagjai: egyetemünkről dr. Faludi Réka, dr. Habon Tamás, dr. Szokodi István professzor, a szervező bizottság elnöke dr. Szabados Eszter volt. A tudományos bizottság tagjai: egyetemünkről dr. Cziráki Attila, dr. Halmosi Róbert, dr. Horváth Iván, dr. Késmárky Gábor és dr. Tóth Kálmán professzorok voltak.

Fontos célunk volt kongresszusunkon, hogy a legújabb információkat, ajánlásokat bemutassuk, így idén a 2023-ban és 2024-ben megjelent ESC (European Society of Cardiology) ajánlások közül többet ismertettünk, mint pl. az acut ill. chronicus coronaria-syndroma, a pitvarfibrilláció, a cardiomyopathiák, a cardiovascularis betegségek kezelése diabetes mellitus esetén, a hypertonia és a perifériás verőérbetegségek kezelése. Bemutattuk az új trendeket a cardiovascularis prevencióban, beszéltünk a modernkor emberét érő ártalmak-

ról, táplálkozási kérdésekről, obezitásról, dyslipidaemiáról, pszichés faktorokról, sportkardiológiáról, valamint a szívinfarktust és szívműtétet követő kardiológiai rehabilitáció aktualitásairól. Előadásokat hallhattunk a cardiovascularis diagnosztikáról, a szívelégtelenség ellátásáról, ritmuszavarokról, billentyűbetegségek kezeléséről, intervenciók kardiológiáról, szívbészeti kérdésekről.

A felkért előadásokon kívül absztrakt szekciók is zajlottak, ahol orvoskollégák mellett pszichológusok és szakdolgozók is bemutathatták munkájukat. A kongresszus regisztrált résztvevőinek száma 417 fő volt. 107 felkért előadás mellett 7 gyógyszerügyi szimpózium zajlott, 13 gyógyszerceleg jelent meg kiállítóként. A kongresszus résztvevői tartalmas, sokszínű tudományos programon vehettek részt. Következő kongresszusunk időpontja 2025. szeptember 26-28. lesz, melyre változatlan helyszínén mindenkit szeretettel várunk.

Dr. Szabados Eszter PhD, med. habil., egyetemi docens
a Pécsi Kardiológiai Kongresszus
szervező bizottságának elnöke
az I. sz. Belgyógyászati Klinika, Kardiológiai
Prevenció és Rehabilitációs Tanszék vezetője

Beszámoló a BRONKO 2024-ről

2024. október 10-12. között Pécsen, a Tudásközpontban rendezték a Magyar Tüdőgyógyász Társaság (MTT) Onkolpulmonológiai Szekciója és a Magyar Bronchológus Egyesület (MBE) közös konferenciáját (BRONKO). A kongresszus első szakmai programjai a workshopok voltak, ahol egyetemünkről dr. Ruzsics István szervezésében dr. Faluhelyi Nándor a mellkasi ultrahang, dr. Szántó Zalán a pleuradrenázs szakmai kulisszái mögé nyújtott gyakorlati betekintést. Az első napon hallgathattuk meg dr. Szabó Zoltán (PTE, KK, AITI) előadását a „Posztintubációs tracheostenosis problematikája az intenzív szemszögéből” címmel. A kongresszuson dr. Sárosi Veronika „Mire számíthat az onkoteam a jövőben? című előadás mellett a „Fókuszban a korai stádiumú tüdőrák kezelési lehetőségei” című Roche szimpóziumon, a kerekasztal résztvevőjeként beszélt az adjuváns osimerti-

Dr. Pápai-Székely Zsolt, az MTT elnöke, dr. Sárosi Veronika és dr. Grmela Gábor, az MBE elnöke

nibről és annak klinikai gyakorlatáról, a Pfizer szimpóziumon pedig „Speciális terápiaválasztási szempontok és ALK TKI mellékhatás-menedzsment kihívásai az ALK+ NSCLC kezelésében” címmel; felkért előadóként a Year in Review szekcióban: „Onkolpulmonológiai újdonságok ELCC, ASCO, ESMO” címmel tartott előadást. Ezen kívül üléelnök volt a „Társzakták szerepe az immunterápiák mellékhatásaikor” című blokkban, ahol az egyetemünkről dr. Lengyel Zsuzsanna a bőrgyógyászati, míg dr. Trauninger Anita a neurológiai mellékhatások kezeléséről tartott összefoglalót. Dr. Kajtár Béla (PTE, Patológiai Intézet) az Astra Zeneca szimpóziumon beszélt a target-terápiákban rejlő fejlődő lehetőségekről a metasztatikus EGFRm NSCLC kezelésében. A BMS szimpóziumon dr. Kajtár Béla és dr. Papp Emőke (PTE, Onkoterápiás Intézet) a molekulárpulmonológus és az onkológus-bronchológus közötti kommunikáció fontosságára hívta fel a figyelmet, betekintést adva egy esti családi beszélgetésükbe. A kazuistikai fórumon dr. Szabó Mariann bejelentett előadását betegsége miatt nem tudta megtartani, dr. Papp Emőke „Bronchoszkópia még egyszer? – Megérte!” című előadásával a klinikai kép fontosságára, rebiopsziában rejlő, a terápiát alapvetően meghatározó tényezőkre hívta fel a figyelmet. Az MBE kétévente **Kassay Dezső-díjban** részesíti a bronchológia fejlődéséért sokat tett kollégákat, idén dr. Sárosi Veronika részesült ebben a díjban. Ezúton is gratulálunk neki.

Dr. Ruzsics István egyetemi adjunktus
Dr. Balikó Zoltán ny. egyetemi magántanár
PTE, KK, I. sz. Belgyógyászati Klinika,
Pulmonológiai Osztály/Tanszék

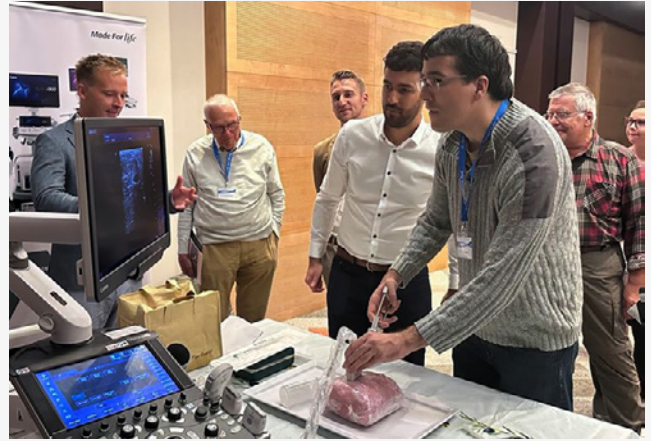

31. Soproni Ultrahang Napok

2024. szeptember 26. és 28. között rendezték a 31. Soproni Ultrahang Napok – Modern Képpalkotó Eljárások nevű eseményt, melynek a soproni Hotel Fagus adott otthont.

Az első nap a fej-nyaki régió képpalkotásáról szólt, melynek lebonyolítására a PTE, Orvosi Képpalkotó Klinika intervenciós labor orvosait kérték fel. Az üléselnök Molnár Krisztián és Tóth Arnold volt. A legtöbb előadást a témában kollégáink adták elő: *Molnár Krisztián*: „A pajzsmirigybetegségek epidemiológiája, klinikai aspektusok; Nem göbös pajzsmirigybetegségek”, *Tóth Arnold*: Göbös pajzsmirigybetegségek – UH-jellemzők, karakterisztika, TIRADS”, *Kalmár Péter*: „Alternatív képpalkotó lehetőségek helye a pajzsmirigybetegségek diagnosztikájában”, *Oláh Zsanett*: „Non-thyroid patológiás eltérések az elülső nyaki régiókban – mellékpajzsmirigy, nyirokcsomók” és *Gáspár Tamás*: „Intervenciós lehetőségek pajzsmirigybetegségekben – FTAB, scleroterápia, termoablációk”. Az előadássorozat után a jelenlévőknek lehetőségük nyílt intervenciós gyakorlati bemutatón részt venni, valamint fantomon gyakorolhatták is a különböző biopsziás technikákat.

Második nap a tüdőbetegségek képpalkotó diagnosztikája volt a fő téma. Kollégánk, *Szukits Sándor*: „Vizsgálati protokollok a mellkas CT-diagnosztikájában” című előadását nagy érdeklődés kísérte. Esti programként a frissen felújított

múzeumnegyedbe látogathattunk el, majd a Sonitus Scarbantiae Nőikar koncertjét hallgathattuk meg.

A harmadik nap, a korábbi hagyományokhoz hűen a fiatal radiológusok szekciója volt, számos változatos előadást hallhattunk. Jőmagam is előadtam a „Malignus UH-kép – benignus lágyrészelváltozás avagy a fasciitis nodularis két esete” című esetismertetésemet. Résztvevőként klinikánk csapatát erősítette *Girán Bettina*. A tanfolyam zárása után még maradt egy kis időnk Sopront megcsodálni a gyönyörű őszi időben.

dr. Nemes Katalin
Orvosi Képpalkotó Klinika

A Magyar Fül-, Orr-, Gége és Fej-, Nyaksebész Orvosok Egyesületének 48. Kongresszusa, és az MFOE 60. Audiológiai Szekció Vándorgyűlése

2024. október 10. és 13. között Egerben került megrendezésre több, mint 700 résztvevővel és közel 220 előadással a szakma egyik legnagyobb kongresszusa, melynek a Hotel Eger adott színteret. A tudományos ülés témái érintették a szakma minden területét (fülbébszet, oldalsó koponyaalapi sebészet, audiológia, otoneurológia, rhinológia, elülső koponyalapi sebészet, plasztikai sebészet, allergológia, fej-, nyaksebészet, pajzsmirigysebészet, alvási betegségek, laryngológia, foniátria, tracheasebészet stb.) és határterületeit (radiológia, onkológia, pszichológia, infektológia stb.).

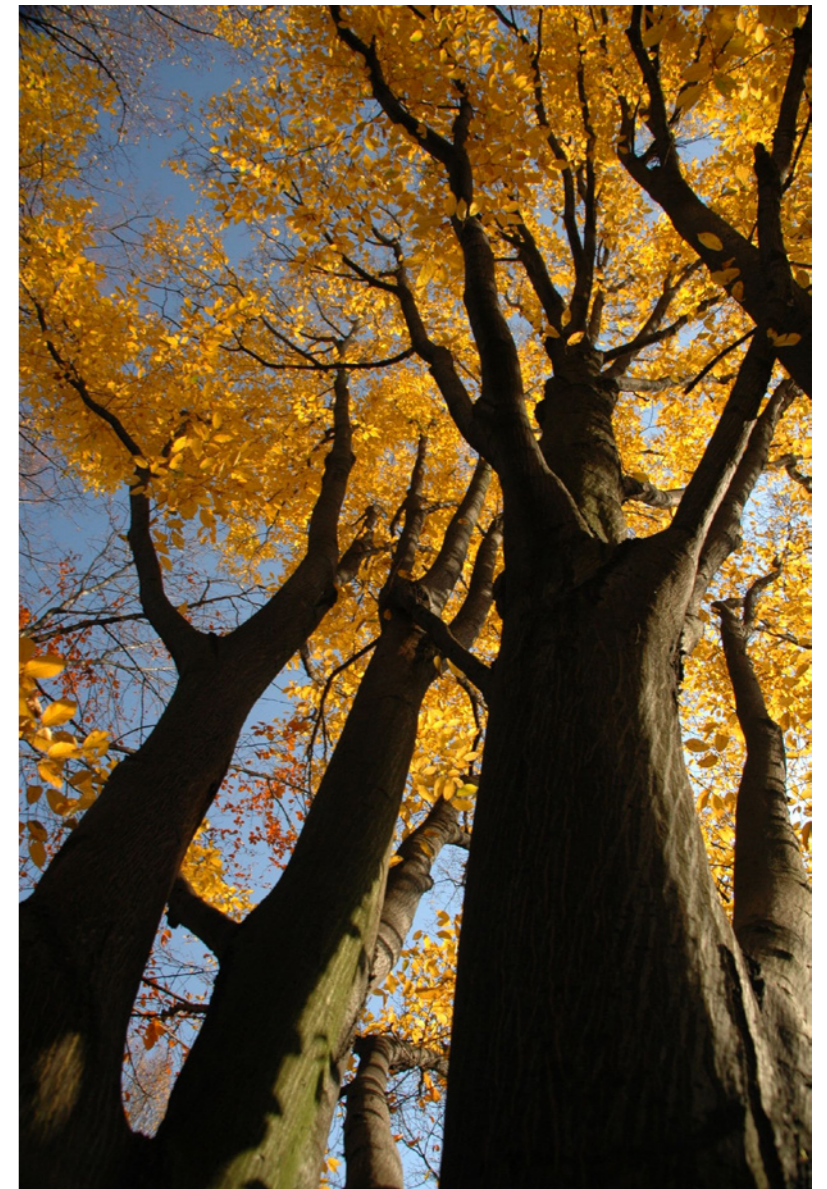
A PTE, KK, Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika 24 előadással, 2 instrukciós kurzus tartásával, ki-

emelkedő létszámmal jeleskedett az eseményen. Emellett szakorvosaink 8 különböző szekcióban láttak el üléselnöki pozíciót, 3 kerekasztal beszélgetésben és 2 szimpóziumban voltak jelen. Megemlítendő a klinikai multidiszciplináris hozzáállását és csapatmunkáját dicsérendő, az orvos kollégák mellett gyógytornász, fizikus, pszichológus illetve logopédus kollégák is kiemelkedő előadásokat tartottak.

dr. Mester Lili szakorvosjelölt
PTE, KK, Fül-Orr-Gégészeti és
Fej-Nyaksebészeti Klinika

Barthó Loránd

Mánfai György

Mánfai György

Mánfai György

Zahn Mária

Mánfai György

A Magyar Immunológiai Társaság 53. vándorgyűlése

A Magyar Immunológiai Társaság 53. vándorgyűlését 2024. október 16-18. között rendezték Kecskeméten. Az esemény kiemelt témái a hagyományoknak megfelelően kapcsolódnak az alapkutatás és a klinikai immunológia néhány különösen izgalmas területéhez.

Idén a háromnapos kongresszus kiemelt témái között szerepeltek az autoinflammáció betegségek kialakulása és az autoimmunitás kérdésköre. A konferencia további főtémái az extracelluláris vezikulák immunológiai vonatkozásai és az RNS alapú vakcináció lehetőségei. A vándorgyűlésen számos rangos hazai és nemzetközi előadótól lehetett érdekes előadásokat hallgatni, többek között *Pardi Norbert* tartott az RNS vakcinákról izgalmas előadást. A felkért előadók mellett a fiatal kutatók nyolc előadás- és két poszterszekcióban kaptak lehetőséget a legújabb eredményeik bemutatására. A kongresszuson számos hazai és nemzetközi cég is képviseltette magát, lehetőséget nyújtva az újdonságok megismerésére. Emellett a konferencia segítette új szakmai kapcsolatok, együttműködések kiépítését is.

A PTE, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet munkatársai a következő előadásokat mutatták be:

- *Dávid Ernszt, Chaimae Nouasria, Béla Kajtár, Martha Skretting Nygard, Zoltán Kohl, Hussain Alizadeh, Zoltán Patonai, Zoltán Kellermayer*: The role of bone marrow adipose tissue in multiple myeloma patients
- *Dávid Szinger, Katalin Böröcz, Daniel Orbán, Diána Simon, Tímea Berki*: Alterations of natural autoanti-

body network in systemic autoimmune rheumatic diseases

- *Ferenc Boldizsár, Katalin Olasz, Szonja Gál, Esam Khanfar, Péter Balogh, Péter Németh, Tímea Berki*: Splenectomy modulates the balance of natural- and pathological autoantibodies in a model of autoimmune arthritis
- *Péter Balogh, Xinkai Jia*: Leukocytes and fat – A greasy affair in lymphoid organogenesis, body cavity immunity and immunopathology
- *Chayeen Brotzki Da Costa, Péter Németh, Péter Engemann*: Investigating DNA methylation dynamics in annelid regeneration (poszter)
- *Rovéna Subicz, Szabina Erdő-Bonyár, Judit Rapp, Katalin Böröcz, Dávid Szinger, Kristóf Filipánits, Tünde Minier, Gábor Kumánovics, László Czirják, Tímea Berki, Diána Simon*: TLR CD180 ligation modulates the expression of complement receptors on B cells in systemic sclerosis (poszter)
- *Szabina Erdő-Bonyár, Judit Rapp, Rovéna Subicz, Kristóf Filipánits, Tünde Minier, Gábor Kumánovics, László Czirják, Tímea Berki, Diána Simon*: TLR CD180 ligation increases type I interferon signaling of B cells in systemic sclerosis (poszter)

*Erdő-Bonyár Szabina egyetemi tanársegéd
Immunológiai és Biotechnológiai Intézet*

10 éves születésnapját ünnepelte a Cochrane Magyarország

Október 17-én ünnepelték a Cochrane Magyarország 10 éves jubileumát. Az esemény a Cochrane Magyarország Tanszéknek az idei évtől helyet adó Grastyán Endre épületében rendezték, melyen az egységgel szoros kutatói kapcsolatokat ápoló, neves külföldi előadók is részt vettek.

A nemzetközi Cochrane-szervezet hazai egysége 2014 óta végez oktató, kutató és kutatásnépszerűsítő munkát a Pécsi Tudományegyetemen. Közel egy évtizedig a Klinikai Központ adott neki otthont; 2024 áprilisa óta az ÁOK önálló tanszékeként működik. Az ünnepségen a Cochrane Magyarország Tanszék munkatársai a tevékenységeikben részt vevő

kollégákkal, valamint a KK, az ÁOK, GYTK és ETK munkatársaival és PhD-hallgatóival, továbbá külföldi kutatópartnerrel közösen ünnepelték a jeles évfordulót.

Az angol nyelvű rendezvényen először *Nyitrai Miklós* dékán köszöntötte a megjelenteket, majd *Decsi Tamás* professzor ismertette, hogyan indult el Magyarországon a bizonyítékokon alapuló orvosláshoz kapcsolódó oktatási tevékenység. Előadását követően *Dr. Lohner Szimonetta*, a Cochrane Magyarország Tanszék jelenlegi vezetője megköszönte *Decsi* professzornak az elmúlt közel egy évtizedben végzett vezetői munkáját. *Dr. Lohner Szimonetta* beszámolt a Cochrane Magyarország Tanszék aktuális tevékenységeiről és jövőbeli terveiről. A külföldi vendégelőadók betekintést nyújtottak a Cochrane által végzett munka sokszínűségébe. A nemzetközi Cochrane-szervezetet *Jörg Meerpohl* professzor, a Cochrane Németország igazgatója képviselte. *Dr. Luz Maria De-Regil*, a WHO képviseletében a világszervezet szakmai ajánlásfejlesztő munkájáról és a bizonyítékok megfelelő összegzésének szerepéről beszélt. *Matthias Briel*, a Bázeli Egyetem professzora a klinikai kutatás javítását célzó módszertani változatok lehetőségeit mutatta be. Az ünnepség jó hangulatú állófogadással zárult.

Másnap és harmadnap a Cochrane Magyarország Tanszék akkreditált, pontszerző továbbképzést szervezett orvosok, gyógyszerészek és egészségügyi szakdolgozók számára „A bizonyítékokon alapuló egészségügyi gondolkodás jelene és jövője” címmel.

Fotó: Verébi Dávid

Az Alapellátási Intézet Oktatástechnikai Készségfejlesztő Kurzusa és a XXXI. Pécsi Oktató Családorvos Találkozó

Szeptember 27-28-án az ÁOK Alapellátási Intézete az oktató családorvosok részére Tutorképző-Oktatástechnikai Készségfejlesztő kurzust és Oktató Családorvos Találkozót rendezett, melynek helyszíne Hosszúhetény-Kövestető volt. Az Alapellátási Intézet 2004 óta szervez a rendszerbe újonnan belépő oktató családorvosoknak oktatástechnikai, kommunikációs tréninget, az idei a 11. alkalom.

A kurzus ötletét és programját az EURACT (European Academy of Teachers in General Practice) által 2004 májusában Zakopanében megszervezett „Teaching of Teachers” című kurzus adta, amelyen mind a négy magyarországi orvoskarról egy-egy családorvos oktató vett részt. Ezt követően közös munkával megtörtént a tananyag alkalmazása a magyar viszonyokhoz. 2018-ban az EFOP-1.8.0. programmal, szintén a négy egyetem családorvosi tanszékeinek az együttműködésével, elkészült az „Oktatástechnikai kézikönyv családorvosok részére” című kiadvány, amely aktualizálta a tréning tananyagát is. A kurzus célja az oktatás minőségének növelése a magyarországi oktató háziiorvosi praxisokban, a tutorok oktatói felkészültségének javításával. További cél volt, hogy olyan oktatási módszereket és segédanyagokat adjunk tovább, melyek egységes irányelvek alapján emelik családorvos oktatóink tudásszintjét. Végül, de nem utolsó sorban lehetőséget kívántunk adni az ország különböző részein dolgozó oktató családorvosoknak a találkozásra, beszélgetésre, feltöltődésre.

Az oktatástechnikai tréningen 19, a rendszerbe újonnan belépő, oktató családorvos vett részt a Dél-Dunántúl egész területéről. Az előadásokat a pécsi Alapellátási Intézet oktatói alkották (dr. Heim Szilvia, dr. Oberling János, dr. Rinfel József, dr. Princz János, dr. Várnai Réka, dr. Varga Péter), valamint meghívott előadóként dr. Forrai-Werling Márta képviselte a PTE, ÁOK, Szak- és Továbbképző Központot. A másfél napos programon 7 szekcióban, 15 órán át tartott, amely a következő fontos témaköröket ölelte föl: 1. Ki a jó családorvos oktató?, 2. A praxis szervezése a rezidensképzésre, 3. A háziiorvos szakképzés specifikumai, 4. A rezidens, mint tanítvány. Tanulási stílusok, 5. Oktatási módszerek, 6. Orvosi kommunikáció, 7. Ellenőrzés és értékelés. Az előadások és prezentációk mellett alkalmazott újszerű oktatási módszerek (kiscsoportos foglalkozások, szituációs és csoportépítő játékok, SWOT analízis, brainstorming) bevonása igazán jó hangulatú, konstruktív csapatmunka kialakulását tették lehetővé. A nap végén borkóstolóval egybekötött vacsora zárta a programot, ahol az oktatók is csatlakoztak a tréningen résztvevő csapathoz.

Másnap, szombaton rendeztük a XXXI. Pécsi Oktató Családorvos Találkozót. A programot dr. Csikós Ágnes, az Alapellátási Intézet igazgatójának köszöntő szavai nyitották meg, majd dr. Czopf László oktatási dékánhelyettes és dr. Forrai-Werling Márta köszöntötte a megjelent közel 80 családorvos kollégát. A találkozó programja „Az év oktató családorvosa” díj átadásával indult, melyet az idén dr. Madaras Krisztina oktató családorvos vehetett át, sokéves példaértékű tutori-oktatói tevékenységéért. A díjazott előadással mutatta be inspiráló pályafutását. Ezt követte az államvizsga-dolgozatra felkészítő oktatók részére az elismerő oklevelek átadása. A

délelőtti program dr. Czopf László dékánhelyettes „A családorvoslás integrációja a klinikai ellátó rendszerbe” című előadásával folytatódott, majd dr. Forrai-Werling Márta előadása következett, melyben a háziiorvosi szakképzés specifikumairól, aktualitáskihívásairól beszélt. Ezt követően az oktatás fő területeit érintő prezentációk következtek. Dr. Várnai Réka a tudományos diákköri kutatói munka és a szakdolgozatírás konzulensi feladatait mutatta be, dr. Heim Szilvia a graduális képzést érintő aktuális kérdésekről beszélt. A szakorvosképzés, rezidensi program aktuális feladatairól dr. Rinfel József, dr. Pátri László és Sági Eszter igazgatási ügyintéző, rezidenskoordinátor tartott előadást. Ezt követően kerekasztal-beszélgetésre került sor a szakképzés és a Háziiorvosi Hatásköri Lista kapcsolatáról, feladatairól. A beszélgetés résztvevői dr. Princz János intézeti főorvos, oktató családorvos-koordinátor, dr. Forrai-Werling Márta, a Szak és Továbbképző Központ igazgatója, dr. Békássy Szabolcs országos kollegiális vezető főorvos és dr. Szabó János a szakmai kollégium háziiorvostan tagozatának elnöke voltak.

A kétnapos tréning és találkozó lehetővé tette, hogy a családorvosi szakmát oktató tutorok naprakész ismeretekkel és megfelelő készségekkel rendelkezzenek a szakorvosjelöltek és az orvostanhallgatók magas szintű képzésének megvalósításához. A régi ismerősök vagy éppen újonnan megismert kollégák kellemes baráti beszélgetései és szakmai eszmecseréi lehetővé tették a megfelelő oktatói motiváció kialakítását. A program végén egyértelműen pozitív visszajelzésekkel, sok jó élménnyel és további oktatói munkánkat segítő számos új ötlettel, hasznos tapasztalattal zártuk a programot.

Dr. Heim Szilvia
PTE, Általános Orvostudományi Kar,
Alapellátási Intézet

„Öröm volt látni, ahogyan az aula megtelt étellel, mosollyal”

A pécsi orvoskar stratégiai tervének, a PotePillars-nak egyik fontos eleme a Well-being koncepció. Ennek részeként október 9-én a Visegrádi Alap által finanszírozott well-being expót, 10-én a well-being konferenciát rendeztek az ÁOK-n, így mindkét nap a „jóllét” jegyében telt. Az első napon színes programokkal mutatták be, hogy miként lehet kiegyensúlyozottabbá és energikusabbá tenni a mindennapokat. A rendezvény második napján megosztották a jóllétről folytatott tudományos kutatásaik tapasztalatait, sőt ötletekkel és jó gyakorlatokkal is gazdagították a résztvevőket. A tartalmas és hangulatos együttlét megvalósítását az ÁOK well-being csapata segítette, az expó létrehozásában a Marketing- és Kommunikációs Osztály munkatársai vállaltak oroszlánrészt. A „Promoting the well-being concept at medical and public sector of the Visegrad Region Visegrad Fund” pályázat megálmodói és megvalósítói **dr. Varga Zsuzsanna** – aki a projekt szakmai, egyben a PotePillars Well-being pillérének vezetője – és **dr. Gács Boróka**, az orvoskar Pszichológiai Konzultációs Szolgálatának szakmai irányítója voltak.

„A kétnapos programsorozat első eleme a well-being expó volt, amit azzal a céllal rendeztünk, hogy a kar hallgatóinak és munkatársainak megmutassuk, milyen sokszínű lehet a jóllét fogalma és jelentése, valamint mennyire sokféle módon jelenik ez meg a pécsi orvosképzőn. Nemcsak azért volt értékes esemény, mert kellemes hangulatot varázsoltak az aula közepén pingpongozó hallgatók és a well-being színében pompázó virágok, hanem azért is, mert most először kapott a téma időt és teret arra, hogy foglalkozzunk vele, éljük meg egymás jólléti pillanatait, egyben közvetítsük a kar vezetőségének üzenetét is, mely szerint az ÁOK stratégiai tervének, a PotePillars-nak fontos ez a pillére is” – nyilatkozta dr. Varga Zsuzsanna. Mint mondta, a programsorozat második eleme

Fotó: Kerekes Film & Fotó

során a tudományok felé nyitottak, interdiszciplináris megközelítéssel vizsgálva a témát, a 2023-ban elnyert Visegrad Fund pályázat záróelemeként. A konferencián a jóllét fogalmát és szerepét taglalták, mélyítették el az orvoskarok hallgatói és munkatársai, továbbá a visegrádi régió közemberei számára. Az együttlét lehetőséget kínált arra, hogy a szakemberek megosszák tapasztalataikat, ötleteiket és legjobb gyakorlatait is a jólléti programok fejlesztése érdekében.

„Öröm volt látni, ahogyan az aula megtelt étellel, mosollyal, kacagással. A hallgatók kötetlenek és jókedvűek voltak, a programok sokakat vonzottak, ahogyan a konferencia is. A résztvevők száma meghaladta a várakozásokat, mert közel 250 fő regisztrált, ami jelzi, hogy a téma időszerű és fontos itthon és külföldön is. A hibrid formájú rendezés lehetőséget teremtett arra, hogy online is csatlakozni lehessen. Ugyan a pécsi orvoskaron rendeztük, mégis sokféle szakterületről érkeztek érdeklődők: voltak előadónk a műszaki-, természet-tudományi-, bölcsészettudományi, közgazdasági- és jogtudományi karokról, továbbá a közsférából is” – összegezte dr. Gács Boróka.

A programrészek sikere kapcsán elmondták, hogy az expón a pingpongasztal köré gyűltek a legtöbben, de sokan kóstoltak smoothie-kat, érdeklődtek a társasjátékok és a Your-life pultja iránt is. Elégedetten nyugtázták, hogy a Pszikon standjánál is számos hallgató töltött ki szűrőtesztet a mentális egészségére vonatkozóan, ami segíthet abban, hogy ha netán baj van, azt időben észleljék. Egyedülálló módon a könyvtár is képviseltette magát, és sok fotó is készült a selfie-ponton. A konferencián leginkább a „Health and well-being” és a „Well-being at the workplace” szekciók érdekelték a jelenlévőket, és főként azok az előadások, amik a jó gyakorlatokról illetve a well-being valamely elemének tudományos megközelítéséről szóltak. Kiemelték, hogy a plenáris előadások között két különleges is szerepelt: az egyikben a Cambridge-i Egyetem, a másikban az ausztrál Sunshine Coast University jólléti tapasztalatairól meséltek a szakemberek.

A szép számmal kiállított, összesen 33 poszter is fontos témákat elevenített fel: olvasni lehetett a visegrádi régió szervezeteinek működéséről és hatékonyságáról, az erdei séta jóhatásairól, valamint a pécsi orvoskar hallgatói jóllétre vonatkozó, fókuszcsoporthoz kutatásának eredményeiről is. A plenáris előadások mellett öt szekcióban foglalkoztak a jóllét és az egészség, a mentális egészség és a jóllét, a munkahelyi jóllét, a jóllét és a főként építészeti szempontú fenntarthatóság, továbbá a jóllét és az oktatás témakörével.

„A projekt sikerén felbuzdulva a három ország képviselőivel a jövőben is tervezzük az együttműködést, támogatva a jóllét előmozdítását és a párbeszédet a visegrádi régióban. A szakmai kapcsolódásoknak köszönhetően már most is számos intervenciós és kollaborációs lehetőséget látunk” – fogalmazott dr. Varga Zsuzsanna. A projekt koordinátorai fontosnak tartották hozzátenni, hogy a kétnapos program csapatmunka volt, hála a Magatartástudományi Intézetben velük közvetlenül dolgozó munkatársaknak, akikkel folyamatosan tevékenykednek azon, hogy a mindennapokban is tegyenek a

pécsi orvoskaron élők jóllétéért.

További fotók, videó.

Schweier Rita

Balassa Nap

A Balassa Napon, 2024. október 17-18-án rendeztük a Tolna Vármegyei Balassa János Kórház fiatal rezidens és szakorvosainak, valamint szakdolgozóinak tudományos fórumát, a Balassa-pályázat előadásaira, ahol 17 orvos és 9 szakdolgozó, összesen 26 pályamunkát mutatott be. Mindkét napon élénk érdeklődés kísérte az előadókat, akik felkészülten álltak ki a munkatársak és a zsűri elé. A kétnapos verseny eredményhirdetésére október 19-én, a Balassa Nap ünnepélyes díjátadóján került sor.

A tudományos díj

Orvosi kategória

1. *Dr. Szántó Árpád*, az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Osztály szakorvosa, „Hungarian Buhera”, avagy hatásos-e kórházunkban a műtétek alatti betegmelegítés?”,
2. *Tóth Zsófia* pszichológus, Gyermek és Ifjúságpszichiátriai Gondozó, „Átmeneti terek – az online tér és a terápiás tér találkozása” és
3. *Dr. Nagy Zsuzsanna Zsófia*, a Bőrgyógyászati Osztály rezidense, „...de mi okozza?” című pályamunkájával.

Szakdolgozói kategória

1. *Patai Márta*, a Radiológiai Osztály diplomás képződiagnosztikai analitikusa, „A multiparametrikus MR-vizsgálat szerepe a prosztatadaganatok diagnosztikájában”,
2. *Broviacné Stallenberger Anita*, a kórház Védőnői Szolgálatának védőnője, „Regulációs zavarokkal küzdő gyermekek kezelése” és
3. *Pálfi Dóra*, a II. sz. Belgyógyászati Osztály okleveles dietetikusa, Nutritionday program ismertetése, avagy egy világméretű kezdeményezés bemutatása az alultápláltság elleni küzdelemről az egészségügyi intézményekben” című pályamunkájával.

A Magyar Orvosi Kamara Tolna Megyei Területi Szervezete által felajánlott **különdíjat** *dr. Czigány Diána Gréta*, a Tüdőgyógyászati Osztály szakorvosa kapta, „Tapasszal tapasztalatlanul. Az erős opioid típusú analgetikumok használata kórházunkban” című előadásáért. A közönségdíjra több mint kettőszáz szavazat érkezett, végül az elismerést szoros versenyben az orvos kategória második helyezette, Tóth Zsófia pszichológus nyerte el. A Tolna Vármegyei Balassa János Kórház szintén többéves hagyományokkal rendelkező „Év közleménye” díját, Dr. Égi Fruzsina, a Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Osztály szakorvosa vihette haza, „Bőrön elhelyezkedő, metasztatizáló fej-nyaki laphámcarcinómák onkológiai szemléletű kezelésének jelentősége” című, a Fül-orr-gégegyógyászat 2024. LXX. évfolyam 1. számának 26-30. oldalán megjelent cikkével.

A zsűri tagjai voltak

Dr. Harangi Ferenc PhD, a Gyermekgyógyászati Osztály nyugalmazott főorvosa,

Dr. Balikó Anett PhD, a Hematológiai Osztály adjunktusa,

Dr. Bata András Gábor PhD, a Traumatológiai-Ortopédiai osztály szakorvosa és

Kárpáti Veronika egyetemi okleveles ápoló, fekvőbeteg-ellátásért felelős ápolásiigazgató-helyettes voltak, akiknek

nem volt könnyű dolga az izgalmas és gondolatébresztő prezentációk értékelésével. A díjazottak – két kivétellel – valamennyien a PTE, ÁOK-n illetve ETK-n szereztek diplomájukat.

A szekszárdi kórház alapításának évfordulója és névadója, a tolna vármegyei születésű Balassa János tiszteletére tartott rendezvénysorozat szombati napja már az ünnep jegyében telt. A kórházi kápolnában tartott ökumenikus istentiszteletet követően, a Babits Mihály Kulturális Központ rendezvénytermébe folyamatosan érkeztek a munkatársak, családtagok és a meghívott vendégek. A délelőtti programot *dr. Péter Ádám* orvos-alezredes, az Észak-Pesti Centrumkórház – Honvédkórház, Központi Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Osztály osztályvezető főorvosának „Veszélyek kora régen és most – katonai orvosi szemelvények” című lenyűgöző előadása indította. Ezt követte „Egy gyermekgyógyász barangolásai – 4×17 év” címmel, *dr. Harangi Ferenc*, a Tolna Vármegyei Balassa János Kórház nyugalmazott gyermekgyógyász osztályvezető főorvosának izgalmas életmű-eladása. *Tóth Annamária*, a kórház Védőnői Szolgálatának tolnai, körzeti védőnője „Tavaszi remény” című, a MESZK Tolna Vármegyei Szervezete jubileumi irodalmi pályázatán díjnyertes, a védőnői hivatás örömeit és kihívásait összegző, megható írását olvasta fel. A délelőtti programot a Hangadó Énekegyüttes 27 tagú Afázia kórusának megható műsora zárta. Az együttes tagjai egytől-egyig stroke-on átesett emberek, akik a betegségük következtében kisebb-nagyobb mértékű nyelvi zavarokkal élnek. Ez azonban egy cseppet sem hátráltatja őket abban, hogy együtt csodálatosan énekeljenek.

A délutáni program kezdetén a jelenlévők megemlékeztek Tolna vármegye 2-es számú választókerületének október 17-én váratlanul elhunyt országgyűlési képviselőjéről, *Potápi Árpád Jánosról*, valamint a 4. sz. Belgyógyászati Osztály volt osztályvezetőjéről, a 87 évesen elhunyt *dr. Tornóczki János* főorvos úrról. *Dr. Pátri Eszter* vármegyei tisztifőorvos, *Orbán Attila* a vármegyei közgyűlés elnöke, valamint *Fusz György* alpolgármester köszöntő gondolatait követően *Kis Zoltán* főigazgató értékelte a kórház elmúlt évének nehéz és kihívásokkal teli időszakát. Lendületes, humorral átszótt, komoly témákra is kitérő beszédében büszkén említette meg a Balassa pályázaton induló, valamint a díjazott és kitüntetett munkatársak nagyszerű hozzáállását, és kifejezte reményét, hogy a Balassa Nap versenyei és programjai az összetartozást erősítették orvosok és szakdolgozók között. A főigazgatói beszéd után következett a tudományos verseny eredményhirdetése, ezt követően az intézmény vezetése elismerések átadásával ismerte el legkiválóbb dolgozóinak munkáját, majd sor került nyolc új adjunktusi és egy főorvosi kinevezés átadására.

A Balassa Nap kitüntetettek

Balassa díj

Orvosi kategória: *dr. Hatházi Andrea Erzsébet* főgyógyszerész, Intézeti Gyógyszertár

Szakdolgozói kategória: *Novotni József* gépkezelő, Asepta

Háttér kategória: *Orbán Judit Valéria* élelmezési ügyintéző, Élelmezési Osztály

Kollektíva kategória: *Laboratóriumi Diagnosztikai Osztály*

*Főigazgatói dicsérek**Dr. Papp Emese Sára* rezidens, Gyermekgyógyászati Osztály*Nagy Tímea* adminisztrátor, Sebészeti Osztály*Horváth Katalin* ambuláns nővér, Szemészet ambulancia*Sági-Máthé Viktória* intenzív szakápoló, SBO*Audiológiai szakrendelő kollektívája: dr. Tumpekné Gombay Tímea, Bácskai Erzsébet és Bodai Eszter**Dr. Ulrich Gabriella* osztályvezető főorvoshelyettes, III. sz. Belgyógyászati Osztály*Dr. Rábóczki Bettina* rezidens, III. sz. Belgyógyászati Osztály*Dr. Cseh Judit* főorvos, Fertőző Osztály*Dr. Galambos Éva* adjunktus, Fertőző Osztály*Tüdőgyógyászati Osztály kollektíva**„Az Év rezidense”**Dr. Hévízi Endre Zsombor*, I. sz. Belgyógyászati Osztály (kardiológia, nefrológia)*Főorvosi kinevezés**Dr. Horváth Gina Franciska* főorvos, Radiológiai Osztály*Adjunktusi kinevezések**Dr. Czigány Diána Gréta* szakorvos, Tüdőgyógyászati Osztály*Dr. Maláti Éva* szakorvos, I. sz. Belgyógyászati Osztály*Dr. Bata András Gábor* szakorvos, Traumatológia-Ortopédia Osztály*Dr. Borsody Bálint Gergely* szakorvos, Sebészeti osztály*Dr. Csökö Gábor Norbert* szakorvos, Sebészeti Osztály*Dr. Greksa Dávid* szakorvos, Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Osztály*Dr. Kalinics Péter* szakorvos, Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Osztály*Dr. Pálmai Péter* szakorvos, Sebészeti Osztály

Fotók (teol.hu):

Pannon Tudományos Nap

Október 22-én, immáron 20. alkalommal rendezte az MTA Pécsi és Veszprémi Területi Bizottsága (PAB és VEAB) az egynapos, multidiszciplináris tudományos konferenciát, a Pannon Tudományos Napot a PAB székházában.

Az esemény lehetőséget ad a fiatal kutatóknak, hogy az elmúlt évben elért tudományos eredményeiket bemutassák. Emellett, a már PhD-fokozatot szerzett, doktori kutatási témájukat előadó fiatal kutatók közül a PAB és VEAB tagjaiból álló bizottság által legjobbnak értékelt kutatók díjazásban részesültek.

Továbbá, a Pannon Tudományos Díjat is átadták, amelyet a PAB és VEAB kezdeményezésére a Paksi Atomerőmű alapított 2010-ben a dunántúli régióban tevékenykedő, jelentős kutatási eredményt elérő kutatók elismerésére. A **Pannon Tudományos Díjat** 2024-ben *Mátyás Csaba* akadémikus vehette át.

A rendezvényen a PTE Klinikai Gyógyszerészeti Intézetéből *dr. Faisal Zelma* kórházi-klinikai szakgyógyszerész bemutatta a Transzlációs Idegtudományi Nemzeti Laboratórium projekt keretein belül megvalósuló, *Botz Lajos* professzor által vezetett munkacsoport eredményeit „A gyógyszerelés strukturált elektronikus dokumentálásának kritériumrendszere a terápiás eredmények optimalizálása érdekében” címmel. *Tárnai Viktória*, a PTE Biofizika Intézetének egyetemi tanársegédje előadást tartott a „Membrán nanocsöveken keresztül megvalósuló lizoszómális transzport vizsgálata” című kutatásáról. *Ragoncsa Gáborné dr. Nagy Zsófia*, a PTE Laboratóriumi Medicina Intézetének rezidens orvosa „Az Alzheimer betegség metabolikus hátterének vizsgálata sejtes modellen” című előadását mutatta be. *Dr. Vörös Dávid*, a PTE, Élettani Intézet PhD-hallgatója „Az intraamygdaloid oxitocin magatartási hatásai neurotipikus és autisztikus jeleket mutató patkányokon” című előadásában ismertette kutatási eredményeit.

Immunológia Napja a Magyar Tudomány Ünnepe

Az MTA a „Magyar Tudomány Ünnepe” alkalmából immár 21 éve tartja rendezvénysorozatát november hónapban. A 2024-es év mottója a „Tudományos tanácsadás a társadalom szolgálatában” címet viseli.

Ez alkalomból az MTA Pécsi Akadémiai Bizottság Székházában 2024. november 6-án a PTE, KK Immunológiai és Biotechnológiai Intézete megrendezte az immár hagyományos „Immunológia Napot”. Az intézet elkötelezett, hogy népszerűsítse a tudományt a fiatalok körében, ezért meghívást kaptak a pécsi gimnáziumok érdeklődő diákjai, pedagógusai. Ők három szakember előadását hallgathattak meg az immunológia aktuális kérdéseiről. Először a PTE, KK, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézet egyetemi docense, *dr. Mikó Éva* „A mikrobiom és az immunrendszer kapcsolatáról” beszélt, majd az Immunológiai és Biotechnológiai Intézet két oktatója

adott elő. *Dr. Németh Péter* professzor interaktív beszélgetésben szólította meg a diákokat a „Mik is azok az immunoglobulinok és mi a szerepük?” témakörben, majd *dr. Kellermayer Zoltán* adjunktustól arra kaphattak választ, hogy „Hogyan befolyásolja az immunválaszt a zsírszövet?”.

A témák iránt annyira érdeklődők voltak a fiatalok, hogy számos kérdést is megfogalmaztak, és kifejezték igényüket további hasonló rendezvényre. A visszajelzések arról tanúskodnak, hogy megvalósult célunk: a tudomány világa nyitott legyen a felnövekvő generációk számára azzal, hogy kutatóktól közérthető módon hallgassanak a tudományos eredményekről és az őket érdeklő témák kutatási hátteréről.

Dr. Horváth Andrea
PTE, KK, Immunológiai és Biotechnológiai Intézet

Pécsett kezdődött a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénytársorozat

A tudományban nincsenek határok, csak új kérdések és megoldások – ennek a gondolatnak a szellemében kezdődött meg november 4-én, a PTE Halasi-Nagy József Aulájában az MTA Magyar Tudomány Ünnepe novemberi rendezvénytársorozata, melyen a kiemelkedő tudományos tevékenységet végző szakembereket is köszöntötték.

A Magyar Tudomány Ünnepe hivatalosan 2003 óta létezik, de a rendezvény egy 200 éve élő hagyományt folytat. Az idei ünnep mottója: „Tudományos tanácsadás a társadalom szolgálatában”, amely az MTA társadalmi felelősségére és kötelezettségeire utal.

Dr. Erdei Anna, az MTA főtitkárhelyettese a megnyitó beszédében, hangsúlyozta: a tudomány nem csupán a világ pontosabb megismeréséről szól, hanem a kor legsürgetőbb problémáinak a megoldásában is aktívan részt kell vállalnia. A PTE rektora, *dr. Miseta Attila* a beszédében kifejtette, hogy a tudomány finanszírozása és a tehetséges fiatal kutatók elvándorlása komoly kihívásokat jelent, ám hálával emlékezett azokra, akik jelentősen hozzájárultak a hazai és nemzetközi tudomány fejlődéséhez. *Dr. Freund Tamás*, az MTA elnöke az ünnep kapcsán elmondta, hogy a Magyar Tudomány Ünnepe nemcsak az eredmények bemutatására, hanem a közjó érdekében végzett munka hangsúlyozására is szolgál. Kiemelte: hivatásuk, hogy hiteles tudományos eredményekre alapozva szolgálják a társadalmat, és a Magyar Tudomány Ünnepe ennek a szolgáltatásnak fontos része. Beszédet mondott *Zag Gábor*, Pécs város önkormányzati képviselője, korábbi kulturális ügyekért felelős alpolgármester is, majd *dr. Kemenesi Gábor* egyetemi docens, a PTE, Szentágotthai János Kutatóközpont Virologiai Kutatócsoportjának vezetője tartott előadást „A virológia 100 éve a járványok tükrében” címmel.

A nyitóünnepségen díjat kaptak a Pécsi Akadémiai Bizottság által elismert kutatók, oktatók is. A legmagasabb elismerést, a **PAB Ezüst Plakettjét** a 2024-ben tragikusan fiatalon elhunyt *dr. Jakab Ferenc* virológusnak, az MTA doktorának, a PTE Természettudományi Kara egyetemi tanárának, rektorhelyettesnek, a Virologiai Nemzeti Laboratórium vezetőjének, a Pécsi Akadémiai Bizottság Biológiai Szakbizottsága tagjának ítelték posztumusz a virológia területén folytatott, nemzetközileg is kiemelkedő eredményeinek méltatására, valamint a Szentágotthai János Kutatóközpontban létrehozott virológiai labor megalakításáért, a Nemzeti Virologiai Laboratórium vezetőként betöltött szerepvállalásáért, az oktatásban, az egyetemi képzésben tett fáradhatatlan erőfeszítéséért, a SARS-CoV-2 világjárvány idején a hazai járványvédelemben és a vírus nemzetközi szintű tudományos megismerésében, illetve a hazai köztájékoztatásban tett érdemeiért.

A vidéki tudományos élet kiemelkedő teljesítést nyújtó, fiatal kutatói közül a szakbizottságok javaslatára a Pécsi Akadémiai Bizottság elnöksége **PAB Tudományos Díjat** adományozott *dr. Balázs Viktória Lillának*, a PTE, Gyógyszerésztudományi Kar Farmakognóziái Intézete egyetemi adjunktusának, a Pécsi Akadémiai Bizottság Gyógyszer-

Elnökség

Dr. Kemenesi Gábor

Dr. Balázs Viktória Lilla átveszi a PAB Tudományos Díját dr. Kovács L. Gábortól, a PAB elnökétől

zeti Munkabizottsága tagjának a természetes eredetű antibakteriális és biofilmgátló hatóanyagok felfedezésére irányuló kutatásokban, illetve több antibiotikummal szemben rezisztenciát mutató, természetes hatóanyagok megtalálása, kutatása, továbbá a nozokomiális fertőzésekben előforduló mikroorganizmusok kutatása terén elért eredményeiért.

További díjazottak, fotók, videó.

univpecs.com

Intervenciós Radiológia Szimpózium

Az idei Pécsi Intervenciós Radiológia Szimpóziumot (PIRS) október 24-25. között rendezték meg, aminek a PAB Székháza adott otthont. A konferenciát a Magyar Cardiovascularis és Intervenciós Radiológiai Társaság (MACIRT) és a PTE, Orvosi Képzőközpont Klinikai (OKK) szervezte közösen. A főbb témák az alsó végtagi intervenciók és az onkointervenció voltak.

Az első napon lehetőségünk nyílt az előadások hallgatása mellett betekintést nyerni az európai szinten elismert intervenciós radiológus, *Mariano Palena* gyakorlatába, hiszen most első alkalommal a PTE, OKK angiográfiai laborjából élő streaming zajlott a konferenciateremben, így láthattuk valódi betegellátás során a Mariano által alkalmazott technikákat és megoldásokat. A klinikánkról több kiemelkedő előadást hallhattunk mind a két nagy témakörben: *Tóth Arnold*, *Végh Eszter*, *Nagy Csaba* és *Gáspár Tamás* adott elő. A szakdolgozók részéről is hallhattunk érdekes előadásokat, tőlünk *Lugosi Dávid* kolléga szerepelt. Az előadásokon kívül hands-on trainingre is volt lehetőség; jetstream aterektómiás eszközt és crioablációs elektródákat lehetett kipróbálni különböző modelleken. Az első napi program után közös vacsorán búcsúztatta a MACIRT közössége a nyugdíjba készülő *Battyáni István* tanár urat.

A második napon zajlottak az onkointervenciós előadások, majd ezek után a konferenciát székházban ebédrel zártuk. Jövőre folytatjuk!

Kalmár Péter
PTE, OKK

A Kari Tanács 2024. október 3-i ülésének és 2024. november 6-7-i online döntéshozatali eljárásának határozatai

30/2024. (10.03.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa az alábbi szavazati eredményekkel támogatta a professzor emeritus címek adományozását:

Név	Igen	Nem	Tart.
Dr. Arató Endre PTE, KK, Érsebészeti Klinika	80	0	1
Dr. Kőszegi Tamás PTE, KK, Laboratóriumi Medicina Int.	81	0	0

31/2024. (10.03.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az Onkológiai nem önálló tanszék alapítását.

32/2024. (10.03.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Védelmi Kutatások Központ nem önálló tanszék alapítását az Orvosi Népegészségügyi Intézetben.

33/2024. (10.03.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta az Orvosi Népegészségügyi Intézetben belül működő nem önálló Népegészségügyi és Epidemiológiai Tanszék névváltoztatását Életmórvostani és Prevenációs Tanszékre.

34/2024. (10.03.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag elfogadta a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kar Pannónia Ösztöndíjprogramra tett javaslatot.

35/2024. (10.03.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag támogatta a német nyelvű nulladévs bevezetését.

36/2024. (10.03.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa egyhangúlag támogatta a Fogorvostudományi Kar alapítását.

37/2024. (11.07.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa 66 igen 1 nem 0 tartózkodás mellett támogatta a PTE, ÁOK egészségtudományi szakfordítótolmács (angol), nappali képzés kivezetését.

38/2024. (11.07.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa 64 igen 2 nem 1 tartózkodás mellett támogatta a PTE, ÁOK egészségtudományi szakfordítótolmács (angol), levelező képzés kivezetését.

39/2024. (11.07.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa 64 igen 2 nem 1 tartózkodás mellett támogatta a PTE, ÁOK humán orvos-, gyógyszerész- és egészségtudományi szakfordító és szaktolmács levelező képzés kivezetését.

40/2024. (11.07.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa 63 igen 2 nem 2 tartózkodás mellett támogatta a PTE, ÁOK orvosi biotechnológia nappali képzés kivezetését.

41/2024. (11.07.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa 63 igen 1 nem 3 tartózkodás mellett támogatta a PTE, ÁOK migrációs egészségügyi, nappali képzés újra szervezés melletti újraindítását.

42/2024. (11.07.) számú határozat: Az Általános Orvostudományi Kar Tanácsa 64 igen 1 nem 2 tartózkodás mellett támogatta a PTE, ÁOK migrációs egészségügyi, levelező képzés újra szervezés melletti újraindítását.

Számos eredményt hozott „Az agy működésének és betegségeinek vizsgálata” című multidiszciplináris kutatás

Az agy működésének és betegségeinek megértése az egyik legfontosabb kihívás az orvostudomány területén. A téma multidiszciplináris megközelítést igényel, ezért 2022-ben a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara, Gyógyszerésztudományi Kara, Klinikai Központja és Természettudományi Kara közösen kezdett kutatásba, hogy feltárja az idegrendszer működésének és betegségeinek alapvető mechanizmusait, valamint új terápiás lehetőségeket fejlesszen a neurodegeneratív, agyi-érrendszeri, baleseti és gerincbetegségek kezelésére. A vizsgálatokat 2025-ig 26 kutatócsoport végzi hálózatos egységben, az Innovációs és Technológiai Minisztérium „Tématerületi Kiválósági Program 2021 Egészség Alprogram” finanszírozásában, több mint 1,4 milliárd forintos támogatással, Dóczi Tamás professzor szakmai vezetésével.

A projekt az agy különböző molekuláris, sejtszintű és viselkedésszerű funkcióira összpontosít. A kutatók kiemelten vizsgálják az agy fejlődését, öregedését, a kognitív folyamatok biológiai alapjait, valamint a neurodegeneratív betegségek, például az Alzheimer-kór molekuláris mechanizmusait és terápiáit. A kutatás kilenc fő célpontot érint, amelyek lefedik az idegrendszeri betegségek széles spektrumát. Ezek közé tartozik az agyi plaszticitás és neuroprotektív kutatása, a klinikai humán agytérképezés, a gyógyszerfejlesztési célpontok keresése, a látásdiagnosztika és látásterápia, a pszichiátriai kórképek, a neurodegeneratív betegségek, a baleseti és érrendszeri agysérülések, valamint a hallás- és mozgásjavító implantátumok fejlesztése.

A kilenc fő kutatási célpont

1. Idegrendszeri alkalmazkodóképesség és neuroprotektív mechanizmusok

Az idegrendszer alkalmazkodóképessége és neuroprotektív mechanizmusai kiemelkedő kutatási területek. Az e téren folytatott vizsgálatok célja a különböző neurológiai állapotokhoz kapcsolódó morfológiai és funkcionális eltérések megértése.

- **Ábrahám Hajnalka** kutatásai az epilepsziával kapcsolatos morfológiai eltérésekre fókuszálnak, feltárva, hogyan befolyásolják ezek az eltérések a betegséget.
- **Kovács Gergely** az ösztrogén és a PACAP (az agyalapi mirigy adenilát-ciklázát aktiváló peptid) neuropeptidok neuroprotektív hatásait vizsgálja Parkinson-kóros és hipotalamikus neuronokban, azaz azt, hogyan védhetik meg ezeket a neuronokat a degeneratív folyamatoktól.
- **Varga Csaba** az entorhinális kéreg kevésbé ismert inter-neuronjaira összpontosít, célja a neuronális hálózatok működésének jobb megértése.

2. Humán agytérképezés

A humán agytérképezés célja az emberi agy struktúráinak és funkcióinak részletes feltérképezése, ami segíthet a neurológiai betegségek diagnosztizálásában és kezelésében.

- **Janszky József** a túlzott internethasználat idegrendszeri következményeit vizsgálja, különösen az addikciós mechanizmusokat és a mentális fáradtságot, felfedve, hogyan befolyásolja a modern technológia a mentális egészséget.
- **Orsi Gergely** az MR képalkotó eljárások fejlesztésén dolgozik, célja, hogy a neurológiai betegségek patomechanizmusait mélyebben megértsék, ezáltal javítva a diagnózisok pontosságát.

3. Gyógyszerkutatás

A gyógyszerkutatás az új terápiás célpontok azonosítására és a krónikus fájdalom, valamint a neuroinflammáció mechanizmusainak megértésére összpontosít.

- **Helyes Zsuzsanna** a TRP-csatornákat (transient receptor potential) vizsgálja fájdalomérzékelési mechanizmusokban, azaz azt, hogyan járulnak hozzá ezek a csatornák a fájdalom érzékeléséhez és kezeléséhez.
- **Pintér Erika** a TRPA1-receptor neurodegeneratív betegségekben betöltött szerepét kutatja, feltárva, hogyan befolyásolja ez a receptor a betegség lefolyását.
- **Hernádi István** preklinikai modelleket fejleszt a kognitív teljesítmény és a neurodegeneratív zavarok vizsgálatára, lehetővé téve a jövőbeli terápiák tesztelését.

Ezek a kutatások hozzájárulnak az agy működésének és patológiáinak mélyebb megértéséhez, új terápiás lehetőségek kidolgozásához, valamint a neurodegeneratív betegségek hatékonyabb kezeléséhez.

4. Látásmechanizmus, diagnosztika és terápia

- A **kevert (kémiai és elektromos) szinapszisok szerepe** a retinális jel továbbításában és a vizuális ingerek párhuzamos feldolgozásában az emlősök látórendszerében. E mechanizmusok megértése segíthet a látás zavarainak diagnosztizálásában és kezelésében.

- **A mesterséges intelligenciaalapú, gyermekkori látás-szűrő rendszer** kidolgozásának és klinikai tesztelésének célja a gyermekkori látási problémák korai azonosítása.
- **A neuropeptidok szerepének vizsgálata** az öregedés és a retinális neurodegeneratív változások kontextusában, ami segíthet a látásromlással járó betegségek kezelésében.

Példa: **Buzás Péter** kutatásai a sztereopszis (térlátás) objektív megítélését célzó ssVEP (steady-state vizuális kiváltott potenciálok) vizsgálatához szoftver- és EEG-rendszer kifejlesztésére irányulnak. Az állatkísérletek alapján vizsgálták a valproátindukálta autizmusmodelleket, és a retinális sejtmozaik szerveződését térképezték fel.

5. Pszichiátriai kórképek

- **Neurokognitív zavarok modellezése:** a neurokognitív zavarok preklinikai validációja, valamint kognitív terápiás megközelítések kidolgozása, melyek segíthetnek a betegek rehabilitációjában.
- **Biomarkerek keresése** neuropszichiátriai betegségekben, különösen bipoláris affektív zavarokban, célja a korai diagnózis és a személyre szabott terápia lehetőségeinek növelése.

Példa: **Tényi Tamás** kutatásai a bipoláris zavar endofenotípusainak azonosítására összpontosítanak minor fizikai anomáliák és szociális kogníció területén, tünetmentes hozzátartozók és remissziós betegek bevonásával.

6. Neurodegeneratív kórképek

- **Agyi funkcionális hálózatok vizsgálata** neuroimmunológiai betegségekben, mint például az Alzheimer-kór és a Parkinson-kór, hogy feltérképezzék a betegségek által érintett agyi területek közötti kapcsolatokat.
- **Biomarkerek fejlesztése:** célja a Parkinson-kór és Alzheimer-kór korai azonosítása, ami segíthet a korai beavatkozásokban.

Példa: **Kovács Norbert** a vaszkuláris fehérállományi léziók szerepének feltárására összpontosít a Parkinson-kór nem motoros tüneteiben, valamint a repetitív transzkraniális mágneses stimuláció hatásainak a vizsgálatára.

7. Baleseti és stroke eredetű agysérülések

- **Bogner Péter:** a stroke ellátásának fejlesztésére irányuló kutatás a BRAINOMIX szerver stabil működésével és MI által támogatott képkalkoló elemzésekkel. A stroke-os esetek és a képkalkoló vizsgálatok számának a növekedése, valamint a technikai problémák elhárítása is szerepet kap.
- **Tóth Péter:** a koponyatraumát követő autoregulációs zavarok neuroendokrin hátterének vizsgálata neurokognitív tesztek és invazív neuromonitorozás alkalmazásával. Eredmények: a GH-IGF-1-tengely (növekedési hormon-inzulinszerű növekedési faktor-1-tengely) károsodása nem befolyásolja az agyi autoregulációt, viszont a natriuretikus peptidok hatással vannak rá.
- **Czeiter Endre:** súlyos koponyasérülések hosszú távú következményeinek és biomarkereinek vizsgálata. Az IMPACT és CRASH kimeneteli modellek pontosabbá váltak a biomarkerek, pl. S100B, NSE (neurospecifikus enoláz), GFAP (gliális fibrilláris savas fehérje) elemzésével.

8. Hallás- és mozgásjavító implantátumok fejlesztése

- **Schwarz Attila:** Gerincimplantátumok fejlesztése a ZygoFix és Sanatmetal cégekkel együttműködésben. A zLOCK implantátum hatékonyságának értékelése folyamatban van, ami pozitív eredményeket mutatott a biztonságosság és hatékonyság szempontjából.
- **Révész Péter:** Cochleáris implantátum fejlesztése MEMS-technológia (mikro-elektromechanikai rendszerek) alkalmazásával. A projekt célja a cochleáris implantátumok funkcionalitásának javítása, különösen a hangérzékelés terén.

9. Valós életbeli klinikai vizsgálatok metodikai fejlesztése

- **Botz Lajos:** A valós életbeli gyógyszerterápiák elemzésével a rutin terápiás gyakorlatok optimalizálása, a mellékhatások felismerése és megelőzése magas kockázatú betegeknek. A kutatások célja, hogy a klinikai döntéshozatal támogatásuk a gyógyszerek biztonságosságának és hatékonyságának javításával.

Miért fontosak az idegrendszeri kutatások?

Míg korábban a szív- és érrendszeri megbetegedések okozták a legtöbb egészségügyi problémát a világon, és a rokantságnak is ez a betegségcsoport volt a legfőbb indikátora, addig mostanra a neurológiai betegségek vették át a vezető szerepet – állapította meg az Egészségügyi Világszervezet (WHO) a Lancet Neurology című szakfolyóiratban (*Lancet Neurol* 2024; 23: 344–81.). A szakemberek a globális egészséget monitorozó Global Burden of Disease 2021-re vonatkozó adataiból indultak ki. Ezt felhasználva 37 különböző neurológiai állapot – köztük a stroke, az Alzheimer-kór és az agyhártyagyulladás – hatását vizsgálták. Arra voltak kíváncsiak, hogy ezek globálisan hogyan befolyásolják a rossz egészségi állapotot, a fogyatékosságok kialakulását, valamint a koraszüléseket. A hatást a rokkantsággal korrigált, elveszített életevek (disability-adjusted life years, DALY) számában mérték, ami megmutatja, hogy a beteg hány egészséges életévet veszített el egy betegség kialakulásának a következtében. Azt találták, hogy 1990 és 2021 között a neurológiai problémák miatti DALY globálisan 18 százalékkal, 375 millióról 443 millióra nőtt.

A számok tükrében arra jutottak, hogy a neurológiai megbetegedések jelenleg a leggyakoribbak a világon. Megállapították, hogy 2021-ben az idegrendszeri betegségben szenvedők száma elérte a 3,4 milliárdot, amihez a legnagyobb mértékben a stroke, az újszülött kori agysérülés, a cukorbetegség okozta idegkárosodás, valamint az epilepszia járult hozzá. A kutatók szerint ez a növekedés az előregedő társadalomnak, a környezeti-, az anyagsere- és az életmódbeli tényezőknek tudható be. Jó hír ugyanakkor, hogy ha az előregedő társadalmat kivesszük az egyenletből, akkor a DALY-szám és a halálozások száma 1990 óta csökkenő tendenciát mutat. Ez a nagyobb tudatosságnak, a megelőzés felértékelődésének és az egyre fejlettebb védőoltásoknak köszönhető.

A statisztikák azt mutatják, hogy a neurológiai problémák aránytalan mértékben érintik a szegényebb országokat, részben az újszülötteket fenyegető, egészségügyi veszélyek miatt. Mivel sok neurológiai állapot nem gyógyítható, ezért a megelőzésre kell fókuszálni – mutatnak rá a kutatók.

Dr. Barna Zsoltot választották a PTE-t fenntartó alapítvány kuratóriumának elnökévé

Lemondott kuratóriumi tagságáról 2024. november 12-én a Pécsi Tudományegyetem fenntartó Universitas Quinqueecclesiensis Alapítvány elnöke, *dr. Bódis József*. A kuratórium dr. Barna Zsoltot, az MBH Bank elnök-vezérigazgatóját választotta meg új kuratóriumi tagnak, és a kuratórium elnökének. Dr. Bódis József professzor a jövőben tudományos és oktatási kérdésekben elnöki főtanácsadóként segíti az új elnök és a kuratórium munkáját.

22 ezres hallgatói létszámával, 1400 oktatójával, kutatójával és 10 karával a Pécsi Tudományegyetem Magyarország egyik legnagyobb, legnevesebb, regionális vezető szereppel bíró felsőoktatási intézménye, amely évről évre sikeres a hazai és nemzetközi rangsorokban. Az egyetem többlépcsős integrációs folyamat eredményeképpen 2000-ben jött létre a Janus Pannonius Tudományegyetem, a Pécsi Orvostudományi Egyetem és a szekszárdi Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola egyesülésével. 2021. augusztus első napjától az intézmény életében új irányító jelent meg az Universitas Quinqueecclesiensis Alapítvány, azzal a céllal, hogy támogassa az egyetemet a benne rejlő lehetőségek minél hatékonyabb ki-

aknázásában, a további fejlesztési területek feltárásában, közvetve az egyetemi polgárok előrelépését is szolgálva.

Pécs a 14. legjobb egyetemváros Európában

Szeptember 19-én hozta nyilvánosságra legfrissebb rangsorát a „The Campus Advisor”, melyben a legélhetőbb egyetemvárosokat osztályozták az egyetemi hallgatóktól kapott visszajelzések, vélemények alapján. Tavaly a 46. helyen állt Pécs, idén pedig már a 14. lett olyan világhírű egyetemvárosokat megelőzve, mint London, Krakkó, Barcelona vagy Párizs. A rangsorra a magyar főváros is felkerült, és alig maradt le a képzeletbeli dobogóról.

A rangsor többek között olyan szempontok szerint minősíti a városokat, mint az akadémiai kiválóság, a hallgatóbarát légkör, a költségek tekintetében az ár-érték arány, a kulturális sokszínűség, a biztonság vagy az éjszakai élet. Érdekes, hogy a költségek, kiadások kategóriáját Pécs nyerte, vagyis ebben a mutatóban a baranyai vármegyeszékhely a legélhetőbb egyetemváros Európában.

„Erre az eredményre méltán lehet büszke minden pécsi, de akár minden magyar is a magáénak érezheti a sikert, hiszen fővárosunk és a baranyai vármegyeszékhely is kimagasló eredményt ért el. Az is áruklódó, hogy több mint 30 helyet lépett előre városunk a tavalyi rangsorhoz képest. Nem véletlen az a tendencia, ami megmutatkozik az egyetemünkön, hogy néhány év alatt megduplázódott a külföldi hallgatóink száma. Az a tény, hogy a határainkon túlról érkezők körében is egyre népszerűbb a pécsi egyetem, remek visszajelzés számunkra, igazolja, hogy a nemzetközi stratégiánk stabil alapokon nyugszik, jó az irány. A most nyilvánosságra hozott rangsor is ezt erősíti” – nyilatkozta *dr. Tarrósy István* professzor, a PTE nemzetközi igazgatója.

A rangsor első három helyezettje Prága, Heidelberg és Galway lett, utóbbihoz képest mindössze egyetlen tizeddel maradt le Budapest.

Teljes rangsor:

Régi orvosi ex librisek a Szenior Akadémián

Október 16-án *Regele Timea*, a Pekár Könyvtár dolgozója tartott izgalmas és látványos előadást a Orvoskari Könyvtár gyűjteményében található régi ex librisekről. A Szenior Akadémia szervezésében tartott előadásorozat részeként a hallgatóság olyan különleges könyvjegyekkel, ex librisekkel ismerkedhetett meg, amelyek karunk intézeteihez, orvosaihoz, professzoraihoz köthetők. Az előadás során egyetem- és könyvtörténeti, életrajzi és művészettörténeti ismeretekkel gazdagodhattak a Szenior Akadémia hallgatói. A téma különlegességét és érdekességét mutatja, hogy teltházas előadás volt, hatalmas érdeklődéssel, lelkes és hálás közönséggel. Az előadás során számos kiadó, intézmény és egyetem ex librise mellett 15 orvos személyes könyvjegyet is bemutatva a tulajdonosok életrajzával, az alkotók személyével és a művészettörténeti vonatkozásokkal együtt.

Szabolcsi Csilla
Pekár Mihály Orvosi és Élettudományi Szakkönyvtár

INTÉZETI, KLINIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK

I. sz. Belgyógyászati Klinika

Endokrinológiai és Anyagcsere

Osztály/Tanszék

■ A Magyar Hypertonia Társaság XXXI. Kongresszusán Siófokon, szeptember 14-én *Mezősi Emese* „Újdonságok Cushing szindrómában”, *Bajnok László* pedig „Újdonságok primer aldosteronismusban” című előadásokat tartotta.

■ A Veszprémben megrendezett Panon Endokrin Club Hétvégén, október 4-én *Mezősi Emese* „IgG4 asszociált hypophysitis”, *Bajnok László* pedig „Étrend: lehetőségek és korlátok” című előadásokat tartotta.

Geriátriai és Krónikus Belgyógyászati Osztály

■ A Magyar Gerontológiai és Geriátriai Társaság és a Debreceni Egyetem, Klinikai Központ, Belgyógyászati Klinika közös szakmai, tudományos, továbbképző kongresszusát 2024. október 18-19. között rendezte meg Debrecenben, melyen a klinikát *Huszár Judit*, *Biró Katalin* és *Varga Gergely* képviselte. A tudományos ülésen *Biró Katalin* „Az időskori nyirokkeringési zavarok” címmel előadást is tartott.

Kardiológiai Osztály/Tanszék

■ *Tóth Kálmán* Pécsen az október 10-12. között megrendezett Belgyógyászat kötelező szintentartó tanfolyamon „A krónikus koronária szindróma korszerű diagnosztikája és kezelése”, valamint „A szívritmuszavarok diagnosztikája és gyógyszeres kezelése” előadásokat tartotta.

Október 16-án a balatonfüredi Kardiológiai Rehabilitáció kötelező szintentartó és szakvizsga előkészítő tanfolyamon „A kardiovaszkuláris betegségek epidemiológiája és rizikófaktora”, majd november 8-án a szombathelyi Kardiológia kötelező szintentartó tanfolyamon „Stabil coronaria betegség” című előadásokat tartotta.

November 9-én a gárdonyi Hippocrates Kardiometabolikus Hétvégén az „Újdonságok a CCS diagnosztikájában és gyógyszeres terápiájában a 2024-es ESC ajánlás alapján” címmel, majd november 14-én Visegrádon az MBT 50. Nagygyűlésén „Gyakorlatra ható újdonságok, irányelvek” címmel adott elő, ahol a Kar-

diológia, Angiológia 2024 szekció üléselnöke is volt.

November 15-én a XII. Budapesti Kardiológiai Napokon az „ESC 2024-es Krónikus Coronaria Syndroma Ajánlás” szekciónak az üléselnöki teendői mellett a „CCS prognózisa, gyógyszeres kezelése” című előadással szerepelt.

Infektológiai Osztály/Tanszék

■ Péterfi Zoltán tájékoztató előadást tartott a PTE, KK Tanácsülésén „A pertussis járványtana” címmel szeptember 17-én.

II. sz. Belgyógyászati Klinika

■ 2024. május 23-26. között Budapesten rendezték meg a Magyar Diabetes Társaság XXXII. kongresszusát, ahol klinikánk számos, sokszínű tudományos előadással szerepelt. *Wittmann István* az MDT Diabetes EPI vizsgálatot ismertette, ezt követően a „Geriátriai Szekció”, a „Hetényi emlékelőadás”, a „Tamás Gyula emlékelőadás”, az „SGLT2-gátlás-körlefolysat módosító kezelés”, az „Új időszámítás kezdete? A túlsúly kezelésének fontossága a 2-es típusú diabeteszben és attól függetlenül”, a „Gátlatlan cukorbeteg több aspektusból – gátoljuk-e SGLT2-gátlóval?” című előadásokat tartotta. A „Hogyan szakítható meg a diabeteszes szövődmények örödi köre inzulin alapú terápiákkal?” című előadások során üléselnöki szerepet töltött be. Ezen kívül számos tudományos előadásban társszerzőként szerepelt.

Wittmann István a Lilly Hungária KFT. Szimpóziumán adott elő „Preventív szemlélet napjaink diabetológiájában” címmel.

Molnár Gergő Attila „A diabetesz és társbetegségek” szekció üléselnöke volt, ebben a szekcióban „Incidens daganat kockázat prevalens 2-es típusú diabeteszes betegekben Magyarországon: egy 2015-2019. közötti retrospektív nemzeti kohorszvizsgálat eredményei (2. rész)” című előadást ismertette. Szintén *Molnár Gergő* az Astrazeneca KFT. szimpózium keretében tartotta meg „Diabetesz és krónikus vesebetegség – csökkentjük betegeink kardiovaszkuláris kockázatát” című előadását. A Bayer Hungária KFT szimpóziumán töltött be üléselnöki pozíciót a „Lépjünk a következő szintre a diabeteszes betegek kezelésében!” című előadás alatt. A Medtronic Hungária Kft.

Szimpózium I. keretében tartott előadást a „Minimed 780G inzulinpumpa Guardian 4 szenzorral, határon innen és túl” címmel.

Sütő Gábor „A diabetesz epidemiológiai aspektusai” szekcióban az „Incidens rák rizikója incidens 2-es típusú diabetes mellitusban Magyarországon: retrospektív nemzeti adatvizsgálat 2015-2018 között” című előadását tartotta meg.

Laczy Boglárka „A diabetesz epidemiológiai aspektusai” szekcióban ismertette „A cukorbetegség és az idült vesebetegség reprezentáltsága az online térben és összehasonlításuk egyéb népbetegségekkel” című előadását.

Fülöp Gábor a „GLP-1-agonista terápia különböző kombinációban” című szekcióban tartotta meg „A GLP-1-RA-Terápia metabolikus és TSH hatásának vizsgálata 2-es típusú cukorbeteggekben” című előadását.

A „2-es típusú diabetesz terápiája: új módszerek, szövődmények” című szekcióban *Sebők Judit* tartott előadást „A balneoterápia szerepe a 2-es típusú diabetes mellitus komplex kezelésében – irodalmi áttekintés” címmel. Ugyanebben a szekcióban *Kun Szilárd* ismertette „A hőterápia és a kéntartalmú termálvíz hatása a 2-es típusú cukorbetegségben szenvedő betegekben. Háromkarú, randomizált, kontrollált vizsgálat” című előadását.

Csurgyók Roland „Kóros Tirozinizomerek hatása a krónikus inzulinrezisztencia kialakulására és az M1/M2 polarizáció irányára makrofágokban” címmel tartott előadást.

Klabuzai Ágnes tartott előadást „SGLT-2-gátlók hatása a diabeteszes neuropathiára és az oxidatív stresszmarkerekre” címmel.

■ 2024. június 13-14. között tartották Siklóson a Dél-dunántúli Diabetes Hétvégét, melynek szakmai sokszínűségéhez aktívan hozzájárult klinikánk is.

A „Kerekasztal I.” szekcióban *Fülöp Gábor* moderálásával zajlott szakmai értekezés a „GLP-1-agonista vs./vagy + SGLT2-gátló, különös tekintettel a stroke-ra és a PAD-ra” címmel.

A Novo-Nordisk szimpózium: Terápiás újdonságok a 2-es típusú cukorbetegség GLP receptor agonista kezelése kapcsán két előadást is: *Fülöp Gábor* „Fókuszban a túlsúlyos 2-es típusú diabé-

teszes beteg” címmel, valamint *Kun Szilárd* ismertette „GLP1 receptor agonista kezelés jelentősége CKD-ban szenvedő T2D betegekben” című prezentációját.

Az Astra Szimpózium keretében *Fülpő Gábor* adott elő „T2D betegek átfogó kockázatértékelése és a körlefelvétel módosításának lehetőségei” címmel.

Az Egis Gyógyszergyár ZRT. szervezésében történt szimpóziumon *Csikó Botond* tartott előadást „Diabéteszes betegek antihypertenzív terápiájának preferált diuretikumai” címmel.

Végül, de nem utolsó sorban a „Kerekasztal III” szekcióban a „Diabetes és tumor” témakörét *Molnár Gergő Attila* moderálása mellett járhattuk körül.

■ 2024. augusztus 29-31. között Budapesten tartották a Magyar Orvos-Egészségügyi Világtalálkozót, ahol *Wittmann István* a Diabetes szekció I. üléslelőke volt. Ebben a szekcióban „Az MDT DIAB EPI vizsgálat eredményei III. - Diabetes és tumor a hazai cukorbeteg populációban” címmel tartott előadást.

■ A 2024. szeptember 12-14. között Siófokon megtartott Magyar Hypertonia Társaság XXXI. továbbképző kongresszusán A legkiemelkedőbb 2023-ban megjelent magyar nyelvű eredeti közlemény díjával tüntették ki *Laczy Boglárkát* és *Wittmann Istvánt*.

■ Az Egis Gyógyszergyár ZRT. szimpóziómán „Folytassa Kolléga! Párbeszéd a hypertonológus és a társbetegségek szakellátói között” szekcióban *Csikó Botond* „Hypertonia és a 2-es típusú diabetes mellitus” témakörben vett részt.

Sági Balázs „A vaszkuláris biomarkerek és a vesefunkció kapcsolatának vizsgálata IgA nefropátiában” címmel tartott előadást.

Alapellátási Intézet

■ 2024. szeptember 27-28. között rendezte meg intézetünk oktató családorvosok részére a Tutorképző-Oktatástechnikai Készségfejlesztő kurzust és XXXI. Oktató Családorvos Találkozót, melynek helyszíne Hosszúhetény-Kövestető volt. A program első része egy oktatástechnikai tréning volt, amelyen 19, a rendszerbe újonnan belépő, oktató családorvos vett részt a Dél-Dunántúl egész területéről. A második napon volt a tutortalálkozó, ahol a közel 80 résztvevőt *Czopf László* oktatási dékánhelyettes, *Forrai-Werling Márta* az SZTI Igazgatója és *Csikó Ágnes* intézetigazgató köszöntötte. A program részeként került sor „Az év oktató családorvosa” díj átadására,

melyet az idén *Madaras Krisztina* oktató családorvos vehetett át. Ezt követően „A családorvoslás integrációja a klinikai ellátó rendszerbe” (*Czopf László*), „A házi orvos szakorvosképzés specifikumai” (*Forrai-Werling Márta*) előadások hangzottak el. A program második felében oktatási feladatok ismertetését követően egy kerekasztal beszélgetések voltak a szakképzés és a Házi Orvosi Hatásköri Lista főbb területeiről *Princz János* intézeti főorvos, oktató családorvos koordinátor, *Forrai-Werling Márta*, *Békássy Szabolcs* országos kollegiális vezető főorvos és *Szabó János* szakmai kollégium házi orvostan tagozat elnöke részvételével.

■ 2024. október 4-6. között Bükksződön az Öko-parkban rendezték meg a Baranya Megyei Házi Orvosok XXXII. Fórumát, melyen intézetünk részéről a következő előadások hangzottak el: *Radányi Ildikó*: „A mozgás megelőző és terápiás szerepe”; *Heim Szilvia*: „Az időskori demenciáról az új irányelv tükrében – diagnosztikus, terápiás és gondozási vonatkozások”; *Princz János*: „Az érbetegellátás helyzete a praxisközösségek szemszögéből”; *Horváth Réka*: „Diabetes szűrése házi orvosi praxisban”. Az Életvégi Ellátástervezés Workshop-ot *Csikó Ágnes*, *Pozsgai Éva*, *Radányi Ildikó*, *Busa Csilla* részvételével tartottuk.

■ Az intézet szervezésében 2024. október 11-én közel 60 fő részvételével rendeztük meg a XII. Nemzetközi Pécsi Hospice-Palliatív Szimpóziumot. A rendezvényen három szekcióban hét előadás és két workshop keretében beszéltük meg a hospice-palliatív ellátás aktuális kérdéseit. A szimpózium szorosán illeszkedett a 2024. október 9-12. között megrendezett Palliatív Licence tanfolyam programjába, amelyen 14 kolléga vett részt.

Biofizikai Intézet

■ Második helyezést ért el intézetünk LéPTEtőmotorok csapata az október 19-én Szigetvár és Kaposvár között megrendezett 30. Rókaüzök váltó futóversenyen a Magyar Egyetemek és Főiskolák Országos Bajnokságában (MEFOB). A LéPTEtőmotorok tagjai: *Raics Katalin*, *Vékony Roland*, *Telek Elek*, *Kengyel András*, *Barkó Szilvia*, *Szatmári Dávid*, *Kirtania Prithwiraj*, *Ujjalusi Zoltán*, *Tárnai Viktória*, *Huber Tamás* és *Bódis Emőke*. A pécsi orvoskarról továbbá részt vett a PTE, ÁOK, Élettani Intézet csapata is, akik szintén sikeresen teljesítették a távot, amihez ezúton is gratulálunk.

Biokémiai és Orvosi Kémiai Intézet

■ Október hónapban több elismerést kaptak intézetünk dolgozói: *Gallyas Ferenc* „Bohuslav Ostadal Award for Excellence in Cardiovascular Science” díjban részesült a 10th Annual Meeting of the European Section of the International Academy of Cardiovascular Sciences nemzetközi konferencián, kiemelkedő kutatási és közéleti tevékenységéért. Ezen a nemzetközi konferencián mindemellett felkért előadóként és szekció elnökként vett részt 2024. október 28-30. között Pozsonyban, Szlovákiában a TKP2021-EGA-17 projekt támogatásával. Előadásának címe: „Repurposing of PARP inhibitors for cardiovascular diseases”. *Takátsy Anikó* „Kiváló gyakorlatvezető” díjban részesült az Orvos és Fogorvos napok 2024. október 19-én tartott ünnepségén. Ugyanitt *Bognár Rita*, „Dékáni dicséretben” részesült a karért végzett húsz éves lelkiismeretes munkájáért.

■ A Magyar Biokémiai Egyesület 2024. augusztus 29-31. között Budapesten tartott vándorgyűlésén az intézet több munkatársa és PhD-hallgatója vett részt: *Gallyas Ferenc*, *Balogi Zsolt*, *Bognár Rita*, *Bognár Zita*, *Jávor-Hocsák Enikő*, *Darwish Ammar Hekmat*, *Deák Péter*, *Pfeiffer Nikoletta* és *Vámos Eszter*. A konferencián poszter bemutató tartott *Bognár Zita* et al: „Effect of Desethylamiodarone on mitochondrial mechanisms in breast cancer cell lines” címmel; *Darwish Ammar* et al: „Silver-lipid nanoparticles shaped for targeted tumor therapy” címmel és *Vámos Eszter* et al: „The effect of trimethylamine, a metabolite of gut microbiota on the metabolic reprogramming of M1 macrophages” címmel.

■ *Deák Péter* részt vett és poszter bemutató tartott a Federation of European Biochemical Societies (FEBS) három ország által megrendezett FEBS3+ konferencián. A Horvátország, Finnország és Svédország által szervezett konferencia Pula (Horvátország) városában szeptember 25-28. között zajlott. *Deák P.* et al: „The effect of small molecule MIF enolase inhibitor TE-91 on activation and metabolic reprogramming of macrophages”. Ehhez a konferenciához kapcsolódóan *Deák Péter* a Magyar Biokémiai Egyesület Junior szekcióját is képviselte az 1st FEBS National Junior Section In-person Meetingen.

■ *Marquetténé Bock Ildikó* meghívott előadóként vett részt a 23rd Meeting of the Federation of European Physiological

Societies and XLI. Meeting of the Spanish Society for Physiological Sciences nemzetközi konferencián 2024. szeptember 4-7. között Granadában. Előadásának címe: „Novel approaches in reversing environmental stress initiated pathological processes to accelerate organ repair – the power of small molecules”.

■ *Gebeyehu Gizaw Mamo* PhD-hallgató poszter bemutatót tartott a German Society for Extracellular Vesicles konferencián 2024. szeptember 30. és október 3. között Hamburgban. *Gizaw M. Gebeyehu* et al: „MAFB Expression in LPS-Induced Exosomes: Revealing the Connection to sepsis-triggered Hepatic Injury”.

■ *Szabó Éva* üléselnök és felkért előadó volt a 2024. október 3-4. között megrendezett Web congress of the European Association for Paediatrics Education (AEEP/EAPE) – Human milk, Nutrition and Infant Development konferencián. Előadásának címe: „Trans fatty acids in breast milk”.

■ A Magyar Táplálkozástudományi Társaság XLVII. Vándorgyűlését 2024. október 3-5. között rendezték Kecskeméten, ahol PhD-hallgatóink adtak elő. *Okba Hatem* et al: „Polyphenol dynamics of grape pomace parts during wine fermentation”; *Koczka Viktor* et al: „Növényi és állati eredetű élelmiszerek lipidtartalmának összehasonlítása”; *Hallósy Eszter* et al: „A hetednapos adventisták életviteli és táplálkozási szokásainak vizsgálata Magyarországon.”; *Furkan Ömer Kacar* et al: „Comparison of lipid composition of fish oil capsules purchased in Hungary and Turkey”.

■ Online előadásokat tartottak PhD-hallgatóink 2024. október 16-18. között a The 4th International Electronic Conference on Nutrients konferencián: *Ömer Furkan Kaçar* et al: „A comparative analysis of the lipid composition of fish oil capsules purchased in Hungary and Turkey”.; *Nagy Sára* et al: „Lipid and fatty acid composition of powder-based infant formulas in Hungary”.

■ *Bóna Ágnes* és *Schmidt János* 2024. október 16-19. között a PTE Utazó Nagykövet pályázat, PTE, ÁOK, KA Konferenciárészvétel, valamint az intézet támogatásával részt vettek a 11th International Conference on Polyphenols and Health (11th ICPH) nemzetközi konferencián Bostonban. Poszter bemutatójuk címe: *J. Schmidt* et al: „Exploring the Chemical Profile, In Vitro Antioxidant and Anti-Inflammatory Activities of Santolina rosmarinifolia Extracts”.

Farmakológiai és Farmakoterápiai Intézet

■ Intézetünk 2024-ben is elnyerte a „Legjobb oktató elméleti intézet” címet, melyet az 55. Egyetemi Orvos- és Fogorvosnapok alkalmával adtak át.

Pethő Gábor Romhányi Emlékérmert vehetett át a végzős hallgatók szavazatai alapján, magas színvonalú oktatómunkájának köszönhetően.

■ *Barthó Loránd* az Oktatói Szolgálati Emlékérem felsőoktatási tagozatának elismerését kapta a kulturális és innovációs minisztertől, a felsőoktatás területén hosszabb időn át végzett, kiemelkedő tevékenysége elismeréseként.

■ *Pintér Erika* „Kannabidiol, ill. kannabidiol-kapszaicin hatóanyagtartalmú transzdermális terápiás rendszerek (TTS) fejlesztése és preklinikai vizsgálata” című pályázata a PoC Bíráló Bizottsága támogatását nyerte el.

■ Szeptember 30-án 22. alkalommal adták át a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtárban a „L’Oréal – UNESCO A Nőkért és a Tudományért” elismeréseket. Az díjazottak között szerepelt *Borbély Éva*, aki a kitüntetést az agykutatás területén végzett kutatásaiért kapta.

■ *Horváth Ádám István* a HUPHAR 2024-es Farmakológia, Farmakokinetika és Innováció konferencián (Mátraháza, június 5-7.) a „Young Investigator Szekció”-ban Legjobb poszter díjat kapott.

■ *Horváth Ádám István* „A neuroinflammációban szerepet játszó agyi asztrocita aktiváció vizsgálata GFAP-luc transzgenikus egerekkel akut és krónikus gyulladás és fájdalom modellekben” címmel Richter Témapályázatot nyert.

■ *Tari Enikő*, az Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Program (EKÖP) mesterképzés I. kategóriában nyert el pályázatot „DockThor webes dokkoló szoftver értékelése gyógyszertervezéshez” címmel.

■ *Tari Enikő* a Kriszbacher Ildikó Tehetséggondozó Program (KITEP) keretében nyert pályázatot „Humán enzim inhibitorok prerekvizit kötéseinek feltérképezése számítógépes szerkezetmeghatározási módszerekkel” címmel.

■ *Gaszterné Kormos Viktória* témavezetésével *Borbély Petra* az Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Program Kooperatív Doktori Programjának ösztöndíját (EKÖP-KDP) nyerte el „A centrális tranziens receptor potenciál ankyrin 1 ioncsatornák szerepének vizsgálata neurodegenerációhoz kapcsolódó

demenciákban” témában, valamint *Po-szovác Péter* az Egyetemi Utánpótlás Program pályázatát nyerte el.

Pintér Erika és *Román Viktor* (Richter Gedeon Nyrt) témavezetésével *Hernádi Zsófia* elnyerte az Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Program Kooperatív Doktori Programjának ösztöndíját (EKÖP-KDP) „A pszichiátriai betegségek negatív és kognitív tüneteinek rágszáló-főemlős transzlációja” témában.

■ 2024. augusztus 26-28. között rendezték Turkuban a 4th Nordic Metabolomics Conference-t, melyen *Takács-Lovász Krisztina*, a NAP 3.0 utazási támogatási pályázaton nyert támogatással vett részt.

■ *Pintér Erika* részt vett a 2024. november 8-10. között, Hévízen megrendezett Magyar Balneológiai Egyesület 2024. évi Nagygyűlésén, ahol „Kapszaicin-diklofenak hatóanyag tartalmú, fájdalomcsillapító hatású transzdermális tapasz fejlesztése” címmel adott elő.

■ 2024. november 8-9. között Siófokon zajlott a Magyarországi Fájdalom Társaság Kongresszusa, ahol intézetünkben *Pethő Gábor* „A fájdalomterápia jövője: farmakológiai fejlesztések a fájdalom kezelésében”, *Takács-Lovász Krisztina* „Plazma metabolomikai és trigeminus ganglion transzkriptomikai változásainak kombinált elemzése orofaciális gyulladáscsökkentő fájdalom patkánymodelljében”, *Tékus Valéria* „Transzlációs lehetőségek és új irányok a komplex regionális fájdalom szindróma (CRPS) kutatásában”, *Gunkl-Tóth Lilla* „A fájdalomfeldolgozás zavarai, neuroinflammációs folyamatok és pszichológiai faktorok szerepe nehezen kezelhető reumatoid artritiszes betegekben” címmel adtak elő. *Király Ágnes* „Az adjuváns analgetikum gabapentin és az opioid tramadol hatásai krónikus immobilizációs stressz-indukált fájdalommodellben egérben”, *Nehr-Majoros Andrea* „Ciklodextrin származékok fájdalomcsillapító és gyulladáscsökkentő hatása TRPV1 és TRPA1 receptorok aktivációjának gátlásán keresztül”, *Payrits Maja* „A genistein hatása Tranziens Receptor Potenciál Vanilloid-1 és -Ankyrin-1 receptorok-mediálta fájdalomválaszban”, *Pohóczky Krisztina* „Vaszkuláris, szenzoros-immun interakciók, és extracelluláris mátrix változásai mélyen infiltráló endometriózisban és fájdalomban”, *Horváth Ádám István* „A CX3CR1 fraktalkin receptor aktivációja fokozza a krónikus oszteoartritiszes fáj-

dalmat egérmódelben” címmel posztert mutattak be. *Helyes Zsuzsanna* a MOFT Elnökségi tagja, az „Experimentális és klinikai kutatások (szabadon választott előadások)” című szekció üléselnöke volt *Vécsei Lászlóval*.

Orvosi Biológiai Intézet

■ Megújult az Orvosi Biológiai Intézet konfokális mikroszkóp egysége. Az Orvosi Biológiai Intézet Olympus FluoView 1000-es lézer pásztázó konfokális fluoreszcencia mikroszkóp rendszerét még egy GVOP pályázat segítségével szereztük be. A műszer az évek során igen jó szolgálatot tett mind az intézet saját, mind kiterjedt kooperációs tudományos kutatásainak, illetve oktatási tevékenysége számos területén is. Optikai és mechanikai komponensei továbbra is kitűnően működnek, a számítógépes háttérre azonban már ráfért egy kis fejlesztés. Erre kerítettünk sort idén nyár végén. Ekkor végezték el az Unicam Magyarország Kft. szakemberei a műszerhez kapcsolt számítógép cseréjét, és ezzel kapcsolatban a berendezés újra kalibrálását. Megújultak továbbá a mikroszkóp monitorjai is, amik mostantól 27 colos 1440p QHD képernyők. A felújítás anyagi fedezetét *Bugyi Beáta*, az intézet igazgatójának pályázata (azonosítója: K+F Linnaeus University, Horizon2020, Bio4Comp Grant agreement ID732482) szolgáltatta.

■ *Tóth Mónika* (Aktin dinamika kutatócsoport) képviselte intézetünket a Magyar Biokémiai Társaság Konferenciáján, aminek idén Budapesten az ELTE kampusza adott otthont. Legfrissebb eredményeit poszter formájában mutatta be „Structure-function coordination in the SALS protein” címmel. A munka a HUN-REN Szegedi Biológiai Kutatóközponttal (*Mihály József* kutatócsoportja) és a PTE, TTK, Fizikai Intézettel (*Eroszták János*) való együttműködés keretében valósult meg. A konferencián való részvételt a PTE, ÁOK, Kutatási Alap „Konferencia részvétel és kutatási együttműködési látogatás támogatása” pályázat támogatta.

■ APTE, ÁOK-n rendezett „Promoting the wellbeing concept at medical and public sector of the Visegrad Region” konferencia célja a jóllétel kapcsolatos kutatások és jó gyakorlatok bemutatása volt. Intézetünket *Boros Melinda* képviselte, aki munkáját poszter formájában mutatta be „Nature connection as a

promoter of well-being – a win-win-win situation” címmel.

■ *Csabai-Tanics Timea* (Reproduktív és tumor immunológiai csoport, Humán Reprodukciós Nemzeti Laboratórium) képviselte intézetünket az Európai Reprodukciós Immunológiai Társaság 17. Kongresszusán (ESRI2024, Leiden, Hollandia). Poszter bemutatójának címe „PIBF-containing extracellular vesicles as potential biomarkers for pre-eclampsia and miscarriage: a novel new approach using flow cytometry”.

■ *Tarjányi Oktávia* (Növekedési faktor jelátviteli csoport) részt vett a Magyar Immunológiai Társaság 53. Vándorgyűlésén, amit idén Kecskeméten rendeztek meg.

Orvosi Képző Klinika

■ 2024. szeptember 2-4. között rendeztük meg a III. Pécsi Musculosceletális Képző Tanfolyamot, melyet a témában jártasabb kollégák szeptember 5-6. között a haladó szintű tanfolyammal folytathattak. Az előadásokat és gyakorlatokat *Botz Bálint*, *Girán Bettina*, *Járay Ákos*, *Kékkői László* és *Tóth András* vezette, vendégelőadóink volt *Gulácsi György* Budapestről és *Somogyi Rita* Zalaegerszegről.

■ Az EKÖP (korábban ÚNKP), Egyetemi Kutatói Ösztöndíj Program 2024. évben meghirdetett ösztöndíjpályázatai a felsőoktatásban részt vevő kutatási, innovációs, illetve művészeti kiválóságot támogatják olyan – alapképzésben, mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy doktori képzésben részt vevő – hallgatókat, valamint fiatal oktatókat, kutatókat, akik a felsőoktatási intézményben eredményes kutatási és alkotói tevékenységet folytatnak. Az OKK kutatócsoportjából idén ketten nyerték meg: *Bognár Dávid* és *Petneházy Zalán*, mindkettőjüknek *Tóth Arnold* és *Környei Bálint* volt a témavezetője.

■ *Ritter Zsombor*, a Nukleáris Medicina Tanszék vezetője 2024. október 15-én átvette adjunktusi kinevezését, melyhez ezúton is gratulálunk!

■ 2024. október 19-én az Egyetemi Orvos- és Fogorvosnapok során dékáni dicséretben részesült három kollégánk: *Herbert Zsuzsanna*, *Háberkorn Anita*, *Kifferné Andrezs Andrea*. Ugyanitt „Pro Facultate Medicinae” kitüntetés ezüst fokozatát kapta az OKK volt igazgatója, *Bogner Péter*.

■ 2024. október 18-19. között Mezőkövesden, a Magyar Neuroradiológiai

Társaság Kongresszusán több kollégánk adott elő: *Molnár Krisztián*: „A hallászavar, tinnitus, valamint a szédülés képzővizsgálati stratégiája és lehetséges kórokai – pyramis és pontocebellaris régió, VII.-VIII. agyvidégek”, *Környei Bálint Soma*: „A fehérállományi mikrovérzések fokális axonális sérülés markerei lehetnek akut középsúlyos súlyos koponyatraumában”, *Bognár Dávid*: „A koponyatrauma hatására kialakuló fehérállományi mikrovérzések hosszútávú követéses vizsgálatának tractus szintű elemzése”. A Pécsi Diagnosztikai Központból *Trajtler Andrea* tartott előadást „Barangolás a posztoperatív piramisban” címmel.

■ 2024. október 29-én Budapesten, az Uzsoki Utcai SOTE Oktatókórházban *Bencze Gábor* a Komplex radiológiai emlődianosztikai licensz vizsgából kiválóan megfelelt eredményt ért el.

■ 2024. november 7-9. között Siófokon megrendezett XXIII. Magyar Sürgősségi Orvostani Kongresszuson *Rostás Tamás* „Agyi ischaemia vs Artificial Intelligence, stroke ellátás 2.0” című előadását tartotta meg.

Pszichiátriai és Pszichoterápiás Klinika

■ *Herold Róbert* 2024. szeptember 3-án előadást tartott „A szkizofrénia stádium- és tünetorientált terápiája” címmel A karpiprazin szerepe a szkizofrénia kezelésének evolúciójában című rendezvényen Herceghalmon.

■ *Herold Róbert* a XX. Magyar Neuropszichofarmakológiai Kongresszuson tartott előadást „A tartós hatású injekciók szerepe a szkizofrénia kezelésében és prevenciójában” címmel Balatonfüreden 2024. október 3-5. között.

■ *Tényi Tamás* Budapesten tartott előadást „Dionüszosz tébolya – 7 hipotézis Friedrich Nietzsche betegségével kapcsolatosan” címmel az MPT Biológiai Pszichiátriai Egyesületének XXXV. konferenciáján november 21-én.

Szívgyógyászati Klinika

■ *Csontos Csaba* és *Mühl Diana* szerkesztésében megjelent „Az intenzív terápia gyakorlata” című tankönyvben *Kónyi Attila* a „Pacemaker és implantálható cardioverter defibrillátor terápia” címmel és *Kiss Rudolf* a „Szívűtét utáni posztoperatív ellátás” címmel fejezetet publikált.

■ *Cziráki Attila* a „The Interrelationship between Blood Glucose Values and Cellular Metabolism: A Review” címmel könyvfejezetet írta a *Medicine and Medical Research: New Perspectives* könyvben.

■ 2024 szeptemberében ismét megrendeztük a Pécsi Kardiológia Kongresszust, ahol klinikánk dolgozói számos ülésen elnököltek és előadásokat tartottak. A rendezvényen szerepelt: *Cziráki Attila* (Képkalkító diagnosztika infektív endokarditiszben), *Horváth Iván* (Hogyan vált be az új ACS guideline a gyakorlatban?), *Faludi Réka* (Az ARVC és a restriktív CMP újdonságai, Egy a cél: krónikus szívelégtelenség kezelése SGLT2-gátlóval), *Gaszner Balázs* (A képkalkító vizsgálatok szerepe a sportolói hirtelen szívhalál megelőzésében, A szív-MR szerepe a cardiomyopathiák fenotipizálásában), *Hejje László* (Az aorta betegségei: ami a szívsebészre tartozik), *Kónyi Attila* (LOT – CRT esetbemutatása), *Lénárd László* (Mitrális plasztika: tapasztalataink), *Sárszegi Zsolt* (Kamrai ritmuszavarok sportolókban, Diabetesez beteg kardio-renális szindrómája. A baj nem jár egyedül...), *Goják Ilona* (TEE-vizsgálat aortabetegségekben), *Ezer Péter* (Reszinkronizációs stratégia szívelégtelen betegek esetén), *Hajdu Máté* (Szöveti Doppler, strain, myocardial work: mire használjuk?), *Kupó Péter* (Pitvarfibrilláció-abláció: hol tartunk 2024-ben?), *Lukács Réka* (Leadless pacemaker-terápia), *Holczer Lőrinc* (Kezdeti tapasztalataink aortabillentyű-megtartó műtétekkel), *Husznaí Róbert* (A verővolumen és percvolumen összehasonlító vizsgálata noninvaszív eszközökkel: Echokardiográf vs. Arteriográf), *Jánosi Kristóf* (Kamrai extrasystole: kit kezeljük és

hogyan?), *Magyari Balázs* (Ballon expandable és öntáguló TAVI billentyűk összehasonlítása), *Meiszterics Zsófia* (A szív-MR szerepe a nem dilatált bal kamrai cardiomyopathia (NDLVC) differenciáldiagnosztikájában), *Kittka Bálint* (Mik a lehetőségeink nehezített TAVI behatolási kapu esetén?), *Tornyos Dániel* (Tct-aggregációgátlás: update), *Porpáczy Adél* (Plakk-modifikációs technikák összehasonlítása), *Szabó Dóra* (EKG-eltérések helyes interpretációja sportolóknak), *Nógrádi Ágnes* (CCS 2024: az új ajánlás képkalkító szemmel), *Vilmányi Gábor* (Távmonitorozás előnyei szívelégtelen betegek gondozásában). Klinikánk szakdolgozói közül *Papné Nagy Rita*, *Mester Ágnes*, *Sugárné Leopold Éva*, *Nyilasné Takács Tünde*, *Ili Endréné*, *Dittrich András* és *Papp Anita* tartott előadást.

■ 2024 szeptemberében *Kónyi Attila* sikeresen teljesítette az Európai Aritmia Társaság (EHRA) licenszvizsgáját, így akkreditált európai device specialista lett.

■ 2024 szeptemberében Budapesten második alkalommal rendezték a Budapest International Arrhythmia Symposiumot jelentős nemzetközi részvétellel. A konferencián *Kupó Péter* „Zero-fluoro Point-by-point RF PVI: our experience”, *Kónyi Attila* „HOT/LOT-CRT”, *Komócsi András* „New ways of anticoagulation: The factor XI inhibitors”, *Jánosi Kristóf* „Pitvarfibrilláció ablációs irányelvek változásai a 2024-es európai irányelvek tükrében” című előadásokat tartották. *Kupó Péter* üléselnökként is szerepelt.

■ 2024. október 14-én Pozsonyban rendezték meg harmadik alkalommal az Ensite X Summitot, ahol *Kupó Péter* „Ensite X – our experience from the

University of Pecs” címmel tartott előadást.

■ 2024. október 18-19. között Zamárdiban rendezték az MKT-MTT Kardiopulmonális Munkacsoportjának 28. Kongresszusát. *Faludi Réka* „Akut és krónikus jobb kamraelégtelenség felismerése” címmel tartott előadást, míg *Porpáczy Adél* érdekes esetet mutatott be „CTEPH – Idegen test a szívben” címmel. A munkacsoport tisztújító közgyűlésén *Faludi Rékát* ismét a munkacsoport vezetői tagjává választották.

■ 2024. október 24-25. között rendezték Visegrádon a Kardiológia Horizont rendezvényt, ahol *Kupó Péter* „Pitvarfibrilláció abláció” címmel tartott előadást.

■ *Ezer Péter* és munkatársai cikket közöltek a *Journal of Clinical Medicine* című folyóiratban „The Suboptimal QLV Ratio May Indicate the Need for a Left Bundle Branch Area Pacing-Optimized Cardiac Resynchronization Therapy Upgrade” címmel.

■ 2024. november 7-én *Kupó Péter* az „Év kiemelkedő publikációja 2023” Ángyán János-díjat vehette át a Pécsi Tudományegyetem Díszdoktoravató Ünnepi Szenátusi Ülésén.

■ 2024. november 7-10. között zajlott Egerben a Magyar Szívsebészeti Társaság XXX. továbbképző kongresszusa. Az ünnepi Kudász-emlékelőadást *Szabados Sándor* tartotta, akit az előadást követően Kudász-emlékéremmel tüntetett ki a társaság a magyar szívsebészeti tett kimagasló munkásságáért. A jubileumi rendezvényen *Hejje László* üléselnökként szerepelt. A „Sternotomia és sebmenedzsment gyakorlati kurzus és verseny” a pécsi csapat nyerte, melynek tagjai *Benavides Luna Mária*, *Czigler László*, *Jónás Bence* és *Zsigmond Miklós* voltak.

Pilaszanovich & Pintér Emlékelőadás

A nagy hagyományú Pilaszanovich & Pintér Vendégprofesszori Előadássorozat idei eseményét immár 33. alkalommal rendeztük.

A meghívott előadó *Pierre Lascombes* professzor volt, aki Európában nagy tekintélynek számító gyermekortopédus, gyermektraumatológus, leginkább a minimál invazív technikai megoldások (ESIN Elastic Stable Intramedullary Nailing), új műtéti technikák bevezetéséről lett ismert. A meghívott vendégünk nagyszerű előadást tartott „Elasticity: a benefit for children in orthopaedics and traumatology.” címmel.

A vendégprofesszori előadást *Kassai Tamás* főorvos, a Magyar Gyermektraumatológus Társaság elnökének

„Gyermektraumatológiai újítások” című előadása követte. Látványos prezentációban összegezte az elmúlt évek vívmányait, amik a baleseti sérült gyermekek ellátásának fejlesztését szolgálták.

A Pilaszanovich & Pintér Vendégprofesszori Emlékelőadást *dr. Yanko Pahnev* „Innovative complex approach for treatment of postoperative bronchopleural fistula in childhood” előadása zárta. A bolgár mellkassebész kolléga az előadásával 2023-ban elnyerte az Európai Gyermeksebész Társaság által alapított Pintér András-díjat. Az emlékelőadáson nagyon sok érdeklődő hazai gyermeksebész, gyermektraumatológus kolléga vett részt.

dr. Józsa Gergő

A gyógyítás művészete – 2024*

Az orvostudomány egyszerre művészet és tudomány. Mindkettő egymástól függ és elválaszthatatlan ugyanúgy, mint egy érem két oldala. Különleges jellege abban rejlik, hogy az emberrel, betegségével, testével, gondolatvilágával és lelkével kell foglalkoznia. A törődés a beteggel, az együttérzés és a megértés nagy része ennek a művészetnek. Egyedül ez az emberbarát, humánus szemlélettel átitott gyógyító technológia hozhat enyhülést, gyógyulást a betegeknek, ami így együtt képezi az orvoslás művészetét.

Az idők során ez a művészet/tudomány arány drámai változáson ment keresztül. Az orvoslás ingája a művészetről a tudomány oldalára lendült a medicina, a technológia, informatika, a mesterséges intelligencia robbanásszerű fejlődése következményeként. Egyre inkább háttérbe szorultak a betegellátásban a holisztikus szemlélet elemei. Érezhetően nagy az igény a betegekkel készségesen foglalkozó klinikus iránt, aki kellő tudományos ismerettel, tapasztalattal törődik betegével és vállalja, hogy „gazdája” lesz a hozzáforduló betegségének és ez az ő művészete.

A „BETEGSÉG” gyógyítása

A tudományos kutatómunka, ezzel szoros kapcsolatban az orvostechnológia (pl. CT, MR, robotika, genetika stb.) és informatika elképesztő fejlődést hozott az elmúlt évtizedek alatt. Hatalmasra nőtt és naponta növekszik a medicina tudástára, valamint az adott beteg kezelése során nyert nagy mennyiségű mért adat (laboratóriumi, mikrobiológiai, monitoradatok, stb.) A betegvizsgálattal észlelték és az adatok integrált értékelése az orvos döntésének alapja, ami nem egyszerű feladat.

Az elmúlt félévszázadban óriási változásokat tapasztalunk az orvostudomány világában. A betegségekkel foglalkozó tudományos naponta nagy számban megjelenő publikációk elolvasása és értékelése szinte lehetetlen a betegágy mellett dolgozó orvosok napi munkája mellett, ami megnehezíti, hogy az orvosok naprakészek legyenek az orvostudomány fejlődésének nyomon követésében.

A bizonyítékokon alapuló orvoslás

Az orvosi gyakorlat – a tudományos munka szigorú követelményeivel megerősített bizonyítékokon alapuló orvoslás – nem tartja elsődlegesnek a szisztematikusan gyűjtött személyes klinikai tapasztalatokat a döntéshozatalhoz, de hangsúlyozza a klinikai kutatásokból származó bizonyítékok kiemelt szerepét. A bizonyítékokon alapuló orvoslás az orvos új készségeit igényli, beleértve a hatékony irodalomkeresést és a klinikai szakirodalmat értékelő bizonyítékok „hivatalos” ajánlásainak alkalmazását.

Napjainkban a terápiás eljárásokat, beavatkozásokat nagy, előretervezett, kiválasztott betegeken („alanyokon”) végzett megfigyelésével létrehozott protokollok vezérlik. Ezekben a vizsgálatokban, amelyek célja a minta egészének – a betegek csoportjának reprezentációja, minden egyes beteg személy egyéniségét eloszlattják, eltakarják a statisztikai módszerek. A tanulmányokba bizonyos vizsgálati cél (gyógyszerhatás, új terápia) eredményesség, biztonságosság értékelése érdekében

besorolt betegek elvesztik személyiségüket, a tanulmányban a vizsgálat „alanyivá” válnak és az egyének, a kutatási eredmények statisztikai értékelése során személytelenül eltűnnek egy betegcsoportban. Az így végzett tanulmányok képezik alapját annak az összesítésnek, melyet végül a beteg kezeléséhez a tényeken alapuló orvoslás irányelveiben, ajánlásaiban kap kézzhez minden orvos. A medicina minden területén (családorvos, klinika, kórház, diagnosztika) a tennivalókat ma már a tudományosan megalapozott evidenciák vezérlik.

A személyre szabott orvoslás

A személyre szabott terápiát eleinte a daganatos betegek genetikai jellemzői szerinti kezelésekre pontos testre szabására alkalmazták. Az egyénre szabott gyógyító stratégia manapság a medicina minden szakterületén elfogadott. A szakmai ajánlások egy beteg csoportra számított átlagokra és nem a betegek egyedi jellemzőire vonatkoznak. A betegek személytelen alanyok, akiket protokollokban meghatározottak szerint kell kezelni. Az orvos feladata, hogy az adott beteg érdekei, körülményei figyelembevételével az egyén állapotához, adottságaihoz igazítva alkalmazza a tényeken alapuló ajánlásokat. A perszonalizált terápia akkor lesz valóban egyénre szabott, ha az orvos döntését a beteggel való kommunikáció, az elhivatott, kölcsönös bizalmon alapuló, személyes kapcsolat és humanizmus itatja át.

Az óriási adathalmaz összesített értékelésére ígéretes a mesterséges intelligencia nyújtotta lehetőség, ami ma már a medicina keretében is reális alternatívát jelent. De az orvos személyes, felelősségteljes szakmai döntése bármilyen diagnosztikai, vagy terápiás kérdéstről is legyen szó, nem kerülhető el. Ez az a gyógyításhoz hozzáadott érték, ami az orvos személyes hozzájárulása. A mérlegelést és értékelést a korszerű medicinában alkalmazható mesterséges intelligencia sem tudja biztosítani vagy pótolni.

A „BETEG” gyógyítása

Az orvosoknak tudományos elvek ajánlásait, az egyénre, az adott betegre szabott ellátási elveket összehangoltan, integráltan kell alkalmazni. A központi kérdés annak felismerése, hogy melyek azok a releváns általános elvek, evidenciák, melyeket alkalmazni kell erre az adott egyénre, tekintettel a jelenlegi állapotára és gyógyulása kilátásaira. Kettő, egymást kiegészítő tudásrendszerrel van szó, amelynek egyik felét a kutatás során nyert tudományosan megalapozott, általánosítható egyetemes evidenciák, állítások, míg ennek másik felét az orvos saját tapasztalatán, tudásán alapuló konklúziók képezik a beteg és betegsége sajátosságainak figyelembevételével. A két rendszer együtt kezelésének képessége szükséges a helyes orvosi döntés meghozatalához. A medicinában Hippokratész központi örök érvényű intelme ma is aktuális: Az embert nézd, ne csak a betegsége!

„Medical care” – törődés a BETEGGEL

A gyógyítás, az orvos lényegi tevékenysége önmagában nem elég a teljes gyógyuláshoz. Figyelembe kell venni a beteg érzéseinek, kívánságainak és vágyainak érvényesítését. A gondoskodás, a beteggel való egyedi törődés és ezzel együtt a terápia szakszerű alkalmazásának kettőssége az ókor óta és azt követően is, velejárója volt az orvosi

* Első megjelenés: Medicina évkönyv – 2024

gyakorlatnak. Az elmúlt évtizedekben az orvostudomány és orvosképzés technológiai fejlődése (pl. szakkönyvek, szimulációs laborok, az interneten elérhető oktatási segédletek, a mesterséges intelligencia, stb.) azokra a technikai szempontokra összpontosított, amelynek következménye az orvos-beteg kapcsolatban az egyéniség fokozatos, kölcsönös elvesztése. Az egészségügyi ellátási rendszerek ismert nehézségei (orvoshiány, az egy betegre fordított egyre rövidebb idő) kedvezőtlen irányba terelték az orvos-beteg kapcsolat nem-szakmai elemeit. Az evidenciák, irányelvek, mechanikus követése töredezett és személytelen, a kórós leleteket korrigáló betegellátást eredményez. A beteg féltelmei, a hiedelmek, gyengeségek, érzések és érzelmek gyakran másodlagos helyre szorulnak, ami dehumanizációhoz, elembertelenedéshez (leketlentenséghez, személytelenséghez) vezethet az orvosi kommunikációban, gyakorlatban. Az együttérzés válsága az egészségügyi szolgáltatók szakmáját hivatásból munkává változtatja.

A betegellátás tevékenységi keretében a beteggel való törődés, ápolás, gondoskodás, ellátás – az angol terminológia szerint a „medical care” – integrált egységben van a gyógyító kezeléssel, egyszerre testesíti meg az érzelmeket és a gyógyítás kézzelfogható cselekedeteit. A „törődés” szó értelmezése az, hogy valaki figyelmet, gondoskodást, törődést kap, ez a valaki, esetünkben a beteg fontos a számunkra. A páciens, aki bizalommal fordul orvosához bajával, személyes történetével együtt kell elfogadni. Az orvos-beteg kapcsolat kölcsönös, személyes jellegének megőrzése mellett a klinikusnak vállalni kell és kellő időt kell adni arra, hogy a beteg beszámolóját a kortörténetet megértéssel, tisztelettel és együttérzéssel meghallgassa és ez ma is orvosi kötelesség.

A medicina a gyógyítás művészete

A gyógyítás művészetét semmilyen technológia nem pótolhatja. Bár a mesterséges intelligencia hasznos információkat tud nyújtani, elképzelhetetlen, hogy a számítógépek és a mes-

terséges intelligencia diktálja, hogy miként lépünk kapcsolatba betegeinkkel és hogyan gondoskodjunk róluk. Az orvosoknak tudósoknak és művészeknek kell lenniük egyszerre, akik a tudományt a gondoskodás („care”) művészi képességeivel alkalmazzák a gyakorlatban.

Napjainkban a technológia, a tudomány elképesztő fejlődése folyamatosan feszegeti az orvostudomány határait. Óriási kihívás a tudomány precizitását az együttérzés melegével ötvözni a mindennapi orvosi gyakorlatban. Biztostani kell, hogy a betegek úgy érezzék, meghallgatják, tisztelik őket és valóban törődnek velük az orvosi innováció megállás nélküli rohamos fejlődése idején. Az orvosnak meg kell őriznie a humanizmus, az együttérzés, a köszönetkülönleges ajándékát, ami a betegek empátiás kezeléséhez, gondozásához elengedhetetlenül szükséges. Ezt azonban csak a betegágy mellett lehet megtanulni és alkalmazni.

Tehát az orvosképzés területén fel kell éleszteni az orvostudomány művészetét. Nagy kihívás ez az orvosképzésben is, ugyanis az orvostudomány eredményeinek oktatásával együtt kell tanítani az ehhez kapcsolódó gondozás, a beteggel törődés koncepcióját, módszereit is. Az együttérző gondoskodás több, mint orvosi kezelés, mert magában foglalja az empátiát,

a tiszteletet, a kedvességet és a bizalmi kapcsolatok kiépítését. Csak így remélhető a gyógyítás és gondozás megfelelő egyensúlyát megtartani az orvostudomány és a művészet mérlegén. Ez a záloga annak, hogy az orvos és betege együtt élje át és érezze gyógyítás és gyógyulás felemelő nagyszerű élményét.

Prof. dr. Tekeres Miklós
a Pécsi Tudományegyetem
professor emeritusa

Egy másodközlés margójára

Idén is megünnepeltük szeptember 21-én a *Magyar Dráma Napját*. Ilyenkor mindenki Madáchról és *Az ember tragédiájáról* beszél. A televízióban műsorra is tűzték a Nemzeti Színház 2002-es változatot Szikora János rendezésében, Alföldi Róbert zseniális Luciferjével. Sajnos ebből az előadásból is azt szűrhetjük le, amit a korábbi feldolgozásokból, hogy a rendezők, akik feltehetőleg eredendően bölcsészek, nem értik a természettudományos utalásokat, gyakran kihagyva fontos sorokat, megcsonkítva gondolati íveket. Paulay Ede, a dráma első színre vivője (1883) teljesen ki is húzta például az *ember vegykonyhájáról*, vagyis a laboratóriumban létrehozandó életről szóló alapvető fontosságú luciferi látomást, és évtizedeken át ez a húzás tartotta is magát. Nem volt jó húzás. De még számos példát mondhatnánk alapvető kérdések meg nem értésből fakadó negligálására. Még Hubay Miklós is, aki avatott szakértője a témának, a Madách által is megjövendölt világvégenek okát – utolsó művében – a túlnépesedésben és abban látja, hogy „a szén-monoxid kibocsájtását – ne adj isten – hogy korlátozni hajlandók legyünk”. Szén-monoxid és szén-

dioxid – a világvége szempontjából – Makó és (stílszerűen) Jeruzsálem.

Szerb Antal szerint az ilyen művek, mint a *Tragédia* nem is olvasásra íródtak, hanem kommentálásra, miként a szent könyvek. Tehát most nézzünk egy szigorúan természettudományos szempontú elemzést. Az itt másodközlésben szereplő dolgozat két éve jelent meg az *Orvosi Hetilap Horus* rovatában. Ebben kifejezetten orvosi-élettudományi szempontból próbálom értelmezni a szerző gondolatait. Feltételezem, illetve reménykedem, hogy ez a Hírmondó olvasói közül is sokakat érdekelhet.

Köszönettel tartozunk az Orvosi Hetilap szerkesztőségének és személyesen *Papp Zoltán* professzor főszerkesztő úrnak a közlés engedélyezéséért. A teljes tanulmány, mely terjedelmi okokból itt két részben fog megjelenni, az OH 163:20,806–812 (2022) számában látott napvilágot, nyílt hozzáféréssel. Kellemes elmélyülést!

Varga Csaba

DOI: 10.1556/650.2022.HO2699

A tudomány tragédiája, a „Tragédia” tudománya

Gondolatok *Madách Imre:* *Az ember tragédiája* című művéről

Varga Csaba dr.

Pécsi Tudományegyetem, Általános Orvostudományi Kar, Orvosi Népegészségtani Intézet,
Környezetegészségtani Tanszék, Pécs

A Tragédiát minden művelt magyar ember ismeri, de nem ártana néha újra elolvasni [1]. Madách műve remekmű, úgy vélem, ez nem kérdéses. (Ha valamelyik világnyelven íródott volna, biztosan felfigyel rá a nemzetközi irodalmi közvélemény.) Még akkor is igaz ez, ha Arany János „javításainak” köszönhetjük a legtöbb, mára szállóigévé vált idézetet. Hogy Arany változtatásai mennyiben formaiak, illetve mennyiben érintik a mondanivalót, ezt nem célozom vizsgálni, ennek megvitatását a filológusokra hagyom.

Sokan sokféleképpen elemezték már a drámát, többek között filozófiai szempontból is. Én a természettudományok felől közelítenék a műhöz. Azt járnám körül, milyen ma is érvényes utalások találhatók benne e tudományokra, illetve ezek alapján az emberiség lehetséges sorsára vonatkozóan. Az ilyen utalások ugyanis számosak a Tragédiában, különösen az orvosi, élettudományi vonatkozásúak. A tizenöt szín majdnem mindegyike érintett, akár a keret-, akár történeti színekről beszélünk. Járjuk végig Ádámmal és Luciferrel a történelmet, és meg fogjuk látni, sok gondolat és utalás szinte profétikus látomásnak, sikeres jóvendülésnek tekinthető.

A kezdet (Genezis)

A teremtés befejeződött. Az Úr akár hátra is dőlhet. Nagyságát, tökéletességét immár zengik az angyalok.

*„Be van fejezve a nagy mű, igen.
A gép forog, az alkotó pihen.
Évmillióig eljár tengelyén...”*

Megjelenik azonban Lucifer is, az Úr antitézise, a fény hordozója, mely fénnel sok mindenre rávilágít. Ő „leszólja” a művet, szerinte az semmi több, csupán néhány anyag más tulajdonsággal történő felruházása, melyet akár az ember is képes reprodukálni:

*„Az ember ezt, ha egykor ellesi,
Vegykonyhájában szintén megteszi. –
Te nagy konyhádba helyzed embered,
S elnézed néki, hogy kontárkodik,
Kotyvaszt s magát Istennek képzei.”*

Bizony nagy és szörnyű igazság rejlik ebben a néhány mondatban. Ha az anyagot nem is tudjuk létté átalakítani, ahogy azt például *Lepesinszkája* [2] és a szovjet biológia állította egykor, emberi életet már tudunk „előállítani” *in vitro* megtermékenyítéssel. Sőt klónozni is tudunk már – szerencsére, etikai megfontolásból nem embert –, de ki láthatja ennek a végét? („*Repül a nehéz kő: ki tudja, hol áll meg?*”, idézhetjük magát Aranyt.) A molekuláris biológia beláthatatlan távlatokkal kecsegtet, de egyben el is borzaszt. Hiszen bármikor jöhet egy örült tudós a világ egy eldugottabb szegletében, ki átlép minden etikai normán, s magát valóban Istennek képzelve teremteni akar. Ennek még sohasem lett jó vége, gondoljunk csak *Shelley* [3] Frankensteinjének teremtményére vagy *Löw* rabbi Gólemére [4].

A kiűzetés

Az eredendő bűn miatt a Paradicsomból kiűzött emberpár először szembesül a létező világgal, a hideggel, a meleggel, a természet erőivel, a „delejjel”. Természetesen Lucifer célzatos „tárlatvezetésével”, kalauzolásával.

„Küzdést kívánok, diszharmóniát”

Rádöbbennek például saját mulandóságukra, ám Lucifer ekkor az élet örök körforgására figyelmezteti Ádámot:

*„»Vagyok« – bolond szó. Voltál és leszesz.
Örök levés s enyészet minden élet.”*

Mintha csak egy ökoszisztémát akarna leírni, ahol a termodinamikailag nyílt rendszerben az anyag és az energia szüntelenül áramlik. A *producensek* termelnek, a *konzumensek* fogyasztanak, míg a *reducensek* lebontanak, és a valamikori élők testéből képződő élettelen, szervetlen anyag újra életet táplál. Valóban az élet örök körforgása ez.

Mindemellett Lucifer a populációbiológia alapjait is megfogalmazza. Hogyan épülnek egymásra a *biológiai organizációs szintek*, például az egyedek együttműködése hogyan képez közösséget, és mindegyikük a közösség fennmaradásáért, túléléseért dolgozik:

„Látád a hangyát és a méherajt:
Ezer munkás jár dörén össze-vissza,
Vakon cselekszik, téved, elbukik,
De az egész, mint állandó egyén,
Együttleges szellemben él, cselekszik,
Kitűzött tervét bizton létesíti”

Vagyis evolúciós szempontból a faj fennmaradása az egyedül lényeges. A faj absztrakció, melynek képviselője az adott térben és időben annak egy populációja, legyen az hangya, méh vagy ember. A legfőbb törvény a közösség érdeke, üdve; aktuális példával: az emberi közösség egészsége. *Salus (sanitas) populi suprema lex esto!* [5] E legfőbb törvénynek próbálnak ellenszegülni a világjárvány idején az oltástagadók, akik saját önrendelkezési jogukat próbálják a közösség érdeke fölé helyezni, hátráltatva ezzel a nyájimmunitás kialakulását és biztosítva a vírus recirkulációját. Ráadásul az egészségügy leterheltségét is fokozzák, így más betegek gyógyulását is hátráltatják. (Lásd még: ...*milliók egy miatt.*)

Lucifer egy olyan tézist is kifejt, melyre például a *kísérletes toxikológia* elve és gyakorlata épül. A rövid életű kísérleti állatok akár teljes élettartamuk alatt vizsgálhatók, kezelhetők, exponálhatók, az így nyert eredmények extrapolálhatók krónikus, akár az embert élethosszig érő külső behatások várható következményeire.

„Minden, mi él, az egyenlő soká él,
A százados fa s egynapos rovar.
Eszmél, örül, szeret és elbukik,
Midőn napszámát s vággyait betölté.”

Kicsit profánul tehát a képlet: 1 élet = 1 élet, legyünk bár tisztavirágok, emberek vagy galápagosi óriástechnősök.

Milliók egy miatt

Ádám megkezdi történelmi utazását Luciferrel. Először Egyiptomban járnak. Ádám (fáraó) szeme felnyílik Éva (a rabszolganő) és a szerelem hatására. Rádöbben, hogy nem szolgálhatja egy ember érdekét milliók halála. Itt megint tetten érhetjük a populáció vs. individuum dilemmát.

„Fülemben cseng még: milliók egy miatt.
E millióknak kell érvényt szerezniem.
[...] Enyészsen az egyén, ha él a köz,
Mely egyesekből nagy egészt csinál.”

És valóban, a köz túlél, de néha elenyészt az egyént, ahogy azt majd az athéni demokráciában szemlélteti Madách, Miltiadész példáján.

Róma és a járvány

A legnagyobb ókori birodalom összeomlásában. Róma embervérben gázol, miközben féktelenül dőzsöl. Az életet nem sokra tartja, kigúnyolja az örök körforgást is.

„Nézd, Júlia, e szép kövér halat:
Egyél, hiszen majd bizlatsz másikat.

LUCIFER

S nem dőzsöl-é rút féreg rajtad is?”

A döghalál megjelenésével egy valódi *danse macabre*-t, a szereplők haláltáncát látjuk, és mivel az életet semmire sem értékeli, a halált kinevetve csókolják a járványban elpusztult halottat is.

„Óh, jaj nekem, mi szörnyű fájdalom,
Hideg veríték, orcusnak tüze –
A dögvész, óh, a dögvész – elveszek.
Nem gyógyolít ki sem közületek,
Kik annyi élvét osztátok velem?”

LUCIFER

Ma néked, holnap nékem, édesem. –”

Egy megszűnő világ a javak tobzódásában, a szabadságban, a kéj utáni hajszában éli ki magát, melynek csúfos véget vet a döghalál. Súlyos áthallás napjaink világjárványa(i)ra és túlfogyasztó, öngyilkos civilizációkra vonatkozóan! A letűnő birodalom történetének végére a barbárok tesznek pontot. Ám eközben új eszme éled, a „*Testvériségről, jogrul álmódó*” kereszténység. De más az eszme és más a gyakorlat, mint oly sokszor láttuk a történelem folyamán (lásd: konstantinápolyi szín).

Történelmi tény, hogy a magas *kontagiozítású* és *letalitású* járvány (feltehetőleg, de nem bizonyíthatóan pestis) döntő jelentőséggel bírt a birodalom bukásában. Paradox módon ehhez hozzájárult a rómaiak fejlettsége, az egész birodalmat behálózó útszolgálat és a hadsereg, mely lehetővé tette a járvány gyors és hatékony terjedését nagy területen. Mintha látnánk a jövőt: a spanyolnátha terjedését a hadseregekkel az I. világháború alatt vagy a fejlett közlekedéssel, a földrajzi barrierek teljes leomlásával a jelenlegi helyzetet.

Kepler, avagy a tudomány árulása

Jellegzetes tudóssors bontakozik ki előttünk a prágai színekben. Kepler (Ádám) keserűen monologizál azon, hogy mennyire nem a szellem, a tudás számít a világban, hanem a rang és a vagyon. Ráadásul Rudolf császár – tehát a hatalom – tévitanok támogatását várja a neves tudóstól, zsarolással:

*„Nem halmozálak-é kegyekkel el,
Atyád, tudod jól, korcsmáros vala
S nemességed kétség fölül helyeztem,
Pedig bizony elég bajomba telt.
Fölemelélek trónomhoz, s csak így
Jutál Müller Borbála szép kezéhez.”*

Lehet-e tehát a tudomány autonóm, avagy csak a hatalom játékszere, kiszolgálója? Az udvari gazdag és előkelő léhűtők is megvetik a tudóst, nem tartják közeliük valónak. Háta mögött gúnyolják, de ha kell, kihasználják. Épp ahogy a mai tudóshoz, tudományhoz is viszonyul a politikai és a gazdasági elit.

*„A féltés bántja szüntelen szegényt,
Hiába, nem tud új körébe szokni,
Kiri belőle mindig a paraszt.”*

Ellentmondás feszül a „*pure science*” és a pénzkereset között. A tudomány prostituálódik. Kepler külső elvárásoknak próbál megfelelni, megrendeléseket teljesíteni, és ezzel iparos munkává degradálja a tudományt. Tartuffe-i képmutatás ez, vagy a jellem gyengesége?

*„Ah, mester! épp jó, hogy találkozunk,
Jóságaimra kívánnék utazni,
Időjőslást szeretnék!”*

ELSŐ UDVARONC

*Én pedig
Fiamnak vágnám csillagát kitudni.
Éjfél után, múlt éjjel jött világra.*

ÁDÁM

Reggel mindkettő készen vár, urak.”

Feleségével (Évával) veszekedve már egyértelművé teszi, hogy más világban élnek, más eszmékben hisznek. Egyik oldalon a pénz, a csillogás, a kapcsolatok, a földi hívságok, másik oldalon az örök szellem és tudás.

*„Kétséges rang-e hát szellem, tudás?
Homályos származás-e a sugár,
Amelly az égből homlokomra szállt?
Hol van nemesség, más ezen kívül?
Amit ti úgy neveztek, porlatag
Hanyatló báb, mit lelke elhagyott,
De az enyém örökifjú, erős. –”*

Végül az alkoholba menekül. De miért csodálkozunk? Megdöbentő párhuzamok ezek a mai viszonyokkal. Gondoljunk csak a tudományt (nem is apró) pénzre változó vagy a politikához dörgölöző mai „tudósok” példájára. A hátszelet kereső tehetségtelenség, a középszer örök stratégiája ez. Ám valakit tudóssá (vagy művésszé) kinevezni nem lehet.

Ádám-Kepler borgőzös álmában a francia forradalom eszméivel és azok elkorcsosulásával szembesül. Felébredve a második prágai színben még a tudomány átadásáról (azaz mai értelemben a felsőoktatásról) közöl néhány, ma is érvényes gondolatot. A tudást tovább kell adni, de kinek? Nem tartja sokra a tanítványokat:

*„Nem oktatom, csak idomítom őket,
Szavak szerint, miket nem értenek.”*

Eszerint ez már akkor is érzékelt tendencia volt. Szerencsére mindig akad azonban legalább egy tanítvány, aki „tudványát” betöltendő, valóban tanulni akar. Sok jóval azonban nem biztathatja a tudós, aki a saját tudományát sem tartja valami sokra. (Az igazi tudós szerény, és persze lehet is mire szerénynek lennie. Igaz a mondás: minél többet tud valaki, annál inkább tisztában van azal, hogy tudása milyen parányi.)

*„Im, itt vagyok, lelkem vágytól remeg,
Belátni a természet műhelyébe.
Felfogni mindent és élvezni jobban,
Uralkodván felsőbbtség érzetével
Anyag- s szellemvilágban egyaránt.”*

Mondja a tanítvány, de a mester mindjárt helyre is teszi.

*„Sokat kívánsz. Paránya a világnak,
Hogy lássad át a nagyszerű egészet? –
Uralmat kérsz, élvét kérsz és tudást.
Ha súlyától nem dűlne össze kebled,
S mindezt elérnéd, Istenné leandnál. –
Kevesbet óhajts, s tán elérheted.”*

A tudomány nem lehet vaskalapos konzervatív, nem béklyózhathatják a gondolatot a régi, elavult dogmák. Az ifjú tudósgenerációknak szakítaniuk kell a megcsontosított eszmékkel. Új és még újabb dolgokkal kell előállni, bármekkora is az ellenszél. Ez lenne igazából a tudomány dolga.

*„E földiánsokat, miken penész ül,
Dobd tűzre mind. Ezek feledtetik
Saját lábunkon a járást velünk,
És megkímélnék a gondolkodástól.
Ezek viszik múlt századok hibáit
Előítéletül az új világba.
A tűzre vélők!”*

A szakképzés átdolgozásáról tanácskoztak a Sportorvostan Tanszékek vezetői

A koronavírus-járvány óta idén, október 18. és 20. között találkoztak újra a Sportorvostan Tanszékek vezetői Villányban: *dr. Vágó Hajnalka* (Semmelweis Egyetem), *dr. Szántó Sándor* (Debreceni Egyetem), *dr. Török László* (Szegedi Tudományegyetem) és *dr. Mintál Tibor* (Pécsi Tudományegyetem). A szakmai együttlét legfőbb apropóját az adta, hogy az Európai Unió irányelve szerint két éven belül a sportorvostannak első szakvizsgának kell lennie, emiatt át kell dolgozniuk a teljes szakképzést és a szakvizsgáztatás rendszerét.

Reggelivel és hasznos tanácsokkal várták a bringásokat az ÁOK-n

Reggelivel és hasznos tanácsokkal lepték meg a katasztrófavédelem dolgozóit a biciklivel érkező hallgatókat az Általános Orvostudományi Karon szeptember 18-án.

Az immár évek óta hagyományos programot, a „Bringás Reggelit”, az Angol-Német Hallgatói Önkormányzat (EGSC) szervezte. Reggel 7 órától várták ajándékokkal és ízletes falatokkal a kar kerékpározó hallgatóit a régi aula bejáratánál, akik délelőtt 10 óráig fogyaszthattak a pogácsából, a croissant-ból és a kávéból, miközben a kerékpározás szabályairól, a biztonságos közlekedésről beszélgettek a katasztrófavédelem munkatársaival, akik hasznos tanácsokkal látták el őket. A résztvevők a „Bike-Safe Programba” is regisztrálhattak.

Az esemény nagy népszerűségnek örvend a külföldi diákok körében is, nap mint nap sokan érkeznek biciklivel a karra,

Fotó: Verébi Dávid

ezért is rendezik meg minden évben a „Bringás Reggelit” programot.

További fotók.

Veretlenül lett bajnok az ÁOK női kézilabdacsapata a World InterUniversities Championships-en

A pécsi orvostudományi kar három Medikus Kupa-csapat képviselte a november 6-10. között Rómában rendezett World InterUniversities Championships-en. A női kézilabdacsapat veretlenül lett bajnok, de sikerrel szerepelt a férfi kézilabda- és röplabdacsapat is.

A külföldi sporteseményen való szereplést a Medikus Kupa Bizottság tette lehetővé a Medikus Kupán győztes csapatoknak jutalomként, a 2025-ös Medikus Kupára való felkészülés minőségének javításaként, továbbá a csapaton

belüli közösségépítés egyik kiváló alkalmaként. A pécsi orvostudományi kar a női- és a férfi kézilabdacsapat, valamint a férfi röplabdacsapat képviselte.

A női kézilabdások a négy francia, egy-egy svéd, angol, szlovák és német egyetemet megelőzve veretlenül lettek bajnokok, edzőjük *Vajda Kornél*. Ezzel az eredménnyel méltóképp képviselték a Pécsi Tudományegyetemet, és vívták ki a rendezők és résztvevők elismerését.

Jól szerepeltek a férfi kézilabdások is, akik csoportjukból továbbjutottak, és a 16 csapatos bajnokságban a legjobb négy közé jutásért játszottak. Itt az előző évi bajnoktól kaptak ki, így az 5-8. helyen végeztek, a mezőny első felében, a tíz francia, két svájci, egy-egy német, szerb és angol csapat közül. Edzőjük *Lipcsik Zoltán*.

A férfi röplabdások a 32 csapatos, rendkívül erős mezőnyben a csoporton belül elért egy győzelemmel és két vereséggel nem jutottak be a kieséses szakaszba, ám ettől függetlenül is remek teljesítményt nyújtottak.

Mivel vízilabda-sportágot nem hirdetett meg a rendező szerv, ezért a Medikus Kupán első helyen végzett vízilabdásaik más külföldi helyszínen próbálnak majd helytállni.

2025-ben ugyanez a verseny Barcelonában lesz. A Medikus Kupa Bizottság a jövő évi Medikus Kupán első helyen végző csapatok ottani részvételét is támogatni fogja.

Zrínyi 2024

Az el nem hangzott Zrínyi-beszéd

Mindenki másképp csinálja, én rendszerint hat-nyolc héttel az esedékessége előtt kezdem írni az előadásaimat: szakmait és egyebet egyaránt; és az utolsó két hét már csak az érés. Most elmaradt a szünet: szeptember 14-i Zrínyi-napi ünnepségen, a beszédem hajnalán váratlanul támadó vertigo (manapság minden post-Covid, legyen ez is az) a fürdőszobáig sem engedett, nemhogy a PTE-ig. (Tudom, nem az, de nekem mégis, hadd maradjon: a vertigo pedig elmúlt hála Istennek). Elmondatlanul porosodott eddig: most legalább olvasható formában közzé teszem. A többit tessenek hozzáképzelnem...

Évről évre minden szeptemberben, amikor „még nyílnak a völgyben a kerti virágok”, összegyűlünk itt, az egykori cőgeráj, a Pécsi Magyar Királyi Honvéd Hadapród Iskolából kinőtt Zrínyi Miklós Honvéd Főreáliskolai Nevelőintézet udvarán, hogy megerősítsük a magyar múlttal való szövetségünket és őrtálló például szolgáljunk. Mondhatnánk: falhoz állunk: önszántunkból – szemben a jelennel; mögöttünk a változó múlt; előttünk a jövő, mely rajtunk is múlik.

A biológia kegyetlen dolog. Az utolsó, itt végzett, 1944-es tiszti évfolyamból hírmondó is alig maradt, ahogy a normandiai partraszállás veteránjai sem ülnek körül nagy asztalt. Hogy miért éltek, mire esküdtek és közülük sokan haltak hősi halált: megértjük-e, de legfőképpen valóban érdekel-e minket? Akik itt vagyunk, alibink van; de elegen vagyunk-e; és megtesszük-e, ami a dolgunk: tovább adjuk-e; amit örökségül kaptunk? A jövőt is megalapozó, sokban meghatározó múlt iránti tisztelet kötelemét. Micsoda ereje van a históriának; milyen ellenállóképessége: lám ma is hat; bennünk működik – pedig miféle ideológiák tépték, szennyezték: mégis lélegzik, él. Sokat kell túrnie: nem csak a polírozást sértik az alkalmazott történelem szorgos szolgálói és szerelmesei.

Hogy az egykor nagyszerű rendező, Ridley Scott Napóleon-filmje történetileg olyan, amilyen, az engem itthon nem vigasztal. A mi múltunkat most gigerlik ragadták el: csak az orvostörténész énemnek fáj, hogy Semmelweisből egy a perditá romantikával leöntött fehérköpenyes kuruc szabadságharcost csinálnak, de Hadik generális szirupos operetthuszárja már fáj. Petőfiről pedig nem is merek szólni, mert könnyen kijut a maliciózus jelző: ennyit pedig azért nem ér ez a velejéig hazug és hamis vizuális förmedvény. Ami a két utóbbi, és még számos más hasonló „emlékezet-kulturális termékben” – például a pozsonyi csatáról szólóban – közös, az a hadtörténész vagy legalább egy lőport szagolt katona szakértelmének a penetráns hiánya. Nincs rendben, és nem vigasztal, hogy a múltjuk őnostorozásában élharcos britek mellett Portugália, Belgium

is lelkesen festi át történelmét. Idén nyáron volt szerencsém az utóbbiak hadtörténeti múzeumaiból többet (Lisszabon, Madrid, Toledo, Brüsszel) végiglátogatni, szomorú tapasztalatból beszélek. A XVIII. századi tárlóig nagyjából minden rendben van, a kereszteshadjáratok, különösen a kereszténység, mondjuk így; nincsenek túlbeszélve, de a páncélok szépen csillognak. A baj a gyarmatbirodalmakkal kezdődik; ezt se lenyelni, se kiköpní nem tudják a kiállításrendezők. Ki-ki a maga módján igyekszik megoldani a megoldhatatlant; leginkább a hallgatás vagy legfeljebb sunnyogó, szégyenkező félmondatokra futja a mai szédítő gazdagságukat megalapozó gyarmatosítás kapcsán. Az egykori hódító, majd pacifikáló rendfenntartó, alkalmasint terrorellenes katonai műveletekről még szégyenlős hallgatás se tanúskodik. Pedig a harc folytatódik: immár hazai földön: a hozzávalót sikerült importálniuk. A hadtörténeti múzeumoknak van egy különleges, a többi múltörző és -idéző közintézményektől különböző speciális funkciója is. Ez pedig annak a bemutatása – a professzió központi tézise ez – hogy az elődök, ha kellett, miként áldozták fel életüket az ügyért, amire felesküdték. Az a hadtörténeti múzeum, amely nem tudja bemutatni, nem teljesíti a feladatát, elárulja az ügyet. Legjobb esetben is fegyverekkel kitémőtt panoptikum. Az afrikai sivatagokban és dzsungelben szolgált, elesett angol, skót, portugál, spanyol katonák és tisztjeik kiradirozódnak az anyaországuk történetéből. Rejtő Jenő halhatatlan Potrien őrmesterét idézve – mutatis mutandis – kérdezhetnénk: „Mon chef Potrien... hova settenkedik ilyen nesztelenül ez a század?” A miénk, a huszonegyedik? Horribile dictu a Krisztus születése utáni huszonegyedik?

Pedig még a huszadikkal sem számoltunk el. Nemigen hangos a sajtónk arról, hogy immár 110 éve kezdődött az I. világháború – vélhetően nem elég kerek az évforduló. Pedig az 1897-ben alapított pécsi hadapródiskola számos hőst adott. A PTE Jogtudományi Kara és a Ciszteri Rend Nagy Lajos Gimnáziuma falán emléktábla őrzi az elesettek nevét. Nem ilyen szerencsés a Széchenyi téren a három pécsi ezred, a 19. magyar

Fotó: Verébi Dávid

királyi honvéd-, az 52. közös k.u.k. gyalog- és a magyar királyi 8. honvédhuszárezred. Emléktáblájukat lassan benövi a dísznövényzet. Hogy aztán miért ég, mire emlékeztet a közöttük-fölöttük égő örökmécs; szimbolikusan mit is védelmeznek – annak a tudása már végképp eltűnően van. Persze: hiszen nem szerepelnek a Harry Potterben; tehát nincsenek, egykori voltak nem lényeges. Nézzük egymásra, pedig a mi dolgunk lenne a fejekben való rendrakás. Játékboltjainkban nincs játékhuszár, csákó, vagy akár műanyagkatona; nézzék meg mit adunk a gyerekeink kezébe. Lindner Béla, a Károlyi-kormány díszes, borgőzös hadügyminisztere – aki Pécs polgármestere is volt egy fájdalmasan rövid időre – boldog lenne: nem akar katonát látni: a játékboltok polcain sem. A nevelést, az esztétikai formálást kiadtuk bérbe Disneylandnek és Kínának. Éljen a Manga és a ...

Aki a legnagyobb pécsi I. világháborús köztéri szoborra kíváncsi, az Kaposvár felé menő úton, a Hősök terén találja meg. Ha megtekintette, ami maradt, nyugodtan autózzon tovább: Kaposváron legalább méltó helyen és formában, a színház előtti téren őrzik a 44-esek, a „rosszebb bakák” oroszlanos emlékművét. Az emlékművek – itt az egyetem udvarán Zrínyié, a Széchenyi téri szerény emléklapok, a kaposvári szobor és szerte a hazában annyi más, párbeszédre kényszerítenek minket. Kellemtlen kérdéseket tesznek fel; szemrehányó némaságukban is.

A válaszaink minket minősítenek. A jó emlékezés nem passzív időtöltés; nagy a hozadéka. Gazdaggá teszi a figyelmes emlékezőt, feltölti. Érdekes módon a mértékegysége lehet távolság is, idő is.

68 km-re innen, ahol állunk; a 61-es úton – Kaposvártól nyugat felé kimenet; Nagybjom és Böhönye között az emlékezet 13,5 km hosszú, gyalogmenetben 2 óra 55 perc. 1945 tavaszán itt állt a front. Ma pedig 13,5 km választja el egymástól a szovjet és a német katonai temetőt. Egykori sebesültgyűjtőpontok; a harcoló felek út menti ezredsegélyhelyeit jelzik; ahogy ez így már szokás. Az intézetünk Művelési Medicina tanszékén ez szakmai közhely. Ami hangsúlyt ad ennek a térbeliségében és idővel mérhető emlékezetnek, az a máig feszülő múlt – és a jelenünkre vetülő sötét árnya. Kurszknál a német harcokcsik egyszer már próbálkoztak: ennek 81 éve; júliusban. Böhönye és Nagyatád fekvése nem változott 80 éve; minden mást csak az emlékezet őriz. Egy ezredév felénél több múlt el Szigetvár ostroma óta; évszázadnál több idő óta adott tiszteket Pécs; ezekkel és hasonnemű fogalmakkal számíthatjuk jelenünket és jövőnket, amik térbeli és időbeli koordináták. Ha tetszik kilométerben és órában; vagy akár becsületben, tisztességben.

Molnár F Tamás, egyetemi tanár

„A végzettjeink nagyon jól érezték magukat” – alumni-hétvége az orvoskaron

Immár negyedik alkalommal rendezték meg szeptember 20. és 22. között az alumni- hétvégét a pécsi orvoskaron, melynek során az itt végzett külföldi hallgatók gyűltek össze, hogy a jelenlegi hallgatókkal találkozzanak, és közös programokon vehessenek részt. Az apropót a 40 éves angol és a 20 éves német nyelvű általános orvostudomány, a 15 éves angol nyelvű gyógyszerész- és az ugyancsak 15 éves angol biotechnológus mesterképzés jubileuma adta.

Fotó: Ráfa-Gyovai Tibor

1984-es indulása óta már negyedik alkalommal szerveztek az alumni-találkozót, amire idén 71-en jöttek el. Újdonságként piknikkel indult az összejövetel az orvoskar új elméleti tömbje mögötti közösségi parkban, majd ellátogattak a Széchenyi térre, ami a Pécsi Napok programjaitól volt hangos.

A második napon rendhagyó tudományos délelőttöt tartottak az öregdiákok, beszéltek a karrierjük alakulásáról, valamint arról is, hogy mit adott nekik a pécsi orvostudomány, és miért érdemes alumni-tagnak lenni. Megtekinthették Kalmár Lajos fotóművész „Versatility of the Human Beauty” című kiállítását, majd egy gálaesten vehettek részt, melyen dr. Miseta Attila, a PTE rektora, dr. Nyitrai Miklós, a PTE, ÁOK dékánja, dr. Fittler András, a PTE, GYTK dékánja, dr. Than Péter, a PTE, ÁOK Német Programbizottságának elnöke, valamint dr. Reza Hemmati, a Nemzetközi Oktatási Központ igazgatója mondott köszöntőt. Az esten fellépett a PTE VoicePOTETial kórusa és a Golestan zenekar is. Utóbbi különlegessége, hogy alapítója 1995-ben az angol programban végzett. A PMS (Pécs Music Society) keretein belül a korábban végzetek és a jelenlegi hallgatók együtt muzsikáltak, erősítve a PTE, ÁOK Junior Alumni Programjának kezdeményezését.

„Visszajelzéseik alapján a végzettjeink nagyon jól érezték magukat, és nyitottak arra, hogy a jövőben is részt vegyenek hasonló eseményeken. Felajánlották a támogatásukat is egy közösen működtetendő alumni-hálózat létrehozására” – nyilatkozta Somodi Klára, a PTE, ÁOK Alumni Irodájának vezetője.

További fotók, videó:

Az elméleti tömb épületének története (1-2. rész)

Az orvostudományi Hírmondó 2024. szeptember-októberi számának borítója a lenti épületfotóval jelent meg. Az elméleti tömb falán emléktábla hirdeti: „1898 és 1945 között itt állt az Alpár Ignác tervezte M. kir. Zrínyi Miklós hadapród és katonai fő-reáliskola. Emléklül a 100. évfordulóra. a hálás növendékek”. A következőkben „időutazással” mutatom be milyen volt és milyen lett a POTE-ként ismert, illetve ma a PTE Általános Orvostudományi Karaként működő épület.

1. rész

A PÉCSI MAGYAR KIRÁLYI HONVÉD HADAPRÓDISKOLA

Az 1868. évi XLI. törvény cikk önálló magyar honvédség felállítását írta elő. A pesti Ludovika Akadémia nem győzte a képzést. A tiszthiány a század vége felé már 1000 fő körüli volt. 1897-ben báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter törvénye értelmében újabb iskolákat kellett létrehozni (XXIII. törvény cikk. a honvéd nevelő- és képző-intézetekről). A törvénynek eleget téve Sopronban honvéd főreáliskolát, Pécssett és Nagyváradon honvéd hadapródiskola felállítását határozták el. Több tervező neve is felmerült, akiket a minisztérium szívesen felkért volna a munkára, így a Pécssett több épületet tervező *Schlauch Imréné* is. Végül a feltételek ismeretében *Alpár Ignác* vállalta a tervezést, amely azonnal 3 épület elkészítését jelentette szinte egyidőben.

Alpár Ignác korának neves építész tervei alapján a pécsi honvéd hadapródiskola felépítése a Szigeti országút melletti jelentős nagyságú, 20 holdnyi telken kezdődött, amelyet Pécs városa jelölt ki. A telkek árát a város és az állam közösen fizette, az építkezést az állam finanszírozta. A parkosítást, az utak, illetve a közműhálózat kiépítését is a város fizette. Az építési költség kb. 1.110.000 forint (1899) volt, amihez Pécs városa 30.000 forinttal járult hozzá. Viszonyításul a korabeli bérek- és árak: leveshús 72-80 krajcár (kr.)/kg, zsír 68 kr./kg, füstölt sonka 80-11 kr./kg, a Friss Újság 1 példány 1 kr.

1898-ban már az első iskolaévet is megnyitották. Az első hadapródokat 1902-ben avatták. A főépület jobb oldalán felépítettek még egy lakóépületet a tisztek és családjaik számára, bal oldalán pedig egy legénységi- és egy melléképületet is, mely utóbbiban mosókonyha, raktárak és a fogda volt. Alpár Ignác az Építőipar 1898. december 14-i számában megjelentette az elképzeléseit és a pécsi épület tervrajzaival illusztrálta a cikkét. Büszkén írja, hogy a három iskola terveit két hónap alatt készítette el, hogy még a telkek helyszínrajzai sem álltak rendelkezésére. (Később a helyszíni szemle után módosított a terven,

akkor alakult ki a végleges forma: középtű a főépület, jobbról a tiszti épület, balról a legénységi.)

Dr. Pilkhoffer Mónika, a PTE, BTK Modernkori Történelmi Tanszékének docense vetette össze az épületről az Építőiparban közzétett és a Baranya Vármegyei Levéltárban fennmaradt tervek, illetve kutatta az épület történetét. A három intézet közül a legkisebb a honvéd főreáliskolának épülő soproni volt, mely 150 diák befogadására készült. A pécsi és a nagyváradi intézményt 400 hallgató számára tervezték, az utóbbi lovastisztek képzését szolgálta. A főépületeken kívül tiszti pavilon, melléképület, kórház, nyári uszoda, az istálló és kocsiszín, valamint Pécssett és Nagyváradon még legénységi pavilon terveit is el kellett készíteni. Pécssett négy hónap alatt tető alá került az összes épület, és a munkálatokat még télen sem szüneteltették. Az állványokon gyakran 1000 munkás szorgoskodott egyszerre. Csak egyszer állt le az építkezés, amikor 1897. szeptember 20-án a munkások sztrájkba léptek. Sikertelen velük megegyezni, így a munka folytatódott.

A Vasárnapi Újság a következőket írta 1899-ben a 10. számában. „A pécsi és nagyváradi honvéd-hadapródiskolák teljesen azonos berendezésűek. A főépületek itt jóval nagyobbak s három emeletűek, mivel ezen intézetek 400-400 növendék befogadására szolgálnak, akik négyéves tanfolyamot végeznek, melynek befejezése után mint hadapródok lépnek a honvédség kötelékébe. A szolgálatra berendelt katonaság itt 100 főre emelkedik, s ezek egy külön épületben vannak elhelyezve. Szintén külön épületben vannak a raktárak és műhelyek is. A nagyváradi honvédségi hadapródiskola lovas tisztek kiképzésére is lévén rendeltetve, ott 30 szolgálati ló befogadására alkalmas istálló s egy nagy vasfedelű téli lovagló-terem is épült. Mind a három intézet az egészségi követelmények legszigorúbb szem előtt tartásával s éppen ebből kifolyólag nagy áldozatok árán

„Zrínyi Miklós” m. kir. reáliskolai nevelőintézet (Pécs)

Alpár Ignác

Kápolna (Pécs)

létesült. Minden épület s az egész terület vízvezetékkal és csatornázással van ellátva. A szobák magasak és világosak. Az összes helyiségeket villany világítja, mihez a villamos erőt Pécsen és Sopronban a városi villamossági társulatok szállítják; Nagyváradon ellenben, hol ilyen intézmény még nincs, a villamos erő fejlesztésére külön kazán- és gépházat s nagyszabású villanyfejlesztő telepet kellett létesíteni. A külön-külön álló épületek szépen vannak csoportosítva. A csoportozat középrészét a főépület foglalja el, melynek az utca felé néző főhomlokzata előtt nagy díszkert van, annak közepén pedig dicsőségesen uralkodó királyunknak, a magyar honvédség megalkotójának Stróbl szobrász által készített bronz mellszobra áll. Az óriási terület középrészét a nagy gyakorló-tér foglalja el. Az épületek közt, valamint a gyakorló-tér körül a honvédelmi miniszter kerti ültetvényeket alkot, melyek néhány év múlva rendkívül kedves otthonná fogják varázsolni az intézeteket.”

A Vasárnapi Újság cikkben még a következők olvashatók: „a nagyváradi és ha azonos méretűek, akkor a pécsi iskola főépületén is 2046 ablak, 527 ajtó, 19 kapu, 298 kályha, 500 vízcsap, 1300 villamoslámpa és 22300 ablaktábla van”. A főépületben összesen 162 helyiség volt. A földszinten kaptak helyet az ebédlők és a tanulók szórakozását szolgáló helyiségek, mint pl. a tánc- és énekerem, a biliárd-, a társalgó- és az olvasószoba. Az első emeleten a tanterem, a második és a harmadik szinten a 20-30 ágyas, nagy hálótermek, a díszterem és a kápolna. A bejárat és a lépcsőház mögötti középső traktusban a tornatermet egy kisebb vívó- és egy céllövőterem fogta közre. A főépületben kellett elhelyezni az iskola-, a zászlóalj- és a századparancsnokságokat

Hálóterem (Pécs)

Parancsnoki szoba (Sopron)

is. Itt kapott helyet a gazdasági hivatal, a kápolna, a díszterem, az étterem, a könyvtár, a fizikai és a kémiai előadótermek, a tornaterem, a tisztai és altisztai szobák, az alagsorban pedig az uszoda.

Sajnos a pécsi épület belső tereiről kevés fotó maradt fenn. A soproni honvéd főreáliskoláról pedig egy egész albumra való képet kaptam a soproni Széchenyi István Városi Könyvtár munkatársaitól, így néhány képet ebből is válogattam. Valószínűleg a pécsi épületben is hasonló lehetett a terek kialakítása.

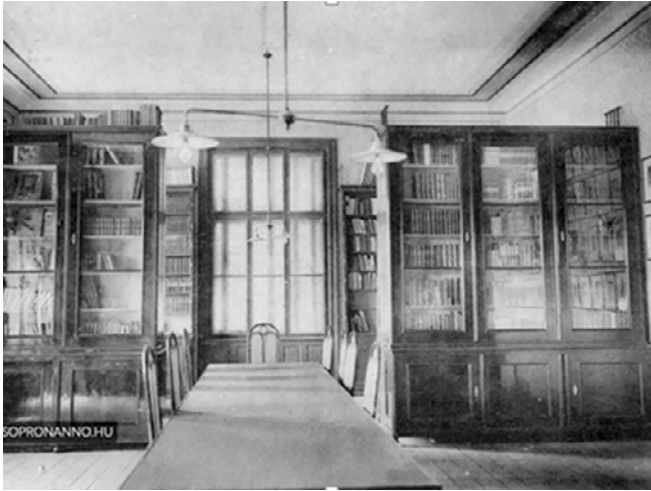
Dr. Pilkhoffer Mónika kutatásai nyomán derült ki, hogy a tervezésben Alpár Ignác mellett az iroda további munkatársai is részt vettek. Jiraszek Nándor szignálta a legénységi pavilon épülettervét, (névéhez alföldi városok épületei fűződnek a legismertebb a szegedi Tisza Szálló) amely 100 honvéd elhelyezésére volt alkalmas.

Az intézetek működése az I. világháborúig illetve az azt lezáró békeszerződésekkig zavartalan volt. A nagy összeomlás azonban a pécsi honvéd hadapródiskolát sem kímélte, azt az iskolát, ahonnan több száz, a honvédtisztai pályát élethivatásul választott ifjú indult az életbe, hogy hazáját, ha kell, élete feláldozásával is szolgálja. 1918-ban nem volt tisztavatás. Nem volt már tisztihány! 1918 szeptemberben még megtartották az I. évfolyamosok felvételi vizsgáit, aztán már olyan események következtek, amelyek előre sejtetették, hogy a nagy világégből nem sok szerencsével kerülünk ki. Szeptember végén összeomlott a bolgár front. Életbe lépett a cenzúra, bezárták az iskolákat, és nagy erővel kitört a spanyolnáthajárvány. A hadapródiskola tartotta magát, még biztosan állt a város szélén. Bizott a magyar jövőben, és terveket kovácsolt. Az 1918. október 31-én kitört

Étterem (Pécs)

Könyvtár (Sopron)

őszirózsás forradalom után, amikor a legnagyobb szükség lett volna a még megmaradó és rendelkezésre álló erők összefogására, a fejletlenség lett úrrá. A katonai egységek legénysége, a forradalom jelszavainak hatására – *Linder Béla* hadügyminiszter beszéde nyomán: „*Nem akarok katonát látni!*” –, hozzáfogtak a hadsereg leszereléséhez.

A horvát növendékek november 3-án Zágrábba távoztak, ahol már korábban kimondták Horvátország teljes elszakadását Magyarországtól. A magyar növendékek maradtak. November 11-én villámcsapásként érte a várost a budapesti kormány távirata, melyben utasította a pécsi Nemzeti Tanácsot és Pécs városának karhatalmi parancsnokát, hogy a Belgrádban aláírt fegyverszüneti feltételek értelmében kezdjék meg haladéktalanul Pécs katonai kiürítését. A megállapodás értelmében Pécs szerb megszállás alá került, amely egészen 1921-ig tartott. A kapott utasítás szerint 8 nap állt a kiürítés végrehajtására, de a szerbek már négy nap múlva, 1918. november 14-én megszállták Pécsset. A kiürítési parancsban a hadapródiskolát külön nevezték meg, de az akkori vezetők tudták, úgy sem lehetett volna sokáig fenntartani az iskolát. A Pécs városát megszálló szerb katonaság parancsnoka és *Pandurovits* szerb főispán már előbb szemet vetettek a gyönyörű épületekre és azok rendkívül gazdag felszereltségére. Végül a szerb katonai parancsnok 1919. március 4-én parancsot adott: az iskolát 36 órán belül ürítsék ki, az épületeket minden felszerelésével együtt részükre adják át! A növendékek 1919. március 6-án a szerb örök sorsfala között vonultak ki a vasútállomásra, majd bevagoníroztak a szerbek által rendelkezésükre bocsátott különvonatba, hogy azzal magyar

Tiszt lakóépület (4, 3 és 2 szobás lakások a rangnak megfelelően, cselédszoba, fürdőszoba mindegyikben)

Kórházépület (Pécs, 1923, 5-6 fős hálótermek, 4 fürdőszoba)

Kórterem (1923)

Az épületegyüttes az átadás évében, 1898-ban

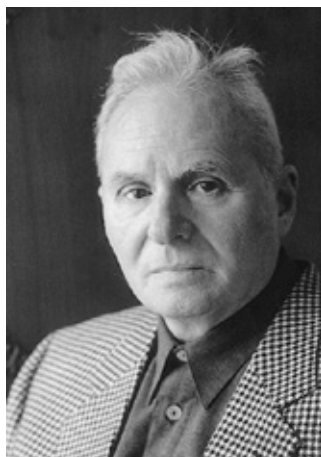

területre – a megcsonkított Magyarországra – mehessenek. Így szűnt meg – huszonegy évi fennállás után – a pécsi M. kir. honvéd hadapródiskola!

„Az árván maradt intézetbe bevonult aztán a balkáni kultúra: a szerb gazdálkodás. Bútorzatát, könyvtárát, gazdag felszerelését társzekerekre rakták vagy elkótyavetyélték. Szerb hadiszállás, katonai parancsnokságok helyezkedtek el benne. S mikor kivonultak innen 1921 augusztusában, nem maradt más utánuk az intézetből, mint a berondított, üres termék, levert, csupasz falak, üresen álló ablakrákák. Ilyen állapotban találta a hadapródiskola épületét a Zrínyi Miklós-intézet 1922. január elején.” – írta visszaemlékezéseiben az iskola 1922/23-as évkönyvében Vass Miklós, jászói premontrei rendű kanonok, 1919-től a főreáliskola pap tanára (történelem, földrajz, közgazdasági és társadalomtudomány ismerete, ének).

Jekelfalussy Piller György

Nemeskürty István

Miroslav Krleža

Sztójay Döme

Boross Péter

Kéri Kálmán

Az iskola legelszántabb növendékei, tanárai, akik továbbra is a haza szolgálatát tartották céljuknak nyugatra távoztak, és ezzel kezdődtek az iskola számára a vándorlás, menekülés évei 1919 márciusa és 1922 januárja között. Ezalatt egyre nyugatabbra települve Győrben, Hajmáskéren, Kismartonban majd ismét Győrben működött. A szerbek által kifosztott városba és épületbe 1922 januárjában költözött vissza a hadapródiskola, de működni már nem tudott úgy, mint korábban, mivel a trianoni békeszerződés szigorú katonai rendelkezéseket írt elő. A hadkötelezettséget megszüntette; megszabta, hogy a magyar hadsereg katonai erőinek összessége nem haladhatja meg a 35.000 főt, beleértve a tiszteket és a pótkeretek csapatait is. Előírta: a magyar hadsereget a jövőben csak önkéntes belépés alapján, lehet felállítani és kiegészíteni; illetve a szolgálatból egészségi, fegyelmi vagy bármi más okból a szolgálati kötelezettség lejártá előtt elbocsátott legénység száma a meghatározott összlétszámnak huszadrészét (7000 főt) nem haladhatja meg. Az így megszabott hadsereglétszám tisztigényeihez egyetlen iskola, a Ludovika Akadémia is elegendő volt, így a többi intézményre a megszüntetés várt. Fegyvert, lőszeret és bármilyen hadianyagot csak egyetlen gyárban volt szabad előállítani. Építés alatt lévő hadihajókat le kellett bontani, a meglévőket leszerelni, és kereskedelmi hajóként működtetni. A II. világháborút követő időig, amikor Dózsa Tisztképző néven működött, számos neves személy tanult falai között, még akkor is, ha végül nem a katonai pályát választották. (A honvédség csak 1955-ben ürítette ki az épületet.)

Híres hadapródiákok

- *Jekelfalussy Piller György* (1899-1960) alezredes, vívó, a Magyar Atlétikai Club sportolója. Az 1932-es Los Angeles-i olimpiai játékokon a kardvívás egyéni olimpiai bajnoka és a győztes magyar kardcsapat (Gerevich Aladár, Glykais Gyula, Kabos Endre, Nagy Ernő, Petschauer Attila, Piller György) tagja.
- *Nemeskürty István* (1925-2015) író, irodalom- és film-történész, egyetemi tanár
- *Miroslav Krleža* (1893-1981) horvát író, költő, drámaíró
- *Sztójay Döme* (1883-1946) miniszterelnök (1944)
- *Boross Péter* (1928-) 1990-1993 között belügyminiszter, 1993-tól Antall József betegsége idején ügyvezető, majd választott miniszterelnök 1993. december 21. és 1994. július 15. között
- *Kéri Kálmán* (1901-1994) magyar vezérezredes, politikus, 1990-től haláláig az országgyűlés korelnöke.

Mint a fenti névsor is mutatja az iskolából a legkülönbözőbb pályákra kerültek az itt végzett diákok, nem feltétlenül választották a katonait. Az intézmény új neve a trianoni békeszerződés szigorú előírásai miatt 1922-36 között *Zrínyi Miklós Magyar Királyi Reáliskolai Nevelőintézet* volt, ezzel is elrejtve a katonai jelleget. 1936-44 között Zrínyi Miklós Honvéd Reáliskolai Nevelőintézetre változtatták. Az újabb világégés közeledtével az egyre súlyosbodó tiszthiány megoldására a minisztérium 1941-ben újból honvéd hadapródiskolák felállítását határozta el. A soproni és a pécsi katonai nevelőintézetek átszervezése mellett Budapesten kettő, Nagyváradon és Marosvásárhelyen egy-egy hadapródiskola kezdte meg működését. A *Pécsi m. kir. Zrínyi Miklós Honvéd Gyalogsági Hadapródiskolát* a front közeledtével 1944 októberében Sopronba helyezték át.

A két világháború között az intézménybe a középiskola 4. osztályának elvégzése után lehetett jelentkezni. Érettségit illetve tiszti képzettséget adott. A főbb tantárgyak: irodalom, mennyiségtan (matematika), történelem, vegytan, földrajz, közgazdasági és társadalomtudományi ismeretek, ének, német, francia és olasz nyelv. Szakmai tárgyak: hadtörténet, katonai földrajz, fegyvertan és lőutasítás, tereptan, csapatpedagógia, hadseregszervezés, vívás, lovaglás. A meghatározott tandíj fizetése után a növendékek ruházatot, minden tanszert és teljes

ellátást kaptak. Az iskolában a katonai tárgyak mellett fokozatosan az állami gimnáziumokéval azonosra emelték a műveltségi tárgyak óraszámát, ami végül azt eredményezte, hogy az itt szerzett érettségi a gimnáziumival volt egyenértékű, viszont a katonai tárgyakat is oktatták, így a diákok számára feszes napirendet és nagyfokú terhelést jelentett. A visszaemlékezések szerint egy átlagos nap reggel 5 órakor kezdődött és este 10 órakor ért véget. Ez alól csak a vasárnap volt kivétel, amikor 1 órával hosszabb volt a pihenőidő.

2. rész

HADPRÓDISKOLA VAGY EGYETEM

A katonai iskola bezárásával egyidőben (1921/22-ben), a határon túlra került egyetemek elhelyezésének kérdése vetődött fel. A kolozsvári és a pozsonyi egyetemeket a kormányzat haza kívánta költöztetni. A *Pozsonyi Magyar kir. Erzsébet Tudományegyetemért* versengő városok közül Pécs lett a „befutó”. Az egyetem Pécsre költöztetésének terve, illetve a nyugatról 1922. január 6-án szintén visszaérkező hadapródnövendékek és tanáraik valamint a politikusok körében kibontakozó, egymásnak ellentmondó törekvések egyszerre értékes épületté tették „az árván maradt intézetet.” A minisztériumok, illetve az épületet birtokba venni kívánók között „háború” zajlott, afelett, hogy a hadapródiskolát helyezték-e vissza, vagy az egyetem kapja meg.

Az egyetem pécsi elhelyezése a szerb megszállás alól nemrég szabadult városba csakis meglévő épületeknek az egyetem számára történő átengedésével realizálódhatott. A feladattal Pekár Mihály orvoskari prodékánt bízták meg, aki már 1921 augusztusában Pécsre utazott. Pekár egyedül a honvéd hadapródiskola – akkor teljesen üresen álló – épületét tartotta alkalmasnak az egyetem számára, ahol a központi intézmények, a jogi és a bölcsészeti kar, valamint az orvosi kar elméleti intézetei is elférnének.

Pekár doktor „*Pro memoria Pécs város térképéhez*” című munkájában megjelölte azokat az épületeket, amelyekre az egyetem igényt tartott. A pécsi püspök és a városi főispán igyekezett mindent megtenni az épületek átengedése érdekében, de a honvédelmi miniszterrel (Belitska Sándor altábornagy, 1921. április 14-től 1923. június 28-ig) a hadapródiskoláról nem sikerült megállapodni. Már 1921 decemberében „*megjelent Pécsen a honvédelmi miniszter úrnak egy közege, a miniszter úrnak azon parancsával, hogy a honvéd hadapródiskolai épületeket vegye birtokba és egy reáliskolával kapcsolatos internátus céljaira rendezze be. A honvédelmi miniszter úrnak ezen meglepetésszerűleg jött intézkedése általános csodálatot, lehangoltságot és felháborodást keltett*”. Az egyetem szempontjából kedvezően indult tárgyalások végül az 1922. május 30-án kelt miniszteri döntéssel a hadapródiskola újjászervezését rendelték el, az egyetem letelepítéséhez pedig az épület helyett 100 millió koronát ajánlott fel. Pedig az egyetem pécsi elhelyezésének ügyében felállított vegyesbizottság is „*a több napig tartó tüzetes vizsgálat alapján azt szúrta le eredményként, hogy az egyetem a hadapródiskola átengedése nélkül ez idő szerint Pécsen el nem helyezhető*”.

Ennek az lett a következménye, hogy az egyetem intézeteit a város legkülönbözőbb pontjain nagyobb és több kisebb épületben, szétszórtan helyezték el. (Ez szintén takarékoságból a már meglévő épületek átengedését jelentette, hiszen a

Egyetemi épületek és telkek 1930-as években

város 1921-ben szabadult fel a szerb megszállás alól, így nagy építkezésekre nem is gondolhattak.) Amikor 1922 júliusában Klebelsberg Kuno vallás és közoktatási miniszter Pécsre látogatott (1922. július 19-20.) már ezt a széttagolt elhelyezést mintegy jóváhagyta a helyszíni szemlékkel. „*Eljöttünk, hogy véglegesen döntsünk a helyszínen a függő kérdésekben és megkezdjük végre a munkát*.” Így kerültek az egyetem klinikái intézetei az alább felsorolt épületekbe:

- Főreáliskola (ma Rákóczi út 80.) lett a központi épület
- Városi Felsőkereskedelmi Iskola
- (ma Dischka Győző utca 7.) Sebészeti Klinika
- Julián Internátus (ma József Attila utca 7.)
Gyermekklinika
- Városi Tornacsarnok (ma Dischka Győző utca 5.)
Anatómiai, Kórbonctani Törvényszéki Orvostani Intézet
- Városi Elmegyógyintézet (Rét utca 2.)
Elme- és Idegklinika
- Városi Közkórház (ma a Rákóczi úti telephely)
Belklinika, Szemklinika
- Bábaképző (ma Édesnyák útja 13.) Szülészeti Klinika
- Honvéd Csapatkórház (ma Kodály Zoltán utca 20.)
Bőrklinika

Ez a széttagoltság ma is jelen van, bizonyos egyetemi egységek – főként klinikák –, az 1923-as beköltözés óta ugyanabban az épületben működnek. Elég hamar, már a 30-as években kiderült, hogy az egyetem kinőtte az épületeit, illetve az orvoskar is gondokkal küzdött, a munkához egyre kevésbé voltak megfelelőek az 1923 óta használt épületek.

Szabolcsi Csilla könyvtáros

(A 3., befejező rész a következő lapszámban olvasható.)

Pilinszky János:

A fényességes angyal is

Emlékezés egy világháborús karácsonyra

Az égbolt elsötétedett.
S akár a végítélet
zord fellege tört volna ránk,
a föld is oly sötét lett.
Gyermekszívünk is oly nehéz!
A házak és a kertek,
az egész törékeny világ,
érettük, velünk reszket.
Aztán a roppant csöndön át
puhán és észrevétlen,
a hangtalan meginduló
és puha hóesésben,
akár a fényes pelyhek is
vigyázva földet értek,
a fényességes angyal is,
ő is a földre lépett.

Reményik Sándor:

A karácsonyfa énekel

Ha szűk szoba: hadd legyen szűk szoba.
A szűk szobában is terem öröm,
Gyúl apró gyertya ínség éjjelén,
Ó csak ne legyen sorsom bús közöny,
Ó csak legyenek a fény forrása én,
Apró gyermekek bálványozott fája,
Én az idegen, én a jövevény.
Égő fenyőfa, égő áldozat,
Akit az Isten ősi otthonából
Emberek örömeire elhozat.
Csak rajzolódjék mélabús árnyékom
S imbolyogjon a szűk szobák falán,
Mindegy, hogy mi lesz velem azután.

Kosztolányi Dezső:

Karácsony

Ezüst esőben száll le a karácsony,
a kályha zúg, a hóesés sűrű;
a lámpafény aranylik a kalácson,
a kocka pörg, gőzöl a tejsűrű.

Kik messze voltak, most mind összejönnek
a percet édes szóval ütni el,
amíg a tél a megfagyott mezőket
karcolja éles, kék jégkörmivel.

Fenyőszagú a lég és a sarokba
ezüst tükörből bókol a rakott fa,
a jó barát boros korsóihoz von,

És zsong az ének áhítatba zöngve...
Csak a havas pusztán a néma csöndbe
sír föl az égbe egy-egy kósza mozdony.

Babits Mihály:

Karácsonyi ének

Mért fekszel jászolban, ég királya?
Visszasírsz az éhes barikára.
Zenghetnél, lenghetnél angyalok közt:
mégis itt rídogálsz, állatok közt.

Bölcs bocik szájának langy fuvalma
jobb tán mint csillag-úr szele volna?
Jobb talán a puha széna-alom,
mint a magas égi birodalom?

Istálló párája, jobb az neked,
mint gazdag nárdusok és kenetek?
Lábadhoz tömjén hullt és arany hullt:
kezed csak bús anyád melléért nyult...

Becsesnek láttad te e földi test
koldusruháját, hogy fölvetted ezt?
s nem vélted rossznak a zord életet?
te, kiről zengjük hogy "megszületett"!

Szeress hát minket is, koldusokat!
Lelkünkben gyűjts pici gyertyát sokat.
Csengess éjünkön át, s csillantsd elénk
törékeny játékunkat, a reményt.

Dsida Jenő:

Itt van a szép karácsony

Itt van a szép, víg karácsony,
Élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?

Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.

Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranyese, áhítat
minden szívet átítat.

Pásztorjátászók be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekük csudaszép.

Tiszta öröm tüze átég
a szemeken, a harangjáték
szól, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!

Szerkesztette:
Dr. Völgyi Ildikó külső munkatárs

Mióta van csillag a karácsonyfa csúcsán?

Mentovics Éva

Egyszer, réges régen, egy teliholdas decemberi éjszakán, amikor milliányi csillag ragyogott az égen, néhány egészen apró kis csillagocska pajkosan játszadozott az öreg Hold mellett. Remekül érezték magukat. Huncutkodtak, viháncoltak, csintalankodtak. Addig-addig rosszalkodtak, amíg az egyik kis csillagot valamelyik társa véletlenül alaposan oldalba lökte.

– *Bocsánat, nem volt szándékos!* – mentegetőzött a kis rosszaság.

– *Segítség! Kapjon el valaki!* – kiáltotta ijedten a szegény pórul járt csillagocska. De sajnos már senki sem tudott utána nyúlni. Elveszítette az egyensúlyát, és elkezdett zuhanni lefelé. Zuhant, zuhant egyenesen a Föld felé. A társai egyre távolabb kerültek tőle. Ő pedig rettenetesen félt, mert ilyen még sohasem történt vele. Lehet-e még annál is rosszabb, hogy lepottyant, és elveszítette a társait? Hosszú ideig csak zuhant, zuhant lefelé, ám egyszer csak valami érdekes dolog történt. Mintha valaki kinyújtotta volna érte a karját. Egy enyhén szúrós, zöld valami alányúlt, és elkapta. A kis csillagocskának fogalma sem volt róla, hogy mi történt? Éppen egy fenyves erdőbe pottyant le. Az enyhén szúrós zöld valami pedig egy hatalmasra nőtt fenyőfa volt.

– *Nem tudom, hogy ki vagy, de kérlek, segíts nekem, hogy vissza tudjak menni a barátaim közé!* – könyörgött a kis csillagocska, és olyan kedvesen mosolygott, amennyire csak tudott a történetek után.

– *Én vagyok az erdő legöregebb fenyőfája.* – recsegte kedvesen az öreg fenyő. – *Már nagyon sok mindent megértem. Évtizedek óta csodállak benneteket, hogy télen-nyáron milyen ragyogóan, fényesen tündököltök ott az égbolton. Szóval sok mindent megértem, de ilyen még sohasem történt velem, hogy egyikőtök az ölembe pottyant volna. De ha már így esett, nagyon szívesen megpróbálok neked segíteni, hogy visszakerülj az égboltra.*

– *Előre is nagyon köszönöm neked, kedves fenyő!* – hálálkodott a kis csillag.

– *Még ne köszönj semmit sem! Megteszek minden tőlem telhetőt, de biztosat nem ígérhetek* – mormogta kedvesen a fenyőfa.

Középső ágai egyikével megfogta a kis csillagocskát, és jó nagy lendületet vett... A kis csillag szállt, szállt egy ideig felfelé, majd lelassult, ... és visszapottyant a fenyő ágai közé. A vén fenyő még jó néhány kísérletet tett, hogy visszahajítsa a pórul járt csillagocskát, de sajnos nem járt sikerrel.

– *Látod, te árva kis csillagocska, nem tudok rajtad segíteni. Annyit azonban megtehetek, hogy felültetek a legmagasabb ágam hegyére, úgy talán egy kicsit közelebb leszel a barátaidhoz.*

– *Jól van.* – szólt búslakodva a kis csillagocska.

– *Mindenesetre köszönöm, hogy megpróbáltál segíteni* – Az öreg fenyő pedig gyengéden megfogta, és feltette a csúcsára. A kis csillagocska egy ideig búslakodott, majd lassan beletörődött a sorsába, és elkezdett ugyanolyan fényesen, szikrázóan világítani, mint ott fenn, az égbolton. Amikor az égből a társai megpillantották, hogy milyen csodálatosan mutat a kis csillagocska ott lent a havas tájon, a hatalmas fenyőfa csúcsán, nyomban irigykedni kezdtek rá.

– *Nézzétek csak, milyen jól fest a mi kis barátunk ott, azon a szép, zöld fenyőfán! Mennyivel jobb helye lehet ott neki, mint itt nekünk! Talán még a fénye is sokkal szikrázóbb, mint amilyen korábban volt!* – Addig-addig csodálták a kis csillagocskát ott lent, a havas fenyőfán, mígnem elhatározták, hogy ők is leugranak. Azon az éjszakán rengeteg csillag hullott alá az égből, hogy egy-egy szép, zöld fenyőfa csúcsán folytathassa a ragyogását.

Néhány nap múlva favágók érkeztek az erdőbe. Nagyon elcsodálkoztak a látottakon, de egyben örültek is, mert ilyen fenyőfákkal még sohasem találkoztak. Ki is vágta mindegyiket, hogy majd feldíszítve karácsonyfaként pompázhassanak a házakban. Az égbolton tündöklő csillagok pedig ámuldozva figyelték, hogy mi történik a falu széli fenyves erdőben.

Elérkezett a karácsony. Minden házban fények gyúltak, és igazi ünnepi hangulat költözött az otthonokba. Az égen ragyogó csillagok kíváncsiskodva tekintettek be az ablakokon. Azonban amit ott láttak minden várakozásukat felülmúlta. A csillag-barátaik már nem csak egy egyszerű zöld fenyőfa csúcsát díszítették, hanem egy-egy pompásan, csillogóan feldíszített karácsonyfán ragyogtak. Az emberek körbeállták, csodálták, és énekszóval köszöntötték őket.

Az égen tündöklő csillagok ekkor határozták el, hogy minden karácsony előtt leugranak egy-egy fenyőfára, hogy nekik is részük lehessen ebben a pompában, és szeretetteljes fogadtatásban. Azt pedig, hogy kit érjen ez a megtiszteltetés, minden decemberben sorshúzással döntenek el. Azóta díszíti csillag a karácsonyfák csúcsait.

Romhányi-manréza Száron, 2024

Romhányi György akadémikus a Pécsi Orvostudományi Egyetem kiemelkedő patológusa, egyetemi tanára, a pécsi orvosoktatás emblematikus alakja volt. Nem ismerek más professzort, akiről életnagyságú köztéri szobrot készítettek és a jellegzetes oktatói stílusáról színművet írtak volna. Személyéről neveztek el az orvoskari aulát, és tisztelői számos plaketten örökítették meg a karakterisztikus profilját. Évente nevével fémjelzett kongresszust szerveznek, és sorolhatnám tovább a tisztelgő eseményeket.

A professzor az orvosi kar patológiai intézetét vezette és számos kutatási projektet irányított, nevéhez új felismerések fűződnek. Különösen a daganatok és más szövettani jellegzetességek tanulmányozásában szerzett jelentős érdemeket, amikkel megelőzte korát, különösen az ultrastrukturális jellegzetességek területén, sajátos módszerek alkalmazásával ért el új eredményeket. Romhányi professzor munkásságát számos közlemény és könyv is méltatta. Több újszerű szövettani eljárást és módszert dolgozott ki, amelyek elősegítették a daganatos elváltozások helyes felismerését, és a terápia klinikai alkalmazását. Különösen kiemelkedő az általa kidolgozott Romhányi-féle metakromáziás eljárás, (polarizációs optikai módszer), amely a szövettan területén új utakat nyitott meg. Ez a módszer segítette a kötőszöveti struktúrák jobb megértését, megelőzve az elektromikroszkópos vizsgálatokat. Ez jelentős hatással volt a diagnosztikus, ultrastrukturális kutatásokra.

Romhányi professzor nagy hangsúlyt fektetett a szemléltető oktatásra, ezért színes preparátumok múzeumát hozta létre, amelyekkel a tantermi oktatást élethűvé tette. A múzeumi készítményekhez fűzött kórtörténetek magyarázatával, a klinikai kép emberi oldalának megértésével együttérzést váltott ki a

hallgatókban a szenvedő ember iránt. Rá igaz volt az a mondas, hogy „a holtak tanítják az élőket” a betegek javára. Munkájával a hallgatók kutatás iránti vonalmát és patológiai elkötelezettségét is felkeltette. Az előadásait katalógus nélkül kezdte, ennek ellenére sokan még a lépcsőkön is ültek és lesték minden szavát.

Bizonyos, hogy Romhányi professzor mély nyomokat hagyott elhivatottságával a kutatás és az oktatás iránti szenvedélyével, amely máig meghatározó a klinikopatológia és az orvostudomány területén. Emlékére és tiszteletére szülőhelyén, a Fejér vármegyei Száron évente magas színvonalú szakmai konferenciát rendeznek. Idén volt a 23. találkozó. A konferenciák számos témából merítenek a filozófia, a teológia, a művészet és szakmai újdonságok területéről. Mindez fiatal kutatók és az életműüket bemutató, egykoron volt tanítványok, kutatók és művészek részéről történik.

A szári manréza az elmúlt évtizedekben hagyománnyá vált, egyik legfontosabb hazai fórum lett, ahol a legkülönbözőbb szakterületek magasan elismert képviselői osztják meg tapasztalataikat, tudásukat. A találkozók az orvoslás szinte minden területét érintik, és minden évben a medicina újdonságait mutatják be. A kiemelt témák olyan előadóktól hangzanak el, akik hazai és nemzetközi tekintélyek a szakmájukban.

A Szári Orvostalálkozó – Keller Mayer Miklós professzor, egykori tanítvány szervezésével – sajátos atmoszférát teremt, amely az egymástól való tanulás lehetőségével, a barátságos közvetlen hangulatával, a település nyugodt légkörével jelentős fórumot biztosít a magyar orvosársadalom számára, és egyben kiváló alkalom az újabb inspirációkhoz.

Dr. Horváth J. Attila

In memoriam dr. Kelemen Géza

2024. október 13-án, 96 éves korában elhunyt Kelemen Géza, az önálló Pécsi Orvostudományi Egyetem Rauss Károly professzor alapította Mikrobiológiai Intézetének első munkatársaiból az utolsó. Kelemen Géza 1928. szeptember 3-án született Pécsen. Budapesten a Fasori Evangélikus Gimnáziumba járt, majd a háború miatt Gyöngyösön érettségizett. 1946-ban kezdte meg tanulmányait a Pécsi Orvostudományi Egyetemen, ahol 1952. június 30-án avatták orvosná. Az egyetem Mikrobiológiai Intézetében kapott gyakornoki állást, majd tanársegédnek és 1957-ben adjunktusnak nevezték ki. Ő volt az intézet oktatási felelőse és ő képviselte Rauss professzort annak távollétében az egyetemi intézetvezetők megbeszélésein.

A fogorvosképzés beindítását előkészítő tárgyalásokon is ő volt a mikrobiológia intézet képviselője. 1966-tól két évig vendégprofesszorként dolgozott a burmai (ma Mianmar) Rangoonban. 1972-ben „senior lecturer” Ghánában, az Accrai Orvostudományi Egyetem Mikrobiológiai Intézetében, ahol 5 évig dolgozik. 1978-tól 1993-ban történt nyugdíjazásáig a POTE Mikrobiológiai Intézetében ő vezeti az egyetem és a Baranya Megyei KÖJÁL regionális hatáskörű, közös víruslaboratóriumát. Nevéhez fűződik az intézet angol programjának elindítása. Trópusi extra tanfolyamot szervez, ahol a vírusokról szóló anyagot ő adja elő. Ehhez 3 kiadást megért jegyzetet ír munkatársaival. Trópusi gyakorlatos jegyzetét angol nyelvre is lefordítja. 1992-ben kiváló oktató kitüntetést kap.

Nőtlenként, életének utolsó éveit kényelemben, biztonságban, otthonában élte le; az utolsó két évtizedben már nem járt be az intézetbe. A nagy tudású, szakterületét külföldi tapasztalatokkal is gazdagító, az oktatást szívügyének tekintő, a természet és társaságot kedvelő egyénisége maradandó emléket hagyott – elsősorban az angol nyelvű program – hallgatóiban és azon szerencsés intézeti munkatársaiban, akikkel évtizedeken át együtt dolgozott. Emlékét tisztelettel és szeretettel őrizzük. Nyugodjon békében.

A PTE, KK, Orvosi Mikrobiológiai és Immunitástani Intézetének munkatársai

Elhunyt Kubászova Tamara orvos-szobrászművész

Mielőtt rátérnénk életművének ismertetésére legfontosabb életrajzi adatait saját szavai szerint idézzük: „Oroszországban születtem. Orvosi diplomámat Szentpétervárott szereztem. 1963 óta élek Magyarországon, tudományos kutatással foglalkozom. A szobrászattal 1980-ban ismerkedtem meg Janzer Frigyes szobrászművész tanítványaként a Mészáros Lászlóról elnevezett Képzőművészeti Egyesületben.” Vagyis Kubászova Tamara az idők folyamán „csodálatos átalakuláson” ment át: a tudományos fokozattal is rendelkező, sikeres kutatóorvosból professzionális szobrászművésszé változott!

Budapesten az Orosz Kulturális Központban szeptember 16-án nyílt meg Kubászova Tamara imponáló gyűjteményes kiállítása. Az érdeklődők zsúfolásig megtöltötték a kiállítótermet, ahol elsőként *Karasszon Dénes* professor, a Magyar Orvostörténelmi Társaság tiszteletbeli elnöke, majd *Feledy Balázs* művészettörténész, végül *Czinder Antal* neves éremművész méltatták az orosz születésű, de az itt töltött évtizedek alatt magyarrá lett kutatóorvos-szobrászművész kiállító érdemeit. Ez a tárlat nem csak szobrászi mesterségbeli tudásáról tanúskodott, hanem arról is, hogy elnyerte az emberek szeretetét és becsülését! E sorok írója némi szakmai elfogultság okán elsősorban orvosi érmeit vette számba, melyek között megtalálható az eredetileg gyógyszerészből lett zseniális festő, *Csontváry Kosztka Tivadar* és a Nobel-díjas *Szent-Györgyi Albert* is. A nők közül a legrégebbi portréalany az 1207-ben született királylány, a szegény betegeket gyámolító *Árpád-házi Szent Erzsébet*. A 19. sz. második feléből *Hugonnai Vilma* az első magyar orvosnő plakettjét, illetve *Thinagel Szerafin* az első magyar gyógyszerészérmét említjük.

Külön is szólunk a „Membrántranszport konferencia” jutalomérméről. Ezt a tanácskozást 1970 óta rendezik meg Sümegen. A Romhányi Díjat 1992-ben alapították, de az érem, ami ma már a díj megtestesítője, csak 2000-ben készült. Kézenfekvő volt, hogy alkotója Kubászova Tamara legyen, aki maga is kutatta a sejtthártyák változásait. Évente egy tudósnek ítélik oda. Előlapján a legendás pécsi patológus professor, *Romhányi György* akadémikus élethű portréja látható (*képünkön*). Ennek a díjnak az értékét egyaránt adja a rangos tudományos konferencia, az ábrázolt személy ma is élő nimbusza és a művészi munka, amely létrehozta!

Feltétlenül említésre méltó, hogy a művész több tudományos társaság, alapítvány és intézmény részére készített érmeket, amelyből sok külföldre is kikerült. A Magyar Mikrobiológiai Társaság, az Eötvös Loránd Fizikai Társulat kitüntető érme, az Izotópdiaosztikai és Terápiás Kísérleti Laboratórium emlékérmé, aztán volt munkahelye, az Országos Frédéric Joliot-Curie Sugárbiológiai és Sugáregészségügyi Kutató Intézet 50 éves jubileumi medálja éppúgy szerepel a listán, mint pl. a Pro Hygiene Alapítvány emlékérmé. Az alkotó magyarrá lett lelkületét tükrözik hazánk tájait (Balaton, Hortobágy), történelmi emlékeit (I. András sírja Tihanyban, Árpád kori templom, egri vár) és irodalmi értékeit (József A.: Mama, Petőfi S.: Feltámadott a tenger, Nagy L.: Ki viszi át a szerelmet) idéző érmei és kisplasztikái. A művész egyik kedvelt motívuma, a kéz, több alkotásán is szerepel, mint pl. a „Vigyázzunk a természetre” c. érmeken, melyek egyikén földgömbön álló fát óvnak a kezek, a másikon pedig hervatag virágra csepeg éltető víz az emberi tenyérből. De a humor sem idegen tőle: a „Makk-egészség” tréfás címet viselő érmén ép – tehát nem gubacsos – tölgyfaleveleken makkok láthatók.

Fentiek ismeretében bizton állíthatjuk, hogy Kubászova Tamara érmei, kisplasztikái és szobrai ma már értékes részét képezik a magyar szobrászművészet kincsestárának! Kubászova Tamara 2024. szeptember 29-én, 85 éves korában Budapesten hunyt el.

Süle Tamás

Elhunyt Studinger Ferencné

Megrendülten tudatjuk, hogy Studinger Ferencné, a Biológiai Intézet egykori asszisztense, 2024. szeptember 9-én, férjét követve elhunyt. Kezdetben a Lissák Kálmán vezette Élettani Intézetben dolgozott, majd a Tigyi András által vezetett Biológiai Intézetben Komáromy László asszisztense volt. Munkáját lelkiismeretesen látta el, az intézet közösségének népszerű tagja volt. Nyugodjon békében!

az Orvosi Biológiai Intézet munkatársai

